

RehberDünyası

ŞUBAT 2004 • SAYI: 35 • TUREB - TURİST REHBERLERİ BİRLİĞİ

Türkiye

TURİST REHBERLERİNİN 2004 HEDEFİ: MESLEK YASASI
DÜNYA REHBERLER GÜNÜ'NÜ KUTLUYORUZ
BARIŞ VE DOSTLUĞA 50 BİN KARTPOSTAL • ARO KURULDU

TUREB Üyesi Kuruluşlar

TUREB/İRO - İstanbul Rehberler Odası
Soğancı Sok. No: 7 K:3, 34433 Cihangir, İstanbul
Tel: (212) 292 05 20 Faks: (212) 292 08 55
iro@tureb.org.tr
Başkan: Şerif Yenen

İZRO - İzmir Turist Rehberleri Odası
1448. Sok. No:6/3 Alsancak, İzmir
Tel: (232) 464 56 42 Faks: (232) 463 21 53
izro@tureb.org.tr
Başkan: Yalçın Ulukaya

ARED - Ankara Profesyonel Turizm Rehberleri Derneği
Onur Sok. No:68/5 Maltepe, Ankara
Tel: (312) 232 21 56 Faks: (312) 231 26 57
ared@tureb.org.tr
Başkan: Recep Özbay

ARO - Antalya Rehberler Odası
Tahıl Pazarı Mah. Adnan Menderes Bulvarı, Erkal Apt. No: 7/21 K: 5 Antalya
Tel: (242) 244 49 88 - 243 74 75
Faks: (242) 248 04 94
aro@tureb.org.tr
Başkan: Osman Özbülü

KARED - Kapadokya Turist Rehberleri Derneği
Nar Cad. Çekirdekçiler İş Merk. K:4 D:148 Nevşehir
Tel: (384) 212 69 07 Faks: (384) 213 14 76
kared@tureb.org.tr
Başkan: Bilal Coşkun

MARED - Marmaris Turist Rehberleri Derneği
Taşlık İş Merkezi K: 2 No: 48 Marmaris, Muğla
Telefaks: (252) 412 87 55
mared@tureb.org.tr
Başkan: Erol Gökmen

KURED - Kuşadası Profesyonel Turist Rehberleri Derneği
Güvercinada Yolu Sahil Ticaret Merkezi No: 46 Kuşadası, Aydın
Tel: (256) 612 91 18
Faks: (256) 612 44 88
kured@tureb.org.tr
Başkan: Ergül Kocamaz

Hoşgeldin Bebek

AKREDER üyesi **Ayhan Köpür**'ün oğlu **Yavuz Kaan** 22.09.2003'te dünyaya geldi.

İRO üyesi Arapça rehber **İbrahim Kutluay**'ın oğlu **Abdülkadir** dünyaya geldi.

İRO üyesi İngilizce rehber **Ali Hakan Özel**'in kızı **Beril** 12.12.2003'te dünyaya geldi.

AKREDER üyesi **Ümit Özipek**'in kızı **Derin** 15.12.2003'te dünyaya geldi.

ARED üyesi **Cengiz İğdeli**'nin kızı **Beril** 01.10.2003'te dünyaya geldi.

Evlenenler

AKREDER üyesi Rusça rehber **Vejdi Sertel** 21.12. 2003'te evlendi.

ARED üyesi İngilizce rehber **Ümit Üremli** 17.01.2004'te **Asuman Tuzla** ile evlendi.

Aramızdan ayrılanlar

İRO üyesi Fransızca rehber **Muzaffer Tanrıkulu'nun annesi** 22.11.2003'te vefat etti.

İRO üyesi İngilizce-Japonca rehber **Mehmet İ. Uzan'ın annesi** 08.11.2003'te vefat etti.

İRO üyesi Almanca rehber **Namık Albayrakoğlu'nun annesi Nimet Albayrakoğlu** 12.11.2003'te vefat etti.

İRO üyesi Fransızca-Japonca rehber **Deniz Çelep'in annesi Remziye Çelep** 06.12.2003'te vefat etti.

İRO üyesi Fransızca-Japonca rehber **Mehmet Akbermez'in annesi** 11.12.2003'te vefat etti.

İRO üyesi Fransızca rehber **Uğur Soner'in annesi** 26.12.2003'te vefat etti

İRO üyesi İngilizce, Fransızca, İtalyanca rehber **Tily Etra Rubinstein Talu'nun kızı Anette ve annesi Anna** 15.11.2003'te vefat etti.

İRO üyesi Japonca rehber **Fırat Büyükceylan'ın annesi** 17.12.2003'te vefat etti.

RehberDünyası

Sahibi: İRO adına TUREB ve İRO Yönetim Kurulu Başkanı Şerif Yenen
Yazı İşleri Müdürü: Selma Çoban
Yayın Koordinatörü: Ülfet Taylı
Yönetim ve Yazışma Adresi: Sıraselviler Cd. Soğancı Sk. No:7 Kat:3 Cihangir, İstanbul
Tel: (212) 292 05 20 **GSM:** (533) 716 76 69 **Faks:** (212) 292 08 55
Web: www.tureb.org.tr
E-posta: rehberdunyasi@tureb.org.tr, basin@tureb.org.tr
Grafik Tasarım ve Uygulama: AWorkShop (216) 449 22 66
Renk Ayrımı: Ebru Grafik (212) 526 01 13 **Baskı:** Şan Ofset (212) 289 24 24
ISSN 1304-1959 Rehber Dünyası

Kapak: "Barış ve Dostluğa 50 Bin Kartpostal" etkinliğinden

© Her hakkı saklıdır. Bu derginin hiçbir bölümü izinsiz olarak tekrar üretilemez veya hiçbir biçimde ya da araçla, ister elektronik, ister mekanik, fotokopi, kayıt ya da herhangi bir bilgi depolama sistemiyle başka bir yerde kullanılamaz. Bu dergide verilen bilgilerin doğru olması için elden gelen her türlü çaba harcanmış olmasına rağmen bu derginin yalnızca bir rehber olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Yorum, öneri veya düzeltmeler takdirle karşılanır. Bu dergide verilen bilgilerden doğrudan ya da dolaylı olarak olumsuz biçimde etkilenen kişi veya kurumlara karşı yayıncının hiçbir sorumluluğu yoktur.

2004: Turist rehberlerinin hedefi Meslek Yasası

Yeni bir yılın ilk Rehber Dünyası'nı elinizde tutuyorsunuz. 2004 yılı kaçak rehberlikle mücadelede elde ettiğimiz somut kazanımlarla başladı. Mahkemelerden birbiri ardına cezalandırma kararları çıkıyor. Kaçak rehber denetimlerini bir ölçüde de olsa kurumsallaştırmayı, tur tüketici hakları çerçevesinde kamuoyunun dikkatini kaçak rehberlik konusuna çekmeyi başardık.

Önümüzde Meslek Yasası hedefi duruyor. TUREB'te yönetimi 2 yıl önce devralan bizler, öncelikle turist rehberlerinin keyfiliğe kalmış olan mesleki haklarını yasal bir çerçeveye kavuşturabilmeyi hedefliyorduk. Bunun için etkinliklerimizi sektörün ve kamuoyunun turist rehberliğine, turizmdeki önemine daha fazla dikkat harcamasına yönelttik. Turist rehberi imajını içinde bulunduğu olumsuz noktadan, sürdürülebilirliği, kültürel turizmi, tüketici haklarını temsil edecek bir noktaya çekmeye çalıştık. Attığımız adımlar meyvesini vermeye başladı. Başta medya olmak üzere toplumdaki baskı gruplarının çoğunun turist rehberliğine, mesleğin sorunlarına farkındalığının arttığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Sivil toplum örgütleri ile yaptığımız işbirliği, yayınlarımız, son 1 yılda genellikle medyadan gördüğümüz destek bunun örnekleri.

İRO'nun, İZRO'nun, ARO'nun ve diğer derneklerin verdiği güçle 2004 yılında turist rehberlerinin bir Meslek Yasası'na kavuşmasını ve böylece keyfi düzenlemelerin engellenmesini ve turist rehberliğinin bir kurum olarak saygınlığının artmasını hedefliyoruz. Akdenizli rehberler, geçtiğimiz haftalarda mükemmel bir iş başardılar. ARO'nun kuruluşu Türkiye'deki tüm rehberlere bir övünç ve motivasyon kaynağı oldu. TUREB olarak artık her zamankinden daha güçlüyüz. Sizler Meslek Yasamız için birlikte mücadele etmeye hazırsanız, biz de bu konuda üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeye hazırız.

2004 yılı, Turist Rehberleri Meslek Yasası'nın işlerlik, turizmin doğasında bulunan barış ve dostluğun yaygınlık kazandığı bir yıl olsun.

İçindekiler

- Dünya Rehberler Günü'nü kutluyoruz (s.4)
- Barış ve dostluğa 50 bin kartpostal (s.6)
- Rehber-acentacılar platformu genişliyor (s.10)
- ARO kuruldu (s.11)
- Kurumsallaşıyoruz (s.15)
- Portre: Meral Türkiz (s.18)
- Çizgi Dışı: Aşk, ney ve ebru (s.20)
- Gündem (s.22)
- Basından (s.26)
- İnceleme: Bergama ve çevresine mitolojik bir yolculuk (s.28)
- İnceleme: Türkiye turizmi nereye gidiyor? (s.32)
- Takvim (s.38)
- Duyurular: Rehber Kataloğu formunu doldurdunuz mu? (s.40)
- Duyurular: REVAK Özel Raporu (s.42)
- Denetimler: Kaçak rehberler için hapis cezası kapıda (s.44)
- İRO üyesi Aydın Öndül "Best of the Best" (s.46)
- İZRO'da görev değişikliği (s.48)
- KURED, ARED, MARED Genel kurulları yapıldı (s.49-51)

Dünya Rehberler Günü'nü kutluyoruz

TUREB 21 Şubat Dünya Rehberler Günü'nü kamuoyunun dikkatini çekebilecek ve rehberlerin biraraya gelmelerini sağlayacak etkinliklerle kutlamaya hazırlanıyor. WFTGA üyesi ülkeler başta olmak üzere tüm ülkelerde gerçekleştirilecek 2004 Dünya Rehberler Günü etkinliklerinde amaç, turist rehberliğinin ve kurumlaşmasının önemini vurgulamak.

Etkinliklerimiz

1. Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu, Prof. Dr. Yüksel Tomur Atagök, Sinan Genim (TAÇ Vakfı Başkanı), Anthony Philipson (Rahmi Koç Müzesi Müdürü), Şakir Eczacıbaşı'nın (İKSV Başkanı) katılımıyla "Türkiye'de müzeler ve çağdaş müzecilik" paneli düzenliyoruz. Sabah yapılacak panelin ardından öğleden sonra rehberler müzelere ilişkin deneyimlerini ve bilgi birikimlerini görsel malzemeleriyle birlikte sunacaklar. Katkı oluşturmak isteyen arkadaşların bize ulaşmalarını bekliyoruz.

2. Ödüller: İçinde Bakanlık yetkilileri ve sektör temsilcilerinin de yer aldığı bir jüri, turist rehberlerinin gösterdiği adaylar arasından seçim yapacak ve ödüller kişilere, kurumlara, projelere verilebilecek. Kategorileri rehberlik mesleği ile ilgili alanları göz önüne alarak oluşturduk.

Kategoriler:

Tanıtım (Web sitesi, Broşür, Reklam)

Acentalar, oteller, resmi kuruluşlar, kısacası sektör içindeki herkes bu kategoride değerlendirilebilir.

Koruma (Çevresel, kültürel) ya da Sürdürülebilirlik

Doğal ve kültürel mirasımızı turizmin içinde kalarak koruyabilmeyi, yani sürdürülebilir turizmi öngören bir proje, müzecilik anlayışı vb. bu ödül için uygun olabilir.

Konukseverlik (Otel, taşıma)

Rehberler turizmde insan ögesini temsil ediyorlar ve konukseverlik de geleneksel değerlere gönderme yapmakla birlikte asıl olarak iyi kurulmuş iletişim demek.

Otantik (Ürün, Etkinlik, Mutfak)

Otantik kategorisini özellikle önemsiyoruz. Çünkü "otantik olma"

turizm açısından çok önemli (WTO'nun ve EU'nun turizm kalitesi tanımında kullandığı birkaç belirleyenden biri) olmakla birlikte, otantik ürünleri ve etkinlikleri düşündüğümüzde estetikten yoksun, turizm kalitesinin ihmal edildiği örneklerin sayısı hiç az değil. Böylece hem özgün hediyelik eşyaları, yerel festivalleri ve mutfağı gündeme getirip küçük işletmelere de destek vermiş olacağız, hem de bu konu aracılığıyla ilişkili kavramlar olan kültürel turizme, sürdürülebilirliğe, turizm kalitesine bir kez daha dikkat çekmiş olacağız.

Turizm yazarlığı, gazeteciliği (İnternet, Dergi, Gazete)

Medyada turizm haberciliği, yorumcuları değerlendirme kapsamında.

Lütfen www.tureb.org.tr'ye girip oy kullanın.

3. Gönüllü rehberlik hizmeti

Rehberli turlar ile rehber olmadan ya da kaçak rehberle gezilen turlar arasındaki farkı ortaya koyabilmek amacıyla iletişim, tarih, arkeoloji vb. öğrencileri için turlar düzenlemeyi düşündük. Terörist saldırıda yitirdiğimiz arkadaşımız Tily Rubinstein'in kızı Annette'in sınıfını da bu kapsamda gezdireceğiz.

4. Ödül töreni ve kokteyl

Ödül töreninde aynı zamanda birlikte eğlenebileceğimiz bir ortam yaratmayı öngörüyoruz. Binbirdirek Sarnıcı sponsor olmaya hazır. Kokteyilde sanatçı rehberlerin performansları da olacak.

5. Sergi

Odamızda turist rehberlerinin çekmiş olduğu fotoğraflardan oluşan bir sergi açmayı düşündük.

Tüm etkinliklere en geniş biçimde katılım beklediğimizi söylemeye sanırım gerek yok.

Dolmabahçe Sarayı için rapor hazırlanıyor

TUREB Yürütme Kurulu üyesi ve İRO Başkan Yardımcısı Halil Güçlü'nün, 22 Ekim'de Dolmabahçe Sarayı Müzesi Müdürü Erdal Eren'i ziyaretinin ardından Eren, 26 Aralık'ta TUREB Merkezindeydi.

Yapılan görüşmelerde Eren TUREB'ten gelecek her türlü öneri ve görüşe açık olduklarını, ileriye dönüş işbirliği yapmayı istediklerini belirtti. TUREB üyeleri için Sarayda eğitim konferansı ve eğitim gezileri yapılması kararlaştırıldı. Erdal Eren görüşmede rehberlerle ilgili kimi konularda taleplerini dile getirdi. Eren, bazı rehberlerin gezi zamanına uymadığını, Sarayla ilgili doğru bilgi vermeyen rehberler olduğunu, 5 kişilik küçük bir grupla gelen rehberin bile bazen saray rehberi talep ettiğini, Camlı Köşk ve Saat Kulesine tur programı içinde zaman ayrılmadığını, buralara gereken ilginin gösterilmediğini dile getirdi.

Ayrıca satın alınan biletlerin ziyaretçilerde kalmasından dolayı elinde belge kalmayan rehberlerin, talep ettikleri takdirde birer "Alındı Belgesi" alabilecekleri de bu toplantıda ifade edildi. TUREB, Sarayla ilgili rehberlerin karşılaştıkları sorunları bir rapor halinde Dolmabahçe Sarayı Müdürlüğü'ne iletmek için çalışma yapıyor.

Önerileri, sorunları, beklentileri lütfen iletin: iro@tureb.org.tr

TUREB Lokali açılıyor

Cihangir'de bulunan TUREB-İRO ofislerinin üst katı, rehberlerin lokal olarak kullanabilecekleri bir merkez oluşturabilmek için kiralandı. Lokalin turist rehberlerinin daha çok biraraya gelip haklarını koruyabilmek için diyalog oluşturabilecekleri, dayanışmayı güçlendirecek bir iletişim merkezi olması hedefleniyor. Rehberlerin bilgi ve birikimlerinin farklı kesimlerle paylaşılması, böylece rehber imajının yükseltilmesi de uzun vadeli amaçlarımız. Yeni yerin kendi masraflarını çıkarabilmesi için aynı zamanda kafe olarak profesyonel işletilmesi söz konusu. TUREB-İRO'nun şimdiki yerini bulan, restore etmek için aylarca uğraşan arkadaşımız Ayşenur Güçlü, üst katın

kiralanmasında da büyük çaba harcadı ve onlarca talibin arasından gayet uygun kullarda kiralınmasını başardı. Kendisine teşekkür borçluyuz.

Kırklareli Tanıtım Broşürü hazırlandı

Türkiye ve Bulgaristan turizmine katkıda bulunmak amacıyla, Bulgaristan'da bulunan kuruluşların desteği ile Kırklareli Tanıtım Broşürü hazırlandı. Proje, sınır bölgesindeki gelişmemiş alanların turizm potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik olarak Türkiye ve Bulgaristan'daki turizm ile ilgili kuruluşların ortak çalışmalarında bulunmasını amaçlıyor.

İngilizce, Türkçe ve Bulgarca olarak üç dilde hazırlanan broşürde, Kırklareli Müzesi ve buradaki eserler, Hızırbey Hamamı, Türkiye'nin en uzun mağarası olan Dupnisa Mağarası, İğneada sahili, Antik Tiyatro, Ayasofya Kilisesi, Kıyıköy, Aya Nikola Manastırı, Babaeski, Alpulla (Sinanlı) Köprüsü fotoğraflarla tanıtılıyor. Broşürde bölgenin bir haritası da yer alıyor.

WFTGA'nın yeni web sitesi ve bültenine övgü yağdı

WFTGA'nın Londra'da yapılan Genişletilmiş Yönetim Kurulu (EXBO) Toplantısı'nda Şerif Yenen'in sorumluluğunda hazırlanan yeni web sitesi ve Guidelines International büyük beğeni topladı. WFTGA'ya üye bir-

WFTGA'nın 14-16 Kasım'da yapılan Genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantısı

likler turist rehberleri tartışmalarını, deneyimlerini paylaşmayı yine Şerif Yenen'in önerisi ile oluşturulan touristguides@WFTGA.org adresinde sürdürüyorlar.

14-16 Kasım tarihleri arasında yapılan toplantının katılımcıları Ruby Roy (Başkan), Marta Cooper (Başkan Yrd.), Jenny Oulton (Sekreter), Johnny Lee (Sayman) ile Yönetim Kurulu Üyeleri Tom Hooper, Anne Lawrance, Şerif Yenen, ayrıca Katılımcı üye Aladdin Khalifa, Profesyonel Yönetici Ruth Turanicz oldu.

Gündem maddelerinden biri olan Kıbrıs'ta yapılacak eğitimcilerin eğitimi toplantısına yeterli ilginin olmaması tartışma konularından biriydi. Amacı turist rehberi yetiştirilmesi konusunda dünya ölçeğinde standartların oluşmasına katkı sağlamak olan proje ilgili çalışmanın sürdürülmesi, yetiştirme ölçütlerinin yerleştirilebilmesinin güç olduğu, çünkü her ülkenin kendi standart düzenlemelerinin olduğu, tüm dünyada tek bir yetiştirme programının uygulanamayacağı, ancak WFTGA'nın tüm dünyada yetiştirme materyallerinden elde edilmiş ortak standartlar oluşturabileceği belirtildi. Sürmekte olan Cultour Card ve Hospitality programlarının geliştirilmesi, alan temsilcisi, üyelik ücretleri, WFTGA kurucularından Jane Orde adına verilen burs, 2004 kongresinde her ülkenin özgün hediyelik eşyalarının satılabileceği stand'ların oluşması gündemde yer alan diğer maddelerdi.

Barış ve Dostluğa 50 Bin Kartpostal Kampanyası katılımcıları Galatasaray Postanesi önünde.

Barış ve dostluğa 50 bin kartpostal

TUREB üyesi rehberler 25 Aralık 2003 Perşembe günü Galatasaray Postanesi'nde başlatılan kampanya ile daha önce hizmet verilen binlerce turistin adresine posta ve e-posta yoluyla 5 aylık dilde kart gönderdiler. "Türkiye'de yaşayanlar turizmin doğasında bulunan barış, dostluk ve kültürler arası iletişimin önemine her zamanki gibi içtenlikle inanıyorlar. Mutlu bir yıl dileğiyle..." ifadesinin yer aldığı kartpostalın 50 bini aşkın turiste ulaşması hedeflendi.

2000'li yıllarda 11 Eylül, Irak işgali, Sars ve son olarak İstanbul'daki terör saldırıları turizm sektöründe ciddi kayıplar yarattı. Gelişmelerden olumsuz etkilenen kesimlerden birisi de profesyonel turist rehberleri oldu. Rehberler, turistlerle kur-

dukları güçlü iletişimi bu kez pozitif Türkiye imajını desteklemek için sürdürüyorlar. Turizmin doğasında bulunan, farklı kültürler arasında iletişim kurma özelliğinin temsilcisi olarak rehberler, hizmet verdikleri turistlerin adreslerinden oluşan onbinlerce kişilik veri tabanına sahip. Mesleklerini sürdürürken kurdukları dostluklar uzun süreli. Nitekim 80 yaşındaki bir turist rehberi, Seyfi Harmandaroğlu, mesleğinin ilk yıllarında tanıştığı İtalyan dostlarıyla haberleşmeyi hâlâ sürdürdüğünü belirtiyor (Rehber Dünyası, Sayı: 34).

Türkiye'de turizm potansiyelinin en iyi biçimde değerlendirilebilmesi, milli gelirde turizmin sahip olduğu yüzde 10'luk payın artabilmesi, kitle turizmi yerine kültür, kongre gibi katma değeri yüksek turizm çeşitlerine ağırlık verilebilmesi turist rehberlerinin beklentilerini oluşturuyor.

Kültür Varlıklarının Korunmasında Örgütlenme konferansı

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 9 Kasım 2003 tarihinde düzenlenen "Kültür Varlıklarının Korunmasında Örgütlenme ve Mevzuatla İlgili Ulusal Stratejilerin Belirlenmesi" konferansına TUREB Başkanı Şerif Yenen katıldı.

Konferansın amacı, ülkemizdeki kültürel ve doğal değerlerin geleceğe aktarılmasında uygulanabilir, etkili ve sürdürülebilir bir koruma stratejisinin belirlenmesiydi. Bu konuda görüşler ve uzmanların kaygıları dile getirildi.

Bizans Konferansları

TUREB (Turist Rehberleri Birliği), Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü, Fransız Kùltür Merkezi ortak bir çalışmayla Bizans Konferansları düzenliyorlar.

Son yıllarda Ortaçađ tarihine ilginin gideerek artması hem bu dalda çalışan akademisyenlerin, hem de bu konuda uzmanlaşmak isteyen turist rehberlerinin sayısında artışa yol açtı. Kurumların amacı, yapılan işbirliği ile doğru bilgilere ulaşmak isteyen geniş kitleye, uzmanların bilimsel çalışmalarını tanıtmak, Bizans kenti ve çevresine ilişkin yeni bulguları ve tarih, sanat tarihi, ikonografi, arkeoloji gibi alanlardaki yaklaşımları aktarmak. 21 Ocak, 19 şubat ve 31 Mart 2004 tarihlerinde yapılacak ve dünyaca ünlü akademisyenlerin konuşmacı olarak katılacağı konferanslar Fransız Kùltür Merkezi Konferans Salonu'nda gerçekleştiriliyor. 21 Ocak'ta yapılan "Ayasofya'nın Konstantinopolis'in Politik, Ekonomik ve Dini Yařamdaki Yeri" konferansında konuşmacı Paris VIII Saint-Denis Üniversitesi Bizans Tarihi Profesörü Marie-France Auzepy oldu.

19 şubat 2004 Perşembe

Konuşmacı: Nicole Thierry, Ecole Pratique des Hautes Etudes (Sorbonne, Paris'de öğretim görevlisi).

Konu: Kapadokya Bulguları

31 Mart 2004 Çarşamba

Konuşmacı: Nano Chadizidakis, Yanya Üniversitesi Sanat Tarihi Profesörü.

Konu: Konstantinopolis İkonaları

Her iki konferansta da simultane çeviri yapılacaktır.

www.tureb.org.tr şimdi daha güncel

Web sitemiz daha verimli kullanılabilmesi için yeniden düzenlendi. Yeni site hem daha zengin bir içeriğe, hem daha kullanışlı bir tasarıma sahip. Ayrıca daha sık güncelleniyor. TUREB üyeleri etkinlikleri, turizmle ilgili gelişmeleri, TUREB'in tepkilerini web sitesi aracılığıyla yakından izleyebilecekler. TUREB sitesinde interaktif resim sergisi de yer alıyor. İngilizce rehber Muhsin Bilyap resimlerini TUREB sitesinde sergiliyor. Web browser'inızın anasayfasını www.tureb.org.tr yapmanızı öneririz.

MTE'04 ve EMİTT'e damgamızı vurmaya hazırlanıyoruz

TUREB Doğu Akdeniz ve Avrasya'nın en büyük turizm ve seyahat fuarı sayılan EMİTT ile 4. Akdeniz Turizm Fuarı'na (MTE'04) iddialı bir stand ve etkinlikle katılmaya hazırlanıyor. Özel tasarlanmış ve sponsorluğunu Mercedes firmasının üstleneceği turist rehberleri standı, her iki fuarın da en dikkat çekici alanlarından biri olacak.

TUREB'in 26-29 şubat tarihleri arasında yapılacak EMİTT fuarında gerçekleştireceği ve kamuoyunun dikkatini çekecek etkinlik "Batı uygarlığının kökeni ve Anadolu" konulu panel. Turist rehberlerinin yakından izlediği gibi bu alanda pek çok tartışma bulunuyor ve uzmanların katılımıyla düzenlenen panel, bu tartışmalara ışık tutacak.

Tarih: **28 şubat 2004 Cumartesi**

Konu: **Batı Uygarlığının Kökeni ve Anadolu**

Yönetici: Prof. Dr. Önder Bilgi (İ.Ü. Ed. Fak.)

Panelistler: Prof. Dr. Mehmet Özdoğan (İ.Ü. Ed. Fak.), Gül Pulhan (Yapı Kredi Yayınları Arkeoloji Editörü), Prof. Dr. Fahri Işık (Akdeniz Üniv.), Prof. Dr. Uğur Tanyeli (Y.T.Ü.)

Saat: 14:00-17:00

Yer: EMİTT Fuarı TÜYAP Beylikdüzü Fuar Alanı

19-22 şubat 2004 tarihleri arasında yapılacak 4. Akdeniz Fuarı'na (MTE'04) ise 300 katılımcı ve 25 bin ziyaretçi bekleniyor. Fuar CNR Fuar Merkezi'nde gerçekleştirilecek. Beşiktaş İskelesinden 12:00'de Taksim'den 12:30'da servis kaldırılacaktır.

Japonca dilinden rehberler toplantısı.

Japonca dilinden rehberler toplantısı

Japonca dilinde görev yapan rehberler, sorunlarını ve çözüm yollarını konuşmak üzere TUREB merkezinde toplandılar. 3 Aralık, 11 Aralık ve 25 Aralık 2003 tarihlerinde biraraya gelen rehberler, belirlenen

taban ücretin altında çalıştıklarını, komisyon oranının yüzde 5'e indiğini, Japonca rehber sayısının, tur kapasitesinden yüksek olması nedeniyle rekabete zorlandıklarını dile getirdiler. Kendilerinden beklenen çalışma koşullarının kabul edilemez olduğu, mesleğin onurunun çiğnendiği, bu koşulları değiştirmek için dayanışma ve ortak hareket etmek gerektiği yönünde görüş birliğine varıldı.

İtalyanca dilinde çalışan rehberler toplantısı

8 Ocak 2004 günü yapılan dördüncü toplantıda ise Japonca konuşan rehberlerin kendi aralarından belirledikleri temsilcilerin TUREB yöneticileri ile birlikte piyasadaki acenta yetkilileri ile bir toplantı yapması kararlaştırıldı.

İtalyanca dilinde çalışan rehberler toplantısı

Terör saldırılarından hemen sonra 16 Kasım 2003 tarihinde sorunlarını konuşmak üzere biraraya gelen İtalyanca dilinde çalışan rehberler aşağıdaki kararları aldılar:

- *Terörün her şeklini kınıyoruz.*
- *Taban yevmiyenin altında ödeme yapan acentaları kınıyoruz.*
- *Taban yevmiyenin altında çalışan arkadaşlarımızı kınıyoruz.*
- *Ülkemiz, stratejik konumu nedeniyle her zaman bu tür terör olaylarına açıktır. Bu, bizim yevmiyenin altında çalışmamıza ve acentaların da böyle bir teklifte bulunmasına bahane oluşturmamalıdır.*
- *Çözümün Meslek Yasası'nda olduğuna inanıyor ve TUREB'e bu yasanın çıkarılması konusundaki çalışmalar için her türlü desteği vermeye hazır olduğumuzu bildiriyoruz.*
- *Ankara'ya, Bakanlıklar'a veya Anıtkabir'e gidilecekse İtalyanca dilinde çalışan rehberler olarak bir otobüsü rahatlıkla doldurabileceğimize inanıyoruz.*
- *Geleneksel toplantılarımızı sürdürmeliyiz*

Yurtdışı turlar: Sorunlar tartışıldı

Şeker Bayramı tatilinde yurtdışı turlarda (outgoing) görev yapan turist rehberlerinin yaşadığı sorunlar, internet üzerindeki platformumuzda tartışıldı. Platformda ortaya çıkan eğilim doğrultusunda 16 Aralık Salı günü İRO Konferans Salonu'nda yurtdışı tur yapan rehberler biraraya geldi.

Toplantıyı açış konuşmasında İRO Başkan Yardımcısı Halil Güçlü "yasal mevzuat herhangi bir ayırım yapılmaksızın düzenlenen

bütün turlarda bir rehberin yer almasını öngörüyor. "Tur liderliği" dünyada örnekleri olan, ancak bizim mevzuatımızda yer almayan bir model. Mevcut durum "tur liderliği"nin bugün rehberler tarafından yapılmasını gerektirmekte. Yasal mevzuat bu alanda denetim öngörmediğinden boşluklar bulunuyor, sorunlar yaşanıyor. Amacımız, rehberlik meslek yasasıyla bu boşluğu tamamen doldurulmasını sağlamak" diyordu.

Rehber Dünyası toplantı sonuçlarını okurları için derledi:

- *Rehberler genellikle yurtdışı turlara katılmaktan kaçınıyorlar. Çünkü, Türk müşterilerle tur yapmak, alışkın olduğu biçimiyle yabancılarla çalışmaktan oldukça farklı.*
- *Yurtiçi turların azalması nedeniyle rehberler yurtdışı turlara yöneliyorlar. Önümüzdeki bayram ve sonrasında bu eğilim artacak.*
- *Son dönem turlarda, yabancı dil bilen 18-20 yaşlarındaki gençler bile tur lideri olarak çalıştırıldı. Bu da sorunların artmasına yol açtı. Oysa müşteri, karşısındaki kişiye rehber olarak bakıyor, bu nedenle rehberlik mesleğinin saygınlığı zedeleniyor.*
- *Yurtdışı tur yapan deneyimli insanları görmezden gelemez. Yurtdışına çıktığımız zaman bizim kokartımızın hükmü de kalmıyor.*
- *Rehberlik kokartımız, yurtdışında geçmese bile özellikle prestij açısından bize yarar sağlıyor. Yasaya göre, yurtdışı turlarda yaşanan sorunlardan dolayı acenta aleyhine açılan davalarda kokartlı rehberler sorun çözücü konumda. Yine yasaya göre bizler vergiden muafız, ancak tur liderleri için böyle bir düzenleme yok ve kazançlarının vergisini de veremiyorlar.*
- *Yurtdışı turlar için yasal bir şemsiye çok önemli.*
- *Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliği'ne göre rehberler, müşterilerinin haklarını korumakla yükümlüdür. Gidilen ülkenin yasa ve gelenekleri hakkında müşterinin bilgilendirilmesi ve bunlara saygı gösterilmesi sağlanmalı.*

TÜRSAB Genel Kurulunda, TUROB Başkanı Sinan Babila, İstanbul Vali Yardımcısı Cumhur Güven Taşbaşı, Adıyaman Valisi Halil İbrahim Daşöz, Şerif Yenen, turizmci Nihat Boytüzün

- *Maliyet düşürmeye çalışan acentalar, rehberleri çoğu kez kendi kaderleriyle başa bırakıyor. Yerel rehber alınmasına karşı çıkılıyor. Yabancı rehberliğin yasak olduğu ülkelerde, yerel rehber alınması için acenta zorlanmalı. Aksi taktirde biz de o ülkelerde, kendi ülkemizde karşı çıktığımız kaçak rehber konumuna düşüyoruz.*
- *Acenta müşteriye karşı sözünü tutmadığında, TURSAB tarafından verilen ceza "komik". Müşteri kendisine ödenmesi gereken tazminattan, ancak aynı acentayla başka bir tura gittiğinde yararlanabiliyor.*
- *Acenta yurtdışı turlarda geçirdiği kazalara karşı turist rehberlerini sigorta yapmıyor.*
- *Yurtdışı turlarda kalitenin artması seyahat edenlerle yüzyüze olduğumuzdan bizim de sorunumuz. Ortak ilkeler belirlenmelidir.*
- *Bakanlık rehberlik taban yevmiyelerini belirlerken, yurtdışı turlar için ayrı bir ücret belirlemiyor. Bu konuda düzenleme getirilmeli.*

- *Yurtdışı tur yapacak rehberlerin ayrı bir kokartı olmalı. Bunun için ayrı bir uzmanlık sertifikası açılmalı. Teorik ve uygulamalı sertifika programları belirlenmeli ve sertifika programları destinasyonlara göre kendi içinde ayrılmalı. Rehberlerin "outgoing" turlarda daha fazla deneyim kazanması sağlanmalı.*

TÜRSAB Genel Kurulu yapıldı

6 Aralık 2003 tarihinde yapılan TÜRSAB Genel Kurulu'na TUREB Başkanı Şerif Yenen, Başkan Vekili Recep Özbay, Yürütme Kurulu üyesi Halil Güçlü katıldı. Bakan Erkan Mumcu ve Başbakan Erdoğan TÜRSAB Genel Kurulu'nda yaptıkları konuşmalarında turizm sektörünün yaşadığı sorunların farkında olduklarını ve çözüm oluşturduklarını anlattılar. TUREB Yürütme Kurulu Başkanı Şerif Yenen Turizmdebusabah'ta yayınlanan ve TÜRSAB Genel Kurulu'nu değerlendiren yazısında özetle şu görüşlere yer veriyordu:

"TÜRSAB Genel Kurulu, turizmin pek çok sorunla yüz yüze bulunduğu bir döneme denk düştü. Terör saldırıları nedeniyle tu-

Rehber-acentacılar ilk toplantısını Saklıköy'de gerçekleştirdi.

Rehber-acentacılar platformu genişliyor

TUREB'in çağrısıyla 17 Eylül 2003'te yapılan Saklıköy toplantısının ardından elektronik ortamda oluşturulan rehber kökenli acentacılar platformu genişliyor

Bilindiği gibi rehberlerin yönetici konumunda oldukları 200 civarında acenta bulunuyor ve rehber kökenli acentacılar turizme iki yanından da bakabilme, bu nedenle sorunların çözümüne daha fazla katkı sağlayabilme avantajına sahip. Kalite açısından düşüş eğiliminde olan Türk turizminin gelişebilmesi için sektörün tüm kesimleri arasında olduğu gibi rehber kökenli acentacılarla, rehberler arasında da işbirliği yapabilmek büyük önem taşıyor.

İnternet ortamında oluşturulan platformun amacı;

- fikir ve bilgi alışverişinde bulunmak
- işbirliği yapabilmek
- sorunları ve olayları tartışmak
- ortak sorunlar için, ortak stratejiler geliştirmek.

Üye olmak için www.tureb.org.tr/platform.asp?id=58 adresine tıklayınız

rist sayısındaki düşüş, hizmet kalitesi ile ilgili sorunların bir türlü aşılabilmesi ve bunun medyaya geniş biçimde yansımaları, turizmin dört mevsime yayılamaması, kitle turizmi dışındaki alanlara ağırlık verilememesi bu sorunlardan bazıları. Biz turist rehberleri, acenta ve turistlere hizmet veren konumumuz nedeniyle sektörü iki farklı duruş noktasından gözleyebiliyoruz. Var olan sorunların da konuşulması beklentisi ile gittiğimiz TÜRSAB Genel Kurulu'nda biraz düş kırıklığı yaşadığımızı söyleyebiliriz. Türkiye turizminin kalbinin atacağı, turizmcilerin önemli bir çoğunluğunu bir araya getiren genel kurulda, ortak çözümlerin

tartışılmasını bekleyen çoğu kişi bu düş kırıklığını paylaştı. Hizmet kalitesini yükseltmekten söz eden konuşmacılar oldu, ancak standartların nasıl oluşturulabileceği, ne tür önlemler ve yaptırımlar uygulanabileceği belirsizlikten kurtulamadı".

14. STK Sempozyumuna büyük ilgi

12-13 Aralık 2003 tarihlerinde gerçekleştirilen AB Uyum Süreci ve STK'lar-XIV. Sivil Toplum Kuruluşları Sempozyumu'na TU-

REB'den Gülin Pazaroğlu ve Avni Erdem katıldılar.

İTÜ Vakfı Maçka Sosyal Tesisleri'nde yapılan toplantının açılış oturumunda Türkiye'de sivil toplum kuruluşlarının hukuksal gelişimi, Osmanlı, Cumhuriyet ve AB uyum süreçlerini içeren dönemler itibarıyla aktarıldı. Dernek ve vakıfları kapsayan yasal düzenlemelerle uygulama arasında sorun yaşandığına dikkat çekildi. STK'ların iletişim ve işbirliği olanaklarını yeterince geliştiremedikleri, yapılan çalışmalarla ilgili raporlama eksikliği, vergi sorunları, STK'larda kamu yararının göz ardı edilmesi gibi konular ele alındı.

Avrupa'daki gelişim sürecinin, Türkiye'deki örneklerin, yasal engellerin de tartışıldığı toplantıda, Türkiye'de 95 bin dernekten 475'inin, 4745 vakıftan sadece 217'sinin kamu yararına kabul edildiğine, kamu yararı statüsünün eşit şartlarda alınmadığına dikkat çekildi.

Rehber adayları TUREB'te

Kocaeli Üniversitesi Derbent Meslek Yüksekokulu Turist Rehberliği Bölümü öğrencileri 6 Ocak'ta TUREB merkezini ziyaret ederek, Başkan Şerif Yenen'den turist rehberlerinin örgütlenmesi ve karşılaşılan yasal, etik, pratik sorunlar hakkında bilgi aldılar.

Konuşmasına kendisini ve TUREB'i tanıtarak başlayan Şerif Yenen, rehberliğin bir kariyer mesleği olmamasının sorun oluşturduğunu, araştırma, seminer türü faaliyetlerle bu sorunu aşmaya çalıştıklarını vurguladı. Meslek yasasının çıkması için gerekli çalışmaları sürdürdüklerini, bunun rehberler açısından yaşamsal önem taşıdığını belirten Yenen, "Türkiye'de toplam 9.000 rehber bulunuyor, bu aynı zamanda bir tanıtım ordusu. Türkiye tanıtımında bu potansiyelin yeterince değerlendirilemediği söylenemez. Yaptığımız anketlerde de gördük ki, işsizlik, iş güvenliği, taban ücretin altında çalışmaya zorlanma başta olmak üzere turist rehberlerinin pek çok sorunu bulunuyor. Kitle turizmi nedeniyle acentalar yasadışı kaçak rehber çalıştırma yoluna gidiyorlar. Daha nitelikli rehberlerin yetişebilmesi için rehberlik eğitimi 4 yıl olmalı" dedi.

Rehberlerin sorunları Bakan'a aktarıldı

Turist rehberlerini temsilen Şerif Yenen, Halil Güçlü, Recep Özbay, Murat Tiryaki 10 Aralık'ta Ankara'da Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu ile 75 dakika süren bir görüşme yaptı. Öncelikle Turist Rehberleri Meslek Yasası'nın ele alındığı görüşmede, Erkan Mumcu Başbakan'ın da meslek yasaları konusundan haberdar olduğunu ve talimat verdiğini aktardı. Yasaya son şeklinin TUREB görüşlerinin dikkate alınarak verileceğini belirten Erkan Mumcu rehberlerden turizmin pek çok alanında yararlanılmasının düşünüldüğünü, 21 Şubat etkinliklerine kendisinin bizzat katılarak destek vereceğini anlattı. Aynı günlerde TUREB yetkilileri Ankara'da Eğitim ve Araştırma Genel Müdür Mahmut Evkuran ve diğer yetkililerle görüşerek gündemdeki sorunları aktardılar, çözüm önerilerini dile getirdiler.

Hükümetin turizm politikası değerlendirildi

11 Ocak'ta Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan AKP Hükümetinin turizm politikaları ve hedefleri turist rehberleri açısından değerlendirildi. TUREB Yürütme Kurulu Başkanı Şerif Yenen Turizmdebusabah'a yaptığı açıklamada şu görüşleri dile getirdi:

Sayın Başbakan turist rehberlerinin ve turizm sektöründeki diğer kesimlerin duyarlılıklarını göz önüne alan bir program sundu. Örneğin müze ve ören yeri gelirlerinin kültürel mirasın korunmasına harcanması, turizmin çeşitlendirilmesi, kültürel turizme ağırlık verilmesi gibi konuları TUREB de uzunca bir süredir savunmakta. Ancak kritik noktalarda nasıl kararların alınacağı belirsiz. Hem turist sayısını iki misli artırıp, hem sürdürülebilirlik nasıl sağlanacak? Turist rehberleri için yıllık çalışma süresi 3-4 aya inmişken, hedeflenen istihdamı artırma nasıl gerçekleşecek? Rehber istihdamı sadece nadir dillerde mi olacak? Bu süreçte meslek odalarının görüşlerine başvurulacak mı? Turist rehberleri için kriz koşulları da göz önüne bulundurulduğunda en önemli ihtiyaç, kendilerine yasal güvence

sağlayacak bir Meslek Yasası. 9 bin kişiyi etkileyecek böyle bir adımı atarken yeterince cesur davranılabilecek mi, yoksa bu yasa, sektörü kendisinden ibaret gören anlayışların engeline mi takılacak? Kısacası TUREB olarak iyimser yorumlar yapabilmek için turizmin çeşitlendirilmesi, istihdam, meslek yasaları gibi konularda atılacak adımları bekliyoruz.

ARO kuruldu

Antalya Rehberler Odası, esnaf odası kurmak için gerekli olan 202 kurucu üyeyi ve gerekli resmi işlemleri tamamlayarak 25 Aralık'ta kuruldu. 17 Ocak'ta yapılan ve iki listenin oylandığı ARO'nun ilk genel kurulunda, AKREDER Başkanı Osman Özbek ARO Başkanlığına getirildi. Genel Kurulda 136 rehber oy kullandı, Yönetim Kurulu üyeleri Osman Özbek, Şahin Şahakalkan, Nail Recep Renkmen, Hasan Uysal, Metin Tunç, Suhat Akpınar, Sadık Mermir'den oluştu. ARO, kuruluş süreci sonunda TUREB bünyesindeki İRO ve İZRO gibi esnaf odası hukuksal zemininde faaliyet gösterecek. ARO'nun da kuruluşuyla TUREB'in yapısı daha da güçlendi.

ARO'nun kuruluşuna zemin oluşturan AKREDER (Akdeniz Profesyonel Turist Rehberleri Derneği), kurulduğu tarihten itibaren TUREB bünyesinde aktif olarak yer aldı. ARO'nun kuruluşuyla ilgili olarak AKREDER Yönetim Kurulu, tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "Odalama süreci 3 Nisan 2002 tarihindeki girişimlerimizle başladı. 12 Aralık 2003'te oda kurabilme talebinin yapılabilmesi için gerekli olan esnaf sicile kayıt yaptırmış 200 meslektaşımıza ulaşınca ARO kurucular girişimci kurulu oluşturuldu ve onanmış kurucular adına Antalya Etna Odası'na başvuru yapıldı. ARO kurucular girişimci kurulu üyeleri Osman Özbek, Nihat Bulut, Şahin Şahakalkan, Metin Tunç, Özüm Özge Ece, Mustafa Candan, Sedat Çakmak'tır. İlgili tarih itibarıyla esnaf odası siciline kayıtlı rehberler odası kurucularının yüzde 96'sı AKREDER üyesidir. Kayıtlı rehberlerin dillere göre dağılımı: Almanca yüzde 55, İngilizce yüzde 20, Rusça yüzde 12, Fransızca yüzde 6, Flemence yüzde 3, İtalyanca yüzde 3, diğer diller yüzde 1.

Antalya'da yaklaşık 1500 meslektaşımızın çalıştığını düşünmekteyiz ve Antalya Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne kayıtlı yaklaşık

1000 meslektaşımız bulunuyor. Övünçle söyleyebiliriz ki, ARO, AKREDER'in desteğinde ve görevlendirdiği üyelerimiz, yani meslektaşlarımız tarafından kurulmuştur. Odalama sürecini hazırlayan ve destekleyen herkese teşekkür ederiz."

Japonca Dilinden Rehber Temsilcileri ve Acentalar Toplantısı

20 Ocak 2004 Salı günü TUREB merkezinde yapılan toplantıya; Şerif Yenen (TUREB Başkanı), Orhan Öztürk (TUREB Mali Müşaviri), rehber temsilcileri İbrahim Altun, Ayşesin Emre, Kenan Özbay, Mehmet Uzan ve Murat Kesecek ile Acenta temsilcileri Emin Akkuyu (Tigris), İbrahim Aydın (Asorti), Yumiko Veda (Tour Select), Yusuf Kutlu (Kutlu Tur), Ahmet Aykut (Gemini), Mustafa Coşkun (Magister), Suphi Kulaksızoğlu (Erguvan), Filiz Taşdemir (Bontrip), Ahmet Körükçü (Dorak), Robert Profeta (Kenan), Oğuz Erdal (Turqiem), Ersan Atsür (Orion), Şevket Çelik (Medos), Yusuf Yıldırım (Medos) katıldılar.

Toplantıyı açış konuşmasında TUREB Başkanı Şerif Yenen, yüksek katılım nedeniyle teşekkür etti ve daha önce Japonca dilinde çalışan rehberlerle bir seri toplantı yapılarak sorunların saptandığını, bunun sonucunda bu toplantı gereksiniminin ortaya çıktığını belirtti. Son olarak Fatih Altaylı'nın yazısındaki suçlamalara değindi. Toplantı için 5 maddelik bir gündem belirlendiğini açıkladı:

1. Japon müşteri profilindeki düşüş
2. Yol güvenliği
3. Hizmet kalitesindeki düşüş
4. Türkiye'nin tanıtımı
5. Rehberlerin taban ücretlerinin ödenmesi

Toplantıya katılan 5 rehber, bu sorunları rehber bakış açısından değerlendirdiler.

Ayşesin Emre, Japon turist profilindeki düşüşü 87-95 yılları arasında ve bugün gelen grupların nitelikleri ile tur satış fiyatlarını karşılaştırarak açıkladı. Bu durumdan kârlı çıkan tarafın yalnızca Japonya'daki acentalar olduğunu belirtti.

Japonca dilinden rehber temsilcileri ve acentalar toplantısı.

Yol Güvenliği sorunu konusunda Murat Keşecek bilgi verdi. Tur güzergahlarının bazılarının çok uzun olduğunu, bazı sürücü ve otobüslerin yeterli performansa sahip olmadıklarını vurguladı. Son günlerde yurt dışında yaşanan kazalardan da anlaşılacağı üzere, bu konunun firmaların prestijini sarstığını belirtti. Yaz ve kış programlarının daha özenli düzenlenmesi ve otobüslerin durumunun gözönüne alınması gerektiğini söyledi.

İbrahim Altun, hizmet kalitesindeki düşüşü rehber gözüyle irdeledi. Ucuz turlarda yemek, konaklama vb. konularda pek çok sorun çıktığını, rehberlerin bu koşullarda çok güç durumda kaldığını, alışveriş için dükkanlara girdiklerinde de, örneğin halı fiyatlarındaki yüksekliğin tur fiyatları ile gelişir bir düzeyde olduğuna değindi.

Türkiye'nin Japonya'da tanıtımı ile ilgili olarak yaptığı konuşmada Kenan Özbay, Japonlar'ın Türkiye'yi tam Avrupalı bir ülke olarak görmediklerini, ancak İslam dünyasından ayrı düşündüklerini ve özel bir ilgi duyduklarını, tanıtıma biraz daha ağırlık verilmesi gerektiğini vurguladı. Şerif Yenen, Türkiye'nin yurt dışı tanıtımını yapan DDF firmasının bu işi oldukça başarılı bir biçimde gerçekleştirdiğini, TUREB'le yaptıkları bazı toplantılarda rehberlerden de sürekli bilgi alındığını ekledi.

Son madde olan Profesyonel Turist Rehberlerinin Ücretlendirilmesi konusunu Mehmet Uzan açıkladı. Turizm sektörünün olmazsa olmaz bir unsuru olan rehberliğin, hizmet verilen müşteri profili alt düzeye indikçe zorlaştığını, ayrıca bu turistlerin satın alma gücünün de düştüğünü, rehberlere hak ettiği yevmiyenin mutlaka ödenmesi gerektiğini vurguladı. Acentaların bu ödemeyi yapması gerektiğini, rehberlerin de yevmiye almadan çalışmaması için Birliğin çaba harcayacağını, acentalar arasında haksız rekabet yaratan bu durumun önlenmesinin tüm taraflar için yararlı olacağını söyledi. Komisyonların da aşağı doğru bir trende girdiğine değinerek yuzdelerin sabitlenebileceğini, bir bölümü için fatura kesilmesinin de sağlanabileceğini ekledi. Mehmet Uzan konuşmasını, yaşamsal sorunun taban yevmiyelerin ödenmesi olduğunu, diğer sorunların da zamana yayılarak çözümlenebileceğini belirterek tamamladı.

Acenta temsilcilerinden konu ile ilgili görüşlerini belirtmeleri istendiğinde yapılan konuşmalarda özetle aşağıda belirtilen konuları vurguladılar.

1. Bizim kontrolümüz dışında gelişen olaylar nedeniyle turisti getiremiyoruz. Öncelikle Türkiye'yi ciddi anlamda ilgi duyulan, güvenli bir ülke durumuna getirmeliyiz.

Ücretler tüm ülkelerde düşüyor. Uçak şirketleri ve seyahat acentaları arasındaki büyük rekabet nedeniyle eski yıllara göre büyük bir fiyat farkı söz konusu. Hiçbir destinasyonda eskisi gibi yüksek fiyatlar görülüyor. Pek çok ülke için de bu durum aynı.

2. Yol güvenliği konusu çok önemli. Rehberlere de bu konuda görev düşüyor. Otobüsler, şoförler konusunda acentayı uyarımalı, eğer acenta gereğini yapmıyorsa oturup konuşarak bu sorun çözülmeli.

Biz yol güvenliği için Japonlar'la da görüştük. Ancak, onlar bu konuyu önemsememişlerdi. Şimdi hükümetleri yeni bir yasa çıkardı. Acentaların da buna uyması isteniyor.

3. Hizmet kalitesindeki düşüşte maliyet faktörü çok önemli. Bu kadar ucuz turlarda verilen hizmet de sınırlı oluyor.

4. Tanıtım konusunda farklı yollar da denebilir. Ancak, Japonya için DDF'in tanıtımları nihai tüketiciye ulaşmak açısından çok iyi. Türkiye Japon televizyonlarda uzun süreli yer alıyor. Ancak, profesyonellik düzeyinde Türkiye ucuz destinasyon olarak düşünülüyor.

5. Hiçbir ülkede rehberler 24 saat çalışmı-

yor. Gerçekte rehberlerin özveri ile çalıştıklarına inanıyoruz. Bazı acentalar yevmiye veriyor, özellikle kitle turizmi yapanlar vermiyor, ancak verilmesi gereği üzerinde hepimiz aynı fikirdeyiz. Yalnız bunu ancak tüm acentalar verirse yaparız. Aksi halde haksız rekabet olur. Bu konuda rehberlere TUREB'in bir yaptırımını olabilir mi? Biz acentacılar olarak rehberlere ücret ödemenin acentaya bir şey yapamayız. Ancak, acentaların hepsi tarafından, bu toplantıda rehberlerin ücretleri ile ilgili bir prensip kararı alınırsa biz buna uyarız diye açıklamada bulunuldu.

Bir sorun da rehber sayısının çokluğu, arz talep uyumlu değil. Artık yeni Japonca rehber gelmesine izin verilmemeli.

Önümüzdeki yaz dönemi yevmiye ödemesi zor. Ancak, bu konuda anlaşılırsa Kasım 2004'de başlayan kış sezonunda uygulamaya konabilir.

Konuşmaların ardından TUREB Başkanı Şerif Yenen, seyahat acentası sahip ve yetkililerine, TUREB tarafından hukukçulara danışılarak yevmiyelerin ödenmesi ve benzer konuları kapsayan bir protokol taslağı hazırlanması için onay verip vermediklerini sordu. Çoğunluk taslağın hazırlanmasını ve görüşmelere ondan sonra devam edilmesini onayladı.

Sonuç olarak, hem seyahat acentalarının bakış açısıyla hem de rehberlere göre oldukça olumlu değerlendirilen bu toplantıya katılan, destek veren herkese camiamız adına teşekkür ederiz.

TUREB Yönetim

KISA KISA

Erkan Mumcu'nun Akdeniz gezisinde TUREB de yer aldı

Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun 16-18 Ekim tarihlerinde Dalaman-Alanya arası kapsayan gezisine TUREB'i temsilen AKREDER Yönetim Kurulu Eski Başkanı Nihat Bulut katıldı.

Öğrencilere turist rehberliği dersleri

İRO Yönetim Kurulu üyesi Sedat Bornovalı 22 Ekim'de Koza Koleji'nin meslek tanıtım gününe katılarak rehberlik mesle-

ği hakkında öğrencilere bilgi verirken 18 Aralık'ta da TUREB Başkanı Şerif Yenen, Boğaziçi Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu'nda Doç. Dr. Şükrü Yarcan'ın dersinde Turizm İşletmeciliği son sınıf öğrencilerine "Profesyonel Turist Rehberliği" konusunu anlattı.

"Mücbir Sebepler" in kapsamı genişletildi

TUREB'in Bakanlıkla yaptığı görüşmeler sonucunda, Zorunlu Hizmet İç Eğitim Seminerleri sırasında yurt dışında oturanlar, çalışanlar ile doğal afetlere maruz kalanların mazeretlerinin Mücbir Sebepler Komisyonu'nda kabul edilmesi sağlandı.

Yurtdışı tanıtım faaliyetleri konulu toplantı yapıldı

Türkiye'nin tanıtımını yürüten reklam ajansı olan DDF'de rehberlerle "yurtdışı tanıtım faaliyetleri" konulu toplantı yapıldı. 5 Kasım'da yapılan toplantıya TUREB Başkanı Şerif Yenen de katıldı.

"AB ve Türkiye Turizmi -Mevzuat- Politikalar-Fırsatlar" semineri

Avrupa Birliği'nin desteğiyle TYD (Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği) tarafından 4 Aralık'ta The Ritz Carlton Hotel'de yapılan seminere TUREB Başkanı Şerif Yenen katıldı.

Disiplin Kurulu toplandı

Yönetmeliğimizin 46. maddesi gereğince kurulan Disiplin Kurulu, 4 Aralık 2003'te Ankara'da Bakanlık binasında toplandı. TUREB adına Başkan Vekili Recep Özbay'ın katıldığı toplantıda 47 dosya ele alındı. Yönetmeliğe göre Disiplin Kurulu tarafından verilen cezalar Bakanın onayıyla kesinleştikten sonra İl Müdürlükleri aracılığıyla meslek kuruluşlarına bildiriliyor.

Bakanlık yurtdışı tanıtım ihalesi öncesi sektör kuruluşlarıyla toplandı

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2004 yılı yurtdışı reklam kampanyalarını yürütecek reklam firmalarının belirlenmesine yönelik gerçekleştirilecek ihaleden önce, 2004 yılı için reklam ajansları tarafından önerilen materyallerin değerlendirildiği, yurtdışı büro sorumlularının yanı sıra, sektör ve akademik kuruluşların temsilcilerinin de katıldığı üç günlük toplantıya TUREB adına Yürütme Kurulu Başkanı Şerif Yenen katıldı. Toplantı 16-18 Aralık tarihlerinde Ankara'da Hotel Bilkent'te yapıldı.

Ücretsiz TUREB Ferdi Kaza Sigortası devam ediyor

Çalışma hayatının önemli bir kısmı yollarda geçen ve mesleğinin özelliği gereği yüksek kaza riskiyle çalışan, buna karşılık çoğunluğu herhangi bir sosyal güvenceye sahip olmayan üyelerimiz için geçen sene başlattığımız Ferdi Kaza Sigortası uygulamasına bu yıl da devam ediyoruz.

Tüm masrafları TUREB tarafından karşılanan sigorta uygulamasının 2004'te de sürdürülmesi için çeşitli sigorta şirketlerinden teklifler değerlendirilerek en uygun fiyatı ve yüksek teminatı veren İsviçre Sigorta ile İlknur Birol Sigorta Acentası aracılığıyla anlaşma sağlandı.

31 Aralık 2002 tarihinde başlayıp 31 Aralık 2003 tarihinde sona eren ilk uygulama süresince 7 üyemiz hakkında dosya açıldı ve 5'ine ödemesi yapıldı.

Bireysel olarak ancak Hayat Sigortası kapsamında ve yaklaşık 65.000.000 TL ödenerek alınabilecek olan bu hizmetten, 2004 yılı aidatını ödeyen bütün üyelerimiz ücretsiz olarak yararlanabileceklerdir. Bu uygulamada "kaza" kavramı mesleğimizle bağlantılı olarak değerlendirilmiş ve diğer sigorta şirketlerinin kaza olarak kabul etmediği risk taşıyan bazı spor türleri de (balon, paraşüt, rafting vb.) sigorta kapsamında sayılmıştır.

Acenta ayrıca üyelerimizin satın alacağı diğer sigorta türlerinde de indirim yapacaktır. Buna göre üyelerimiz istediği takdirde sağlık sigortasını % 5, yangın sigortasını % 15 ve oto kasko sigortasını % 10 indirimli olarak alabileceklerdir.

Dileyen meslektaşlarımız yıllık sadece 17.500.000 TL fark ödeyerek, ücretsiz olan Ferdi Kaza Poliçe limitini ikiye katlayabilir. Böylece, teminat 50.000.000.000 TL'ye, tedavi masrafı 3.000.000.000 TL'ye çıkar.

Sigorta kapsamına giren kazalarda tazminat alabilmek için kaza ve sonuçlarını belgelendirmek ve durumla ilgili olarak yetkili acenta ile temas kurmak gerekiyor.

İlknur Birol Sigorta Acentası

Adres: Bahariye Cd. Beyaz Saray

Ap. No: 68/9 Kadıköy, İstanbul

Tel: (216) 541 97 57 pbx

Fax: (216) 541 97 63

E-posta: sigorta@tureb.org.tr

su36@turk.net

pozitifgrup@kablonet.com.tr

Turizmde tüketici hakları tartışıldı

"Turizmde tüketici hakları ve turist rehberleri" konulu panelimizde konuşmacılar mevzuatın Avrupa Topluluğu yönergeleriyle paralel olduğunu, ancak bazı noktalarda Türkiye'nin koşullarına uymadığını, uygulamanın ise çok kötü olduğunu belirttiler.

TUREB Yürütme Kurulu Başkanı Şerif Yenen panelde yaptığı konuşmada amacın profesyonel turist rehberinin kim olduğunu konusunda tüketicinin aydınlatılması olduğunu ve yasal zorunluluğa karşın kendilerine bu hizmet verilmiyorsa tur tüketicilerinin haklarını aramalarının gerektiğini vurguladı.

TUYED (Turizm Yazarları ve Gazetecileri Derneği) Başkanı Kerem Köfteoğlu'nun yönettiği panelin konuşmacıları Uludağ Üniversitesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Yılmaz Aslan, TÜRSAB hukuk danışmanlarından Av. Ferhat İlker Ünsever, TÜKODER Başkanı Mehmet Sevim, Gazeteci Yazgülü Aldoğan, TUREB Yürütme Kurulu Başkanı Şerif Yenen oldu.

Turizmde tüketici hakları panelde tartışıldı.

İlk konuşmayı yapan Prof. Dr. Yılmaz Aslan, Haziran ayında çıkarılan Paket Tur Yönetmeliğinin önemli bir boşluğu doldurduğunu, acentaya broşüründe belirttiği hususlara uyma zorunluluğu getirdiğini, tüketicinin maddi, hatta manevi tazminat alma yolunun açıldığını anlattı.

TÜRSAB hukuk danışmanlarından Av. Ferhat İlker Ünsever, Türkiye'de turizmle ilişkin yapılan düzenlemelerin genellikle "başkaları istiyor" diye yapıldığı için ülke koşullarına uymayabildiğini, daha çok yabancı turistlerin göz önünde bulundurulduğunu, Türk tüketicilerin dikkate alınmadığını, yurt dışına tatil amacıyla çıkan Türklerin bu yüzden sorunlar yaşadığını savundu ve özetle şunları söyledi:

"Avrupa Birliği Seyahat Yönergesinde yer alan 'paket tur' tanımı Türkiye'ye de getirildi, ancak Türk turizm tüketicilerine sunulan seyahat biçimi daha çok geceleme üzerinden otel konaklamaları. Paket Tur Yönetmeliği ise bu durumdaki tüketiciyi korumuyor. Paket tur tanımına göre yardımcı olmayan 2 ürünün, yani ulaştırma, konaklama gibi tek fiyat altında satılması gerekir. Örneğin ulaştırmayı bunun dışına çıkardığınız anda sunduğunuz hizmet paket tur kapsamından çıkmış olur. Rehberlik hizmeti yardımcı olmayan bir hizmet, çünkü siz bunu bağımsız da satın alabilirsiniz, nitekim rehberlerin bir arada buldukları bir meslek kuruluşları da var. Ancak mev-

zuatta bu konuda boşluklar bulunuyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın tüketici taleplerini düzenleyeceği bir organizasyonunun olmaması önemli bir eksiklik".

TÜKODER Başkanı Mehmet Sevim, kendilerine yapılan başvuruların büyük bölümünün gazete ilanları aracılığıyla yanlış yönlendirilen tüketiciler olduğunu, TÜRSAB'a acenta ile ilgili şikayetlerin yapılabildiğini, ancak TÜRSAB'ın hem yargıç, hem avukat olamayacağını, bu durumda bağımsız tüketici derneklerine büyük görev düştüğünü anımsattı. Bulgaristan gezisi sırasında acenta ve profesyonel olmayan rehberden kaynaklanan kötü bir deneyim yaşayan Gazeteci Yazgülü Aldoğan hakkını arayan bir tüketici olduğunu, maddi kayıplarının mahkemeye başvurması nedeniyle karşılandığını, ancak manevi kaybın karşılanamayacağını vurguladı.

TUREB Yürütme Kurulu Başkanı Şerif Yenen ise profesyonel turist rehberlerinin, tüketici ve acenta arasındaki konumunu dile getirerek "Biz bir yandan acentanın, bir yandan da acentaya karşı tüketicinin temsilcisi durumundayız. Profesyonel rehber tüketici haklarının korunabilmesi açısından çok önemli. Ancak Türkiye'de profesyonel rehberlik kavramı yeterince bilinmiyor, tur tüketicileri yasal hakları olmasına karşın acenta tarafından görevlendirilen rehberin lisanslı olup olmadığını denetlemiyorlar" dedi.

Turist rehberinizin lisansı var mı?

Yasalara göre, her turda lisanslı rehber bulundurulması zorunludur

Kurumsallaşıyoruz

TUREB hedeflerini gerçekleştirebilmek için özveriden çekinmeyen, profesyonel bir kadroyla çalışıyor.

Selma Çoban selmacoban@tureb.org.tr
TUREB Genel Sekreteri, İstanbul

İlk, orta ve lise öğrenimimi Denizli'de tamamladım. B.Ü. Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda iki sene İngilizce eğitimi aldım. İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nü bitirdim. Mezun olduktan sonra çeşitli sivil toplum kuruluşlarında araştırma uzmanı, proje koordinatörü ve editör olarak çalıştım. Şubat 2003'ten beri TUREB (Turist Rehberleri Birliği) Genel Sekreterliği görevini yürütüyorum.

eğitim yıllarında Marmara Üniversitesi İngilizce Kurslarını ve ITT Bilka Yönetici Eğitimlerinde muhtelif sertifikalı programlarını tamamladım. 1990 yılında ITT Dünya Yöneticileri "Kalite Ödülü"nü aldım. Şirketin Türkiye'deki faaliyetlerini durdurması nedeni ile iş yaşamıma Elmor A.Ş ve Erta A.Ş de Yönetim Asistanı olarak devam ettim. 1 Eylül 2003 tarihinden itibaren de İRO (İstanbul Rehberler Odası)'da çalışmaktayım. Edebiyat, müzik ve sporla ilgileniyorum, ayrıca amatörce vitray çalışıyorum.

Sule Ergök Turğut
İRO Muhasebe, İstanbul

1994 yılı Fatih Vatan Lisesi mezunuyum. Lise öğrenimin ardından muhtelif bilgisayarlı muhasebe kursu eğitimlerini tamamladıktan sonra çeşitli özel şirketlerin muhasebe departmanlarında görev yaptım. 1999 senesi Mayıs ayından itibaren İRO (İstanbul Rehberler Odası) Ön Büro ve Muhasebe Departmanı'nda görev yapmaktayım. 2001 yılında ise evliler kervanına katıldım.

Ülfet Taylı basin@tureb.org.tr
TUREB Basın ve Halkla İlişkiler Uzmanı, İstanbul

ODTÜ'de bir süre mühendislik eğitimi aldıktan sonra AÜ Basın Yayın Yüksek Okulu'nu bitirdim. Gazeteciliğin ardından, Tarih Vakfı Yayınları'nın, CHIP Bilgisayar Dergisi'nin aralarında bulunduğu yayın kuruluşlarında editör olarak, Bersay Halkla İlişkiler'de bulunduğum dönem içinde

de IBM, Panasonic gibi kurumların halkla ilişkiler danışmanı olarak görev yaptım. Lisansüstü öğrenimimi İstanbul Üniversitesi'nde "kadın araştırmaları" alanında tamamladım. Bu konuda yayınlanmış makalelerim bulunuyor. Nisan 2003'ten bu yana TUREB'te basın ve halkla ilişkiler uzmanı olarak çalışmaktayım. Rehber Dünyası'nın yayın koordinatörü ve Çınar'ın annesiyim.

Yıldız Gülfidan iro@tureb.org.tr
İRO Sekreteri, İstanbul

İstanbul doğumluyum. Levent Lisesi'nden mezun olduktan sonra iş yaşamıma 1988 yılında ITT Bilka Altın Rehberde "Sipariş Yönetim" şefi olarak başladım. 1989-91

Çiğdem Özdemir iro_yonetim@tureb.org.tr
İRO Genel Sekreteri, İstanbul

1971'de Ankara'da doğdum. İstanbul Üniversitesi Klasik Arkeoloji Bölümünü bitirdim. 2000 yılından bu yana İRO (İstanbul Rehberler Odası)'da Genel Sekreter olarak çalışmaktayım.

Emel Budak budak@tureb.org.tr

REVAK Genel Sekreteri, İstanbul

Basın Yayın, Halkla İlişkiler dallarında lisans diploması ve Yönetim Bilimleri dalında yüksek lisans diploması aldım. Ayrıca, eğitim ve yönetim bilimleri dallarında doktora çalışmalarım var. Ege Üniversitesi'nde genel sekreterlik, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde idari yöneticiliğin ardından yayınevlerinde yöneticilik, sanat ve mimarlık dergilerinde editörlük, proje koordinatörlüğü ve serbest çevirmenlik yaptım. TUREB (Turist Rehberleri Birliği)'de basın ve halkla ilişkiler uzmanı olarak, ayrıca REVAK (Rehberler Vakfı) projelerinde de görev yapıyorum.

Mustafa Fırat

İRO Ofis Görevlisi, İstanbul

1955 Hemşin doğumluyum. İlkokulu orada bitirdim. İstanbul'da çeşitli işlerde çalıştıktan sonra, 1986 yılında İRO (İstanbul Rehberler Odası)'da çalışmaya başladım.

Erdoğan Aktaş

TUREB Webmaster, İstanbul

Lise eğitimim sırasında uluslararası bir radyonun tonmaister odasında dünyanın en gelişmiş bilgisayar sistemleri ile tanıştım, sonrasında bilgisayar ve internet tutkunu oldum. Lider bir reklam ajasında çalıştığım sırada reklamcılık mesleğinin püf noktalarını öğrendim. Bu arada tutkunu olduğum internete bir katkı olsun isteyip amatörce çeşitli web siteleri hazırlamaya başladım. Çok da sevdim. Bu konuda aldığım eğitimler ile bu işi profesyonel olarak yapmaya başladım. Halen TUREB web sitesini sürekli olarak geliştirip çeşitli uygulamalarını hazırlamaktayım.

Emel Demir

AKREDER-ARO Sekreteri, Antalya

1997 Mahalli İdareler Meslek Lisesi'nin ardından Selçuk Üniversitesi Harita ve Kadastro bölümünü bitirdim. Orta derecede İngilizce ve Almanca biliyorum. 1 Şubat 2001 yılından bu yana AKREDER (Akdeniz Profesyonel Turist Rehberleri Derneği)'de sekreter olarak görev yapmaktayım.

Nevin Vural

İZRO Genel Sekreteri, İzmir

1960 İstanbul doğumluyum. 1978'de Realschule (Almanya) mezunuyum. 1979 yılında Dış Tic. Lisan Fakültesi Köln'ü bitirdim. 1980-1993 yılları arası tercümanlık yaptım, ayrıca özel ders verdim (Almanca-İngilizce-Fransızca). 1994 yılından itibaren; İzmir Deri Dış Ticaret A.Ş. İthalat İhracat sorumlusu, Oxford University Press - Yönetici asistanı ve pazarlama sorumlusu, Sunseeker - Yat Pazarlama ve Halkla İlişkiler sorumlusu olarak görev yaptım. 2000 yılından bu yana da İZRO (İzmir Tu-

rist Rehberleri Odası) Genel Sekreteri olarak görev yapmaktayım. Evli, iki çocuk annesiyim.

Duygu Anılmış

İZRO Sekreteri, İzmir

1979 İzmir doğumluyum. 2000 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu'ndan mezun oldum. Mezun olduktan sonra, Global Bilgi AŞ. Turkcell İzmir Call Center'da Müşteri Temsilcisi olarak çalıştım. 2002 Şubat ayından bu yana da İZRO (İzmir Turist Rehberleri Odası)'da görev yapmaktayım.

Yasemin Güngör

İZRO Sekreteri, İzmir

1972 Afyon doğumluyum. 1991'de Fırat Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek

Yüksek Okulu'ndan mezun oldum. Mezun olduktan sonra (1991-1995) Antalya'da iki otelde (Hotel Silvana ve TÛTAV Tür-kevi Oteleri) yönetici asistanı olarak görev yaptım. 1995 sonunda İzmir'e geldim. 1996'da bir YMM (Efes) şirketinde yönetici sekreteri olarak, 1997-2001 yılları arasında da büyük bir satış firmasında (Unilever) bölge müdür asistanı olarak görev yaptım. 2002 Mayıs ayından bu yana da İZRO (İzmir Turist Rehberleri Odası)'da görev yapmaktayım.

Sibel Pasquali *izro@tureb.org.tr*
İZRO Yönetim Sekreteri, İzmir

İzmir'de doğdum. Lise öğrenimimi İzmir Amerikan Kız Kolejinde, üniversite öğrenimimi Münih Teknik Üniversitesi Bilgisayar Bölümü'nde tamamladım. Bir sanayi kuruluşu olan Westfalia AG İzmir'de genel müdür asistanı olarak ve EXTRA Production GmbH İzmir'de müşteri temsilcisi olarak çalıştım. 2001 yılında başladığım İzmir Turist Rehberleri Odası'nda görevime devam etmekteyim. 2002 yılında İngilizce ve Almanca dillerinde rehberlik kokartı aldım.

İlker Tek
TUREB Denetmeni, İzmir

İlk, orta ve lise öğrenimimi İstanbul'da yaptım. Halen öğrenimime Anadolu Üniversitesi, Açık Öğretim İktisat Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü'nde devam etmekteyim. 1989 yılından itibaren çeşitli firmalarda satış görevlisi ve mağaza müdürü olarak çalıştım. 2001 yılından beri TUREB Rehber Denetleme Komisyonu Denetmeni olarak çalışmaktayım.

Hülya Kurt
ARED Sekreteri

1969 yılında Almanya'da doğdum. İlk öğrenimimin bir kısmını Almanya'da, orta ve lise öğrenimimi Ankara'da tamamladım. Halk Eğitim Merkezi'nin el becerisi kurslarına katıldım ve aynı kurslarda bir dönem kurs öğretmenliği yaptım. 1990 yılında Bilgisayar Programcısı olarak mezun olduğum özel kursta asistan olarak çalıştım. 1995 yılından beri ARED'te sekreter olarak çalışmaktayım.

Nadiye Yaman (İnan)
MARED Sekreteri

1971 Köyceğiz doğumluyum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Köyceğiz Ortaca Lisesi'nde tamamladım. Çeşitli firmaların muhasebe departmanlarında çalıştım. Son iki yıldır MARED'te sekreter olarak görev yapmaktayım.

Melek Yalçın
KARED Sekreteri, Nevşehir

1978 Nevşehir doğumluyum. İlk, orta ve lise eğitimimi Nevşehir'de tamamladım. Halk Eğitim Merkezi'nin düzenlemiş olduğu yönetici sekreterliği ve halk oyunları usta öğreticilik kurslarına katıldım. 2 yıl halk oyunları öğreticiliği yaptım. 2000 yılından beri KARED (Kapadokya Turist Rehberleri Derneği)'de sekreter olarak çalışıyorum.

Neredesiniz?

İnternette sizi arıyor olabilirler...

www.turkishguides.org kayıt ücreti \$ 20

Turkish Tour Guides

Meral Türkiz'in iyi rehber olmasının sırrı empati kurabilmesinde...

"Kendilerini yabancı hissediyorlar mıdır?"

Rehber Meral Türkiz'in gezdirdiği gruplar İstanbul'a bayılmış. Çünkü Türkiz'in aklının bir köşesinde hep "Kendilerini yabancı hissediyorlar mıdır?" sorusu olmuştur. Empati kurmayı başarınca işini de çok iyi yapmış. Anlatırken espriyi yapmayı hiç ihmal etmiyor. Zekice espriler... Viyana, Varşova, Ankara ve İstanbul yaşamındaki 4 önemli kent Meral Türkiz'in. Hâlâ çok okuyor, evin her yanında kitaplar. Söyleşimizi bizim için yaptığı nefis bir Viyana pastasını yiyerek sürdürdük.

Rehber olmak nereden aklınıza geldi? '60'lı yıllarda rehberlik çok da yaygın bir meslek sayılmazdı sanırım.

Bizim bir kuzenimiz var. Arkadaşı rehberdi. Bana dedi ki, "sen niye rehber olmuyorsun?". Tabii ben eskiden beri lisanlar üzerinde çalışıyordum. Ankara'da Etibank'ın maden kısmında Fransız bir mühendisin sekreteriydim. Her zaman lisanımı kullandığım için bu fikir hoşuma gitti. Sonra insanları çok seviyorum, tabii turizm de beni çekti. Kocam onayladı, belki "nasıl sa kazanamayacak diye düşündü" (Gülüyor). Kursa girdim, 6 ay çok enteresan bir kurs geçirdik. Hocaların hepsi üniversitede profesör... Arkeologlar, tarihçiler... Bir sürü kitaplar aldık. Türk tarihini o kadar iyi bilmiyordum, hepsini okudum. Galiba evvela bizim lisana baktılar. Lisan kolaydı benim için, geçtim. Sonra dersler başladı. Zannedirim. İstanbul Teknik Üniversitesi'ne, buraya geldik (İTÜ'nün Maçka'daki binası hemen karşıda). Sonra imtihanlar başladı, iyi geçti. Ancak jüride bir kişi vardı ki, benim rehber olmama karşı çıktı. VIP'in sahibiydi sanırım. Dedi ki, bir ecnebi Türkiye propagandası yapamaz. Fakat tarih profesörlerinden biri "Ah keşke herkes o kadar ilgili olsaydı, çok iyi bir öğrenciydi" filan dedi. Çok güzel şeyler öğrettiler. Şimdi hepsini unuttum (Yine gülüyor). Ama o zaman biliyordum. Hemen "hadi başlayın" demediler. Bir hafta çok iyi bir arkadaşla çıktım. Çünkü bilmek başka, turistlerle uğraşmak başka. Neyse onu da öğrendik. Sonra başladık işte. Arkadaşımın adı Zeynep'ti.

Türkiye'ye ne zaman gelmiştiniz?

Türkiye'ye 2. Dünya Harbi başlayınca geldim ve Ankara'da yaşadım. Viyana'da kalamıyordum. Annem Avusturyalı. Babam Polonyalı bir subaydı. Viyana'da yaşıyordum, okula orada devam ettim. Hitler geldiği zaman annem korktu. Biliyorsun Polonyalıları sevmiyorlardı. Beni biraz Varşova'ya gönderdi, babamın yanına. Üniversiteye devam ettim bir süre. Harp ben

oradayken başladı. Babam beni Türkiye'ye gönderdi. Burada tanıdıklarım vardı. Viyana'dan tanıyordum. Çalışmaya başladım. Sonra annem geldi. Babam harpteydi. Esir düştü. Sonra döndü Polonya'ya ve orada öldü.

Türkiye'ye geldiğimde aşağı yukarı 20 yaşındaydım. Etibank'ta çalıştım. Bir İngilizle evlendim. Ankara'da subay olarak bulunuyordu. İngiltere'ye gittik. 6 sene orada kaldık. Sonra ona yeniden Ankara'da bir iş verdiler.

İngilizce de öğrenmiş oldunuz böylece.

Evet. İngilizlerle rahatlıkla temas edebiliyordum, Avusturyalılarla ve Almanlarla da. Onları neyin ilgilendirdiğini biliyordum. Mentalitelerini biliyordum, bu bakımdan avantajım vardı. Viyana'da lisede 8 sene Fransızca okuduğum için 3 lisan yapıyordum. Fransızlar biraz yabancı geliyordu bana ama... Onlarla zor zaten biraz. İyi geçiniyorduk turistlerle her zaman. Baktım onlar ne istiyorlar, onu yaptım.

Rehberliğe İstanbul'da başladınız.

Evet, ama ayrıldık İngiliz kocamla, 1965'te Semih Beyle evlendim. İstanbul'a gelmiştim ve tercümanlık başladı. Evvela Moris Acentesi beni aldı. Bir gruptuk. Nurten hanım da vardı. O zamandan beri tanıyorum, arkadaştık. Aşağı yukarı 5 kişiydik.

Hâlâ görüşüyor musunuz Nurten hanımla?

Şu anda biliyorsun yaşlandık. O karşıda oturuyor, senelerce hep buluşuyorduk. Ya o bizi çağırırdı, ya onlar buraya gelirlerdi. Ancak şimdi herkes biraz tembelleşti, ancak telefonla görüşebiliyoruz bayramlarda... Herkesin problemleri çıktı yaşlılıkta. Ama hâlâ çok iyi arkadaşız. Hayat hanım, Gönül hanım, Lütfü bey vardı. Mesele Atilla Dorsay vardı. Lisansı çok kuvvetliydi, Fransızca rehberdi. Turistlere çok şey verebilirdi. Besim Tibuk rehberdi. Arkadaşımızdı. Cengiz vardı, o hâlâ çalışıyor galiba. Sigortamız yoktu. O uğraştı, yaptı etti. Sosyal sigorta bizi almadı, çünkü muntazam çalışmıyorduk. Bağ-kur aldı. Onun sayesinde Bağ-kur'a girdik. Senelerce ödedik, ödedik. Şimdi küçük bir maaş alıyorum, ama bundan çok memnunum.

Ücretler nasıl belirleniyordu?

Acenta veriyordu. Çok daha az alınıyordu. Şimdi bilmiyorum gerçi, rehberler ne kadar alıyorlar. Ancak standartlar tabii müthiş yükseldi. Herkes aynı şeyi alıyordu. Çalıştığın acentadan alıyordun. Kim beni çağırırsa... Moris'te çalıştım. Sonra Akdeniz'e geçtim. Çetin bey vardı Yunan vapurları getiriyordu. Bir sürü turist... Bütün derdimiz kaybolmamaları tabii. Ben pek kaybetmedim Allah'tan. Bir defa bir Japon çok üşüdü, Sultanahmet'te bıraktık yalnız, otele döndü. Sonra Ruslara başladım çalışmaya. Pek bir şey satın almazlardı, bu yüzden herkes onlarla tur yapmak istemezdi. Fakat benim hoşuma gitti. Çünkü "allahaismarladık" derken müthiş bir

“speech” yaparlardı. “Bizi İstanbul’da çok iyi gezdirdiniz, bundan sonraki hayatınızda mesut olun” filan. Grup liderleri olurdu ve ondan korkarlardı. Biliyorsunuz eskiden onlarda çok disiplinliydi bu iş. Kırgızlar, Özbekler.. Enteresandı onları görmek. Bir sürü hediye veriyorlardı. Danteller, boyalı tahtalar.. Çok hoş hatıralar..

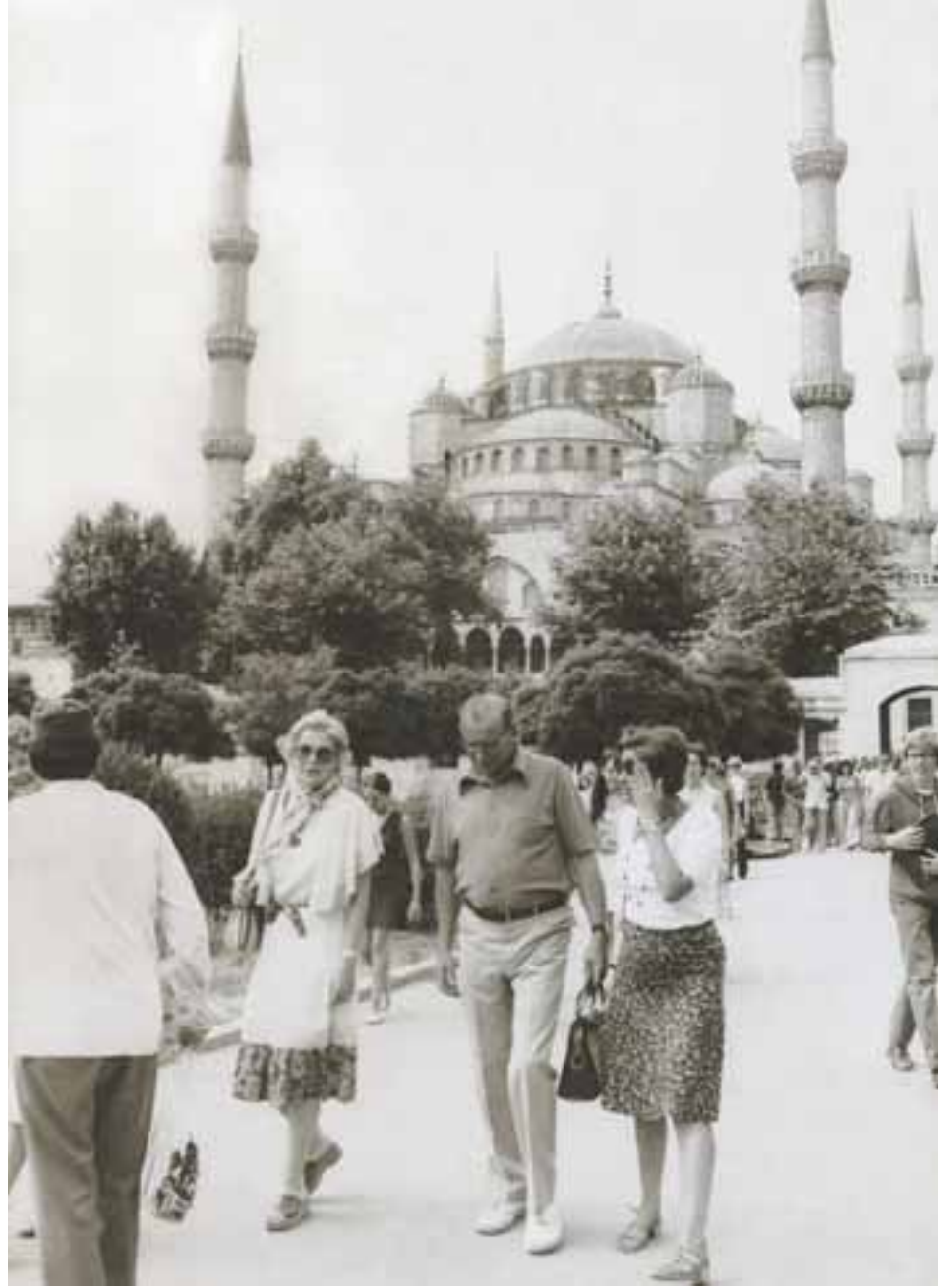
Şikayet eden turist olur muydu?

Bir Macar grup gezdiriyordum. Bir grup lideri vardı. Çok tatlı orta yaşlı bir hanım. Dedi ki, “Bizi akşam yemeğine kebabçıya gönderiyorlar. Öyle bir yemek veriyorlar ki, bizimkiler hiç alışık değil. Yalnızca et, bir de maydanoz... Biz memlekette maydanoz yemiyoruz”. Neyse bonfrit, salata filan verilmesini sağladım. Acentalar daha dikkatli davranmalı. Çünkü Avrupa’da müthiş yemek veriyorlar hakikaten. Doldururlar tabağı. Bizde azıcık konur. Bir Fransız grup da isyan etti. Fransızlar biliyorsun, bazen sinirlidir. Dediler ki, “bu yemek çok fena yiyemeyiz”. Acentaya haber verdim. Bazen çok gülüyordum, genç adamlar olurdu Suudi Arabistan’dan gelen. Hemen viski ısmarlıyorlardı orada yasak olduğu için. Suudi Arabistanlı bir doktoru ailesiyle birlikte gezdirmiştim. Dini önemi olan yerlere götürüyorum, ilgisini çekeceğini tahmin ettiğim için. İşte “peygamberin sakalı” falan diyorum. Ama, neyi göstersem, adam “I don’t believe” diye cevap veriyor.

Dini tur gruplarına Saint Paul’u gezdiriyorduk sık sık. Sonra bana hepsi yazdı, “en güzel şehir İstanbul” falan diye. Herkes İstanbul’a bayılıyordu. Ben hep düşünüyordum, onlar yabancı hissediyorlar mı kendilerini? “Burada yabancı okullar bile var” diyordum, “Saint George, American College, Saint Joseph, Saint Michele” Çok şaşırtıyorlardı. Daha “oryantal” bekliyorlar Türkiye’yi. Anlatınca başka fikirler ediniyorlar.

Genellikle İstanbul’da mı tur yapıyordunuz?

Genellikle İstanbul, arada sırada Bursa. Belki 3-5 defa Bursa’ya kadar gittim. Çünkü sabah gidip, akşam dönüyordum. Kocam istemedi çünkü. Ben istedim tabii Anadolu’ya gitmek ama O istemedi. Herkes akşam programına gidiyor, beni hiç ilgilendirmiyordu. Bir defa çok mühim bir insan gezdirdim. Wernher Von Braun. Çok komik oldu. Bir Yunan gemisi gelmişti. Beni ça-

ğırdılar. “Size birini vereceğiz, çok mühim adam. “Incognito”. İsmi Holmes. Ailesiyle beraber geldi, ama hiç kimse bilmeyecek” dediler. Deri almak istiyordu kızlarına. Dericilere gittik. Orada kimse tanımadı. Sapsağlam çıktık. Ama ayrılırken biri onu tanıdı, “siz Wernher Von Braun değil misiniz?” dedi, Braun çok kızdı. Adama bağırıp çağırırdı. “Ben Holmes” dedi. Rumelihisarı’nda folklor dansları vardı, “İsterseniz sizi oraya götürüreyim” dedim. Bara filan gitmeyi istemiyordu çünkü. Eve geldim, kocama “bak kimseye söylemezsen söylerim, Wernher Von Braun’la gidiyoruz” dedim. “A.. hemen hemen” dedi. Onu da aldı. Akşam yemekten sonra Rumelihisarı’na folklor gösterisine götürdük. Hoşuna gitti.

Hangi yıla kadar devam ettiniz rehberliğe?

1990’a kadar. Hatta 25. yılda bir plaket verdiler bana. Başka rehberlere de. Herkes çok memnun oldu. Çok güzel seneler geçirdim. Yani zor alıştım. Bazen sokakta turistler görüyorum, sağa sola bakıyorlar. Yardım etmek istiyorum ama sormazlarsa bir şey söylemiyorum. Birçok arkadaş bıraktı. Bir seneden sonra... Bu kadar çok genç insan var, çalışmak istiyorlar. Kimse artık büyükanne rehber istemiyor.

Röportaj: Ülfet Taylı

Nuri Pinar Yıldırım'a göre ebru sanatının kökeninde tasavvuf düşüncesi yatıyor

Aşk, ney ve ebru

Ayça Kesici Hanssen, İZRO Başkan Vekili

Nuri Pinar Yıldırım, 33 yıldır Fransızca rehberlik yapıyor. Hayatını değiştiren kitap 1979 yılında okuduğu "Türk Sanatında Ebru" olmuş ve suyun renklerle dansına sevdalanmış. Günümüzdeki "fast-aşklara benzemiyor" onun aşkı. "Heveskar değil, dağları deldiren" türden. Ferhat'ın Şirin'e duyduğu aşk gibi yani. Ebru sanatının felsefesine de yürekten bağlı Yıldırım.

geldiler. Uğur Derman'ın gönüllü tercümanı oldum. Tek amacım, Ebru Sanatı ile ilgili bilgi almaktı. Ama ne yazık ki bundan da bir sonuç elde edemedim ve bu benim için bir tutkuya dönüştü. Bulduğum şehirde Arkeoloji ve Sanat Kitaplığı vardı. Oradaki bütün yayınları inceleme olanağım oldu. En eski Latince kaynaklara kadar indim ve onların tercümelerine başladım.

Neden ebru?

Hiç bilmiyorum ama okuduğum kitapta bu işi yapan bir tek usta kaldığından bahsediliyordu. Belki de bu sanatın kaybolmaması için yaptım.

İsının sakızı. Kitre belirli oranda damıtık suyla karıştırılır. Boyaların yüzdürülmesi amacıyla zeminimiz olan suya bir yoğunluk vermek zorundayız. Bunu da Kitre Sakızı ile yapıyoruz.

Boyalık: Suda erimeyen metal oksit boyalar gerekiyor. Bu tür boyalar, toprağın kendisidir. Bu topraklardan ebrucu boyasını kendisi hazırlar. Bunun dışında, Figüratif Ebru'da kullandığımız tekstil pigmentleri de vardır. Bir de yine doğal malzeme olan çivit bitkisinin kökü olan indigo'yu kullanıyoruz.

Fırçalar: Fırçalarımız yaşlı Orta Asya atlarının kuyruk kıllarından oluyor. Bunları gül dallarına bağlıyoruz. Çünkü gül dalı suya karşı dayanıklı ve küflenmiyor.

Kağıt: Ebru'ları üzerine alacağımız son malzeme olan kağıtların emici olması gerekiyor. Genelde 80-100 gr 1. hamur kağıtlar kullanıyoruz. Şunu da belirtiyim ki ebru ne kadar kağıt süsleme sanatıysa da cama, ipeğe, pamuklu kumaşa, ahşaba ve çiniye de uygulanır. Ama gerçek ebru, kağıda alınandır. Çünkü Ebru Sanatı, hat sanatının bir yan koludur. Çıkış noktasında ebru, kendi başına bir sanat değildir. Hat sanatını tamamlayıcı bir unsurdur.

En Önemli Malzeme: AŞK! O olmazsa hiçbir şey olmaz. Aşk olmazsa meşk de olmaz. O olmazsa ebru sanatı değil, zenaat olur. Sanat olabilmesi için her boyutta aşk katkısı gerekir.

Ebru'nun felsefesi nedir?

Ebru yaptığımız kaba "tekne" diyoruz. Tekneden çıkan her ebrulu kağıt tektir. Benzeri olur, aynıysa olamaz. Evrende de her şey tektir, aynıysa yoktur. Devamı vardır, tekrarı yoktur. Şu anın bile...

Bu tek olan ebrulu kağıdı üretmek için yüzlerce malzeme kullanırız. İşte o teklilik, bu çokluktan doğuyor. Ayrıca, ebrunun terapatik bir özelliği vardır. Bazı psikosomatik hastalıkların tedavisinde uygulanan Kromo terapi yöntemlerinden bir tanesi de ebrudur. Viyana, Münih ve İstanbul'da

İlk ebru sevdanız ne zaman başladı?

1979'da İsviçre'de yaşıyor ve kültür-sanat yayınlarını takip ediyordum. Akbank Yayınları'ndan değerli hocam Uğur Derman'ın kitabı geldi. O kitabı okuduktan sonra hayatım değişti. İlk defa ebru fotoğrafları gördüm. Ve oradaki tariflere göre çalışmaya başladım. 3-4 sene uğraştım ama istenilen neticeyi elde edemedim. Bu arada kitabın yazarı Uğur Derman ve Çiçek Derman Türk Süsleme Sanatları ile ilgili bir program çerçevesinde Cenevre'ye

Ebru her ortamda yapılabilecek bir sanat mı?

Yapılamaz. Ortamın ısısının ve nem oranının sabit olması, hiç değişmemesi gerekir. Havada bir bulutlanma dahi olsa bozulur. Çünkü kitreli suyun içindeki laktik asitler fermantasyona girebilir.

Bize biraz malzemelerden bahsedebilir misiniz?

Kitre: Latincesi Astragalus olan geven ça-

belirli psikiyatrik merkezlerde, müzikoterapiyle birlikte kullanılmaktadır. Ebrunun sağaltıcı etkisi bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Bir ebru ustası şöyle diyor; "Ebru yapanda da, seyredende de sıkıntı olmaz".

Neptün gezegeninin teleskopik fotoğrafları, aynı ebru gibidir. Tıp alanında histolojik kesitlerin ve bazı virüslerin mikroskopik görüntüsü de ebruya benzer. Ebru doğanın her noktasında var.

Ebrunun müzikle olan etkileşiminden bahsedebilir miyiz?

Bütün sanatlar birbirinden etkilenir. Çünkü, kökeninde duygu vardır, duygu tektir, Ama bu gerçek, rafine ve estetik kaygısı güden sanatlar için geçerlidir. Ben ebru yaparken ney üflerim ya da fonda mutlaka ney taksimleri vardır.

Tarihte ebru ne gibi alanlarda kullanılmıştır?

Ebru, hat yazılacak kağıtların zemininde ya da hat levhalarında pervaz olarak kulla-

nılmıştır. Ayrıca, matbaaya geçilmeden evvel resmi sözleşmelerin yazıldığı bütün kağıtlar ebru zeminliydi. Çünkü, ebrulanmış kağıt üzerinde sahtekarlık imkanı yoktur. Ve hattatın yazmış olduğu yazıyı silmek isteyen kötü niyetli bir kişinin, mutlaka tükürüğünü kullanması lazımdır. Dolayısıyla yazıyı silebilir, ama zemindeki ebrunun renklerini de silmiş olacağından bu sahtekarlık hemen göze çarpar.

Şu anda Türkiye’de sanatsal anlamda Ebru ile uğraşan kaç kişi var?

Maalesef, yaklaşık 20 kişi. Ülkemizde ebru üretip, yaşamını bundan kazanan kimse yok. Ama ABD’de en az 60 kişi bu işten geçiyor.

Sayısal olarak ebru sanatçılarının azlığı uğraştırıcı bir sanat olmasından kaynaklanıyor mu?

Haklısınız. Malzemenin hazırlık safhası uğraştırıcı ve bazıları için bıktırıcı olabilir. Ve çok zaman alan bir aşamadır. Eğitim sürecinde çok sabır gerekir. Ebru eğitimi, bir

sabır eğitimidir. Ama günümüzde sabır da tükendi. Fast-foodlar’dan sonra fast-sanatlar da çıktı. Şehir insanının yaratıcı kimliğini ortaya çıkarması için bir zemin ve zaman lazım. Fakat zemin var, zaman yok. O yüzden de fast sanatlar türedi. Mesela, ahşap boyama. Günümüzün büyük kent yaşamında bu bir gereksinim. Bunu da kınamıyorum. Ama, sanatsal boyuta ulaşmak için biraz çile şart.

Bu sanatla uğraşmak isteyenlere tavsiyeleriniz neler?

Hiç yılmasınlar... İlk ebrularını alıncaya kadar uzun bir süre geçebilir. Mutlaka bir ustayla çalışmaları lazım. Bütün geleneksel sanatlarımızın eğitimi, usta-çırak ilişkisine dayanmaktadır. Gerçekten öğrenmek istiyorlarsa, heveskar olmasınlar. Aşık olsunlar. Heves geçicidir.

Ama aşk da geçicidir ...

Ben günümüzdeki aşklardan bahsetmiyorum. Ferhat’ın Şirin’e olan, dağları deldiren aşkıdan bahsediyorum.

Mausolos'un Sarayı bulundu

Karya Kralı Mausolos'un 2 bin 370 yıl önce yaptırdığı ve tüm arkeoloji dünyasının aradığı saray Bodrum Arkeoloji Müzesi'nin bahçesinden çıktı

Ünlü tarihçi ve 'Mimarlık Üzerine On Kitap' adlı kitabın yazarı Romalı Vitrius'un, MÖ 1. yüzyılın başlarında kaleme aldığı tarihi notlarından yola çıkılarak çalışmalar bu

bölgeye kaydırılmış ve Kalenin bahçesinde kazı başlatılmıştı.

Bir ay önce İtalyan ve Fransız kulelerinin yanındaki kazı çalışmalarında, saraya ait olabileceği tahmin edilen kalıntılara ulaşıldı. Çalışmalarda, 300 metrekarelik alanda 12 metre derinliğe inildi. Antik Halikarnasos kenti kurucusu Kral Mausolos'un sarayının üst terasları, balkon taşları, saray bahçesini süsleyen sütunlar ve teras merdivenleri bulundu. Buluntuların British Mu-

seum'daki anıt mezar parçaları ile birebir uyduğu görüldü.

Kral Mausolos'un 2 bin 370 yıl önce Halikarnasos kentini yönetirken yaptırdığı saray, yaklaşık 200 yıl ayakta kaldıktan sonra depremler ve istilalarda harap olmuştu. MS 15. yüzyılda Saint Jean şövalyeleri saray kalıntıları üzerine kaleyi inşa etmiş, sarayın taşlarını da kullanmışlardı. [Cumhuriyet]

Four Seasons'ın restoranı Avrupa'nın en iyisi

Sultanahmet'te bulunan Four Seasons Oteli, açıldığı günden beri birçok dalda ödül alıyor. Otelin lokantası da İstanbul'un en iyileri arasında. Seasons Restaurant son olarak 4.5 milyon tirajlı seyahat dergisi Travel & Leisure'in okurları arasında düzenlediği ankette Avrupa'nın en iyi otel restoranı seçildi. Avrupa'daki pek çok efsanevi 5 yıldızlı otel restoranını geride bırakan Seasons'ın mutfağı, bundan önce Carlo Bernardini ve Ciaran Hackney gibi iki ünlü şef tarafından yönetiliyordu. Bu yıl lokantanın şefliğine İtalyan Giancarlo Gottardo getirildi. Akdeniz ve Türk mutfağının ağırlıklı olduğu Seasons Restaurant, en iyi şarap kavına sahip lokantalar ve en iyi kahvaltı veren lokantalarda listenin birincisi, ambiyansı en güzel lokantalar listesinde ise 9'uncu oldu. [Hürriyet]

Galata'ya yeni turistik proje

Avrupa Birliği'nin desteklediği ve Türkiye'de ilk kez kullanılan "Space Syntax" yöntemi ile tarihi Galata bölgesinin kentsel dönüşüm projesi hazırlandı. Londra ve Paris'te uygulanan yöntemle incelenen Galata, sanal ortamda en ince ayrıntısına dek yeniden tasarlandı. Bilgisayar ortamında özellikle yaya ve taşıt hareketlerinin önerilen tasarım üzerinde ne gibi etkilerinin olacağını simülasyon tekniğiyle tek tek belirleniyor. Proje kapsamında Galata'da yaya yolları oluşturulacak, araç trafiği azaltılacak, kültür turizmine yönelik yatırımlar teşvik edilecek, binalar onarılacak, avizeci ve elektrikçi gibi bölge ile uyumsuz olan işletmelerin yerine butik otellerin, hediyelik eşya dükkanlarının, kafeteryaların, eğlence yerlerinin açılması özendirilecek.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstanbul Şehircilik Atölyesi (İŞAT) ve İstanbul Teknik Üniversitesi Çevre Şehircilik ve Uygulama-Araştırma Merkezi, bir süredir, Türkiye'nin ilk kentsel dönüşüm ve canlandırma projesi üzerinde çalışıyor. 15 Kasım 2003 tarihinde düzenlenen bombalı saldırılarda büyük hasar gören Büyük Hendek Caddesi, projenin pilot noktası. [Radikal]

Zeugma'nın kaderi değişiyor

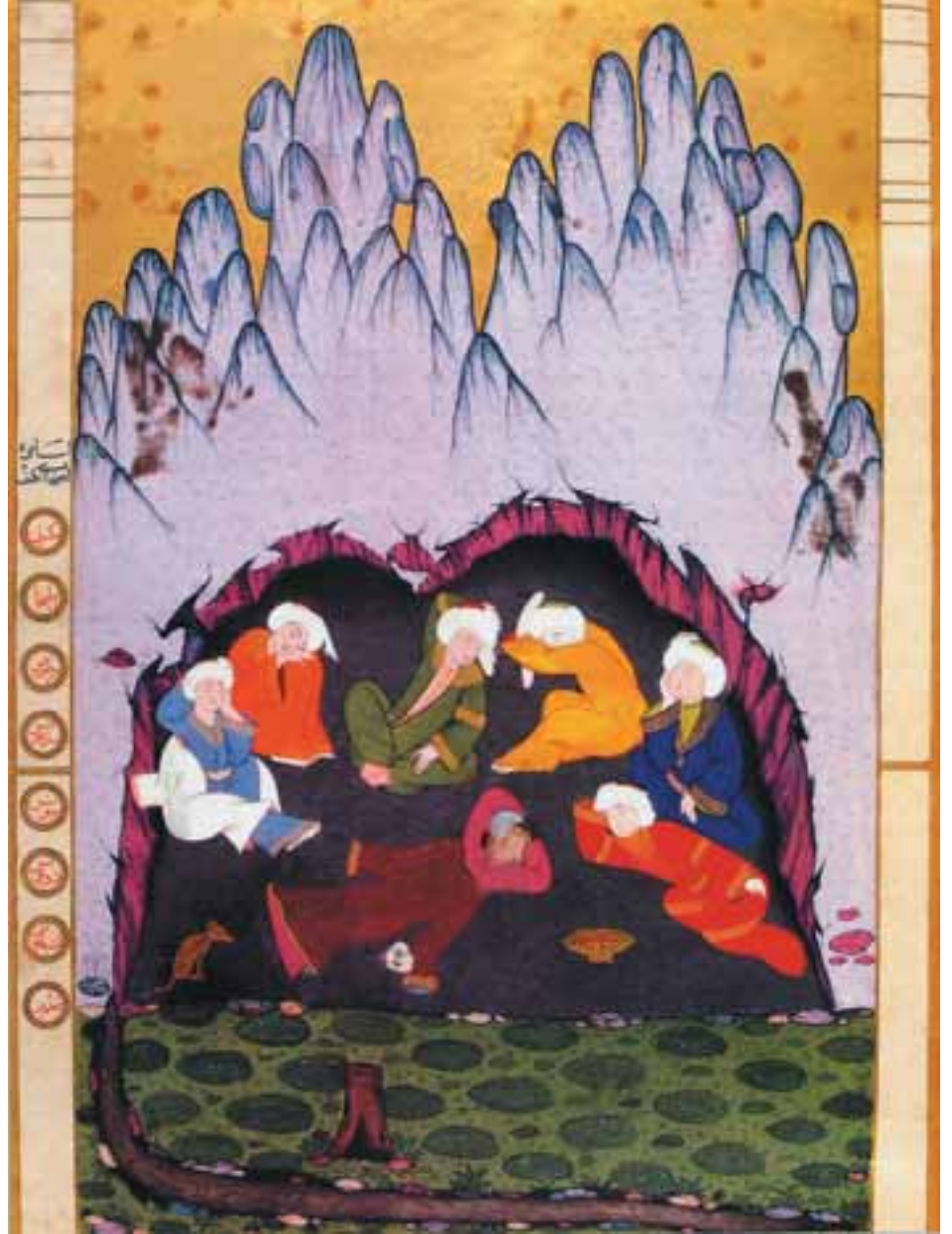
UNESCO, Zeugma'yı dünya kültürüne kazandırabilmek için çalışma başlattı. Gaziantep'te bir araya gelen yerel yetkililer ve UNESCO temsilcileri bir yıl içinde Gaziantep'de dünyanın en ünlü arkeologlarının katıldığı bir seminer düzenleneceğini, UNESCO referansı ile ünlü sponsorların Zeugma'ya gelebileceğini belirttiler. UNESCO Dünya Mirası Merkezi Başkanı Mounir Bouchenaki, Zeugma'nın dünya kültürüne kazandırılması gereken çok önemli bir bölge olduğuna dikkat çekerek, Zeugma'yı yerinde ziyaret ederek, bölge hakkında yakından bilgi sahibi olmaya çalıştık. Türkiye, çok değerli kültürel varlıkları ile medeniyetlerin beşiği olan bir ülke. Bölgenin, tarihi ve kültürel kimliğinin daha iyi öğrenilmesi bakımından, Zeugma'nın her yönü ile tanınması ve tanıtılması gerekir. Bu konuda, UNESCO olarak katkı sağlamaya çalışacağız. Öncelikle, Zeugma ile ilgili tüm bilgilerin bir araya getirilmesi için Dokümantasyon Merkezi kurulabilir" dedi.

"Online" seyahatin payı yüzde 3

TUYED (Turizm Gazetecileri ve Yazarları Derneği) tarafından yapılan araştırmaya göre online seyahatin turizm hareketlerindeki payı ve artış hızı sanıldığından daha az. Dünyada turistlerin sadece yüzde 3.5'i seyahatini online satın alıyor

TUYED raporunda online seyahate ilişkin yer alan diğer saptamalar:

- Online seyahat önümüzdeki beş yıl içinde Türkiye turizminin yüzde 3'lük bölümünü oluşturacak.
- Online rezervasyonlarda butik ve lüks otellere rağbet ediliyor.

Yedi uyuyanlar, Eshab-ı Khef, 16. yüzyıl.

- Türkiye'de oteller teknolojiye 10 milyon dolar yatırım yapacak.
- Otel rezervasyonlarının yüzde 76'sı acentalarla yapılıyor. Çünkü tatilci, web sitesinde gördüğü otele güvenip tatilini satın almak yerine, birileriyle yüzyüze görüşüp ikna olduktan sonra turu satın almayı tercih ediyor.
- Türkiye'de online turizme yönelen 150 firmadan halen 40 tanesi faal.
- Türkiye'de 40 bin kişi online alışveriş yapıyor. Bunların yüzde 60'ı erkek, yüzde 40'ı ise kadın. Yüzde 40'ın yaşı 27-35 arası. Evlilerin oranı ise yine yüzde 40.

- Online turizm alışverişlerinin yüzde 74'ü ofislerden gerçekleştiriliyor. Online olarak en çok satın alınan ürünlerden biri niteliği belli olduğu için uçak biletleri. Örneğin, dünyada 7.5 milyar dolarlık "öğrenci turizmi" pastası yaratan gençlerin 78 milyonu, uçak biletini internetten satın alıyor. Online uçak bileti satış hacminin 2003'te 19 milyar dolara ulaşacağı tahmin ediliyor.

Eshab-ı Khef'te prenses mezarı

Kahramanmaraş'ın Afşin İlçesi'ndeki Eshab-ı Khef Külliyesi'nin restorasyon çalışmaları sırasında, tarihi bir mezar bulundu. Mezarın, zamanın kralı Dakyanus'un kızı

Kuşhane ve Camlı Köşkün bulunduğu Dolmahçe Sarayı

ve mağara sakinlerinden Mekselina'nın eşi Helen'e ait olduğu sanılıyor. Eshab-ı Kehf Külliyesi Koruma ve Yaşatma Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet İnal, Ribat kısmının hemen yanında bulunan mezarda yapılan araştırmalarda, mezarın Hıristiyan mezarı olduğu kanaatine varıldığını, fakat kesin değerlendirme için test sonuçlarının bekleneceğini belirtti. İslam ve Hıristiyan dünyası tarafından kutsal sayılan Eshab-ı Kehf'e (Mağara Arkadaşları), Kuran-ı Kerim'in Kehf Suresi'nde de yer verildiğini kaydeden İnal, "Rivayete göre, Dakyanus'un baskılarına başkaldıran Mekselina ve 5 arkadaşı yanlarına aldıkları bir çoban ile bu mağaraya sığınmışlardır. Mekselina'dan bir süre haber alamayan eşi Helen ise vasiyette bulunarak, Mekselina'nın sır olduğu bu mağaranın yakınlarına gömülme ister. İranlılar tarafından çok geniş bir araştırma yapılarak çekilen 'Mağara Arkadaşları' adlı filmde de bu rivayetten yola çıkılır" dedi.

Urartu'ya bin selam

Türkiye'deki ilk Urartu sergisi geçtiğimiz yılın sonunda gerçekleşti. Yapı Kredi-Vedat Nedim Tör Müzesi'ndeki serginin açılışında Prof. Dr. Oktay Belli "İlk Urartu sergisini 1976'da Almanlar kendi ülkelerinde açarken Türkiye ders kitaplarında bile yer vermedi" diyordu. Sergide 3 bin yıl öncenin denizden 3 bin metre yükseklikteki dağlarda ve yaylalarda süren Urartu uygarlığına ait "savaş ve estetik" belgeleri de yer verildi. İÖ 1200'lerde Asur kralları için

"Uruatri" (dağlık) denilen bölge Mezopotamya'da olmayan madenleri, metal eşyaları ve efsanevi "Kafkas atları" nedeniyle çekiciydi. Sonunda bölge ahalisi Asur saldırılarına karşı birleşti ve Urartu krallığı kuruldu. Urartu, inşa edilen baraj ve kanallar ile tarihin ilk "sulamalı tarım" ülkesi sayılır. İÖ 10. yüzyıl ortalarında, önce Suguanı, ardından Arzaşkun adlı kentleri merkez yaptıkları bilinen Urartu krallarının, bugün Van ovası ile "deniz"i arasında yükselen Van Kalesi kayalığında İÖ 800'lerde kurdukları ünlü başkentleri ise Tuşpa'ydı. İS 5. yüzyılın ünlü tarihçisi Khroneli Movses, kalenin, Asur Kraliçesi Şamiram için yapıldığını yazınca, bu tarihi yanlığı Urartu'nun yakın dönemlere kadar hep Asur kökenli kültür olarak bilinmesine yol açtı.

[Cumhuriyet]

Avrupa Müze Ödülü, Edirne Sağlık Müzesi'ne

Topkapı, Anadolu Medeniyetleri ve Niğde müzelerinin aday olup dereceye giremedikleri Avrupa Konseyi Parlamentosu 2004 Avrupa Müze Ödülü'nü Trakya Üniversitesi Sultan II. Bayezid Külliyesi Sağlık Müzesi kazandı. 24 Nisan'da Strasbourg'da yapılacak törende müzeye 5 bin Euro'luk sembolik para ödülü ile diploma verilecek. 1997'de kurulan müzenin, Ruh Hastalarını Readaptasyon Derneği'nin katkılarıyla düzenlenen yataklı kısmı, ödülün alınmasında en büyük rolü oynamış. Tasarım sanat yönetmenliğini Türkan Kafadar'ın yaptığı

çalışmalarla burası tarihi işlevine uygun şekilde mankenlerle yeniden canlandırılmış. Aksesuarlar, şadırvandan yayılan su sesi ve ışık düzeniyle etkileyici bir atmosfer oluşturulmuş. (Hürriyet)

Kuşhane'nin ziyaretçisi artıyor

Osmanlı Saraylarındaki hayvan yaşamı ve kültürü konusunda günümüze ulaşan en önemli gösterge Dolmabahçe Sarayındaki Kuşluk Bahçesi ve Kuşhane. Camlı Köşk'ün açılmasının ardından Kuşhane'nin ziyaretçileri de artıyor. Camlı köşkün yanında inşa edilmiş olan Kuşhane'de Sultan Reşat, Avrupa'dan getirttiği güvercinleri beslemiş ve en büyük zevki de akşam saatleri gidip güvercinlerle ilgilenmekmiş. Osmanlı Padişahlarının ava çok meraklı olduğu ve sık sık av partileri düzenlendiği bilinir. Avın etkisinden olsa gerek hayvanlarla içli dışlı olan padişahlar saraylarında kuş da beslediler. Padişahlar, saraya bağlı ihtiyaçları düzenlerken, avlanma örgütüne de yer verdiler. Bu örgütün başındaki "Şikar Ağaları," padişahın av partilerini düzenlemek ve av partilerinde kullanılan şahin, atmaca, doğan gibi av kuşlarını beslemekle görevliydi. Bugün de Dolmabahçe Sarayı kuşhanesi aynen ayakta ve tıpkı padişah zamanında olduğu gibi kuşlarla dolu. Osmanlı döneminden kalan bu nadir Kuşhane de kanarya, muhabbet kuşları, papağan, sülün, tavus kuşu ve çeşitli cinsten tavuk ve horozlar bulunuyor. Kuşhane'deki kuş sayısını belirli bir oranda tutmak için fazla üretim yapılmıyor, yılda en fazla 30-40 kanarya üretiliyormuş.

[Sabah, Aktüel Pazar]

Pepouza: Bir antik mezhebin merkezi

Uşak'ın Karahallı ilçesine bağlı Karayakuplu köyü yakınlarında bulunan kalıntıların, geç antik dönemden kalma önemli bir kutsal site olan Pepouza'ya ait olduğu düşünülüyor. Hıristiyan dünyasında 100 yıldır araştırılan bu kült merkez, Peter Lampe (Heidelberg Üniversitesi) ve William Tabernee'nin (Montanismus Uzmanı, Tulsa, USA) çabalarıyla ortaya çıkarılıyor. Bir Roma yolunun izini bulan araştırmacılar yolu izleyerek bir Roma köprüsü, antik bir mezarlık ve yanında bir antik yerleşim merkezi, birkaç yüz metre sonra da kayalıklara inşa edilmiş ve duvarlarında an-

Truva dünyanın gündeminde

Brad Pitt'in, Akileus olarak başrolünü oynadığı "Troy" adlı filmin galası 14 Mayıs 2004'de Los Angeles'ta yapılacak. Avrupa gösteriminden önceki ikinci galanın yeri, henüz belli olmamasına rağmen, Çanak-kale'nin önde gelen kişilerinin oluşturduğu ekip Truva'ya alınması için çaba gösteriyor.

Türkiye'de filmin gösterime girme tarihi olarak 21 Mayıs 2004 planlanırken, konu ile ilgili birçok farklı proje çalışmaları da sürüyor. Bunlardan BBC ve National Geo. TV, Truva ile ilgili kendi belgesellerini, filmle aynı tarihlere yetiştirmeye çalışıyorlar. Aralık ayı sonuna doğru, NGTV belgesel çekim ekibi Truva ve civarındaki köylerde çekimler yaptı. Ekip, bundan önce de 40 gönüllü amatör aktör ve tiyatroçunun katılımı ile Washington D.C. yakınlarında Truva savaşı ile ilgili sahnelerin canlandırılmasını gerçekleştirmişti.

antik graffiti'ler bulunan Manastır yapısıyla karşılaştılar. Geç Antik dönemden kalma önemli bir kutsal site olan Pepouza'nın dünyanın sonunu bekleyen erken Hıristiyan "Montanist mezhebi"nin merkezi olduğu biliniyor.

Kadın-erkek eşitliği ile laikliğin katı savunucusu olarak bilinen ve ilk Hıristiyanların kurduğu mezhep olan Montanizm, 165 yılında Frigyalı Montanus tarafından kuruldu. Montanus, yardımcısı iki kadın; Priscilla ve Maximilla ile birlikte bu yeni mezhebi Mysia-Frigya sınırında yaymaya başladılar. Üyeleri, dünyanın kısa süre sonra yok olacağına inanırlardı ve semavi Kudüs'ün yeryüzüne inmesini bekliyorlardı. İncil'deki bu vahiylerin gerçekleşeceği yer ise Pepouza idi. (Va.21: 1 Bundan sonra yeni bir gökle yeni bir yeryüzü gördüm. Çünkü, önceki gökle yeryüzü ortadan kalkmıştı. Deniz de yoktu artık. Va.21: 2 Kutsal kent, yeni Yeruşalim'in gökten, Tanrı'nın yanından indiğini gördüm. Güveyi için hazırlanmış süslü bir gelin gibiydi)

Kendinden geçerek yapılan dini ritüelleri ve cins eşitliğine dayalı düşünceleriyle (Montanistler'de kadınlar Rahip olabiliyorlardı) bu mezhep, birçok inanan için çok

çekiciydi. Montanizm tüm Roma İmparatorluğu'nda kendine bir yer edinmekle kalmayıp, İstanbul ve Roma gibi merkezlerde de kök saldı. Tutucu kilise çevreleri ise, Kybele kültüne benzerlikleri nedeniyle bu harekete şüpheyle yaklaştılar ve 4.yüzyılda dinsizlerin takibi döneminden itibaren Montanistler zulme uğradı. 550 yılında Pepouza İmparatorluk askerleri tarafından işgal edildi, site merkezinde yer alan mezhep kurucusunun anıt mezarı yıkıldı. Ve mezhep, daha tutucu bir Hıristiyanlık adına, Bizans İmparatoru Jüstinyen tarafından ortadan kaldırıldı. Kent, birkaç yüzyıl daha bir Bizans-Ortodoks Manastır merkezi olarak varlığını sürdürmüştü de, 9. yüzyıldan itibaren tamamen unutuldu.

Antik çağ edebi kaynaklarındaki bilgilerle, elde edilen bulguların örtüştüğü ve böylece dünyadaki kayıp 7. mezhebin bulunduğu kaydediliyor. Manastırın bulunması, araştırmacıların buranın Pepouza olduğu yönündeki görüşlerini güçlendirdi. Ayrıca kazılarda, tepe üzerinde bulunan çok derin kral mezarı ve Kybele'ye ait tapınak nedeniyle Pepouza'nın, Hıristiyanlık öncesinde de, bir dini merkez olduğu sanılıyor.

Şafak Şallı, Turist Rehberi

Neredeyse tamamı Bulgaristan göçmeni olan Truva civarındaki Kalafat, Çıplak ve Tevfikiye köylerinde yaşayan çiftçiler, NGTV ekibine çok yardımcı oldular. Truva turlarının çoğunda zaman yetersizliği nedeniyle yer almayan civar köyler, bir zamanlar bataklık olan ama şimdi verimli pamuk tarlaları, evlerin yapımında kullanılan, Truva'dan alınmış taşlar programa konu oldu. Çobanı, kahvelerde oturup her konuda sohbet eden sakin yaşlısı ile bölge halkı her konuda yardımcı esirgemedi.

Bunlardan biri olan Mehmet "Homer" olmayı kabul etti. Köyün en iyi hikaye anlatanı imiş. Kalafat köyünde eski, yıkık bir evin dışında, bir aşağı bir yukarı volta atarak hikayelerini anlatan Homer'e, söylediklerini kağıda dökerek yazar rolünü üstlenen, rehber arkadaşımız da katıldı. Televizyondaki görüntü, teknik olarak haff silüet olacağından, kışık bot, favori ve arkadaki evin camı pek önemli değil. Küçük bir vazanın iç bükey kısmındaki mürekkebe batırılan bir kamış parçası ile papirüs kağıda yazı yazılması, çekimlerden küçük bir detay.

Konu ile ilgili detaylı bilgiyi www.troymovie.com adresinde bulabilirsiniz.

'K'TAN DAHA GÜVENLİ'

Turizmde tüketici korunamıyor

İSTANBUL - Turist Rehberleri Birliği'nin (TUREB) düzenlediği 'Turizmde tüketici hakları ve turist rehberleri' panelinde mevzuatın Avrupa Birliği yönetmelikleriyle paralel olduğuna, ancak bazı noktalarda Türkiye'nin koşullarına uymadığına dikkat çekildi. Konuşmacılar, uygulamanın ise çok kötü olduğunu savdular.

TUREB Yürütme Kurulu Başkanı Şerif Yenen, amaçlarının profesyonel

turist rehberinin kim olduğu konusunda tüketicinin aydınlatılması olduğunu belirterek, yasal zorunluluğu karşıy kendilerine bu hizmet verilmeyorsa tur tüketicilerinin haklarına aramaları gerektiğine dikkat çekti. Prof. Dr. Yılmaz Aslan, haziranda çıkarılan Paket Tur Yönetmeliği'nin önemli bir başlangıç olduğunu, böylece tüketicinin maddi, hatta manevi tazminat alma yolunun açıldığını anlattı.

TÜRSAB başlık danışmanlarından An Ferhat İker Ömesev, Türkiye'de turizme ilişkin yapılan düzenlemelerin genellikle 'Başkaları istiyor' diye yapıldığı için ülke koşullarına uymayabildiğini söyledi. Ömesev, daha çok yabancı turistlerin göt önünde bulaşmış olduğunu, Türk tüketicilerin dikkate alınmadığını, yarattığına tatil amacıyla çıkan Türklerin bu yüzden sorunlar yaşadığını savdı. (Radikal)

Radikal

FOTOĞRAF: ERCAN ARSLAN

Yakalanacak

Kor

İstanbul'da yapılan bir toplantıda, Türkiye'nin turizmde yaşadığı sorunlar hakkında konuşulanlar arasında, turistlerin haklarının korunması ve turist rehberlerinin görevleri de tartışıldı. Turistlerin haklarının korunması için, turist rehberlerinin görevleri de tartışıldı. Turistlerin haklarının korunması için, turist rehberlerinin görevleri de tartışıldı.

TUREB Başkanı: Kapkaç terörünü unutmamalıyız

Terör olaylarının da önemli olduğunu ancak rehberler olarak en önemli sorumlularımızın turlarda yaşanan kapkaç olayları olduğunu söyleyen TUREB Başkanı Şerif Yenen, "Mükemmel bir turizm tablosu çizilse bile bir bakıyorsunuz tur grubundan bir turist yerlerde sürükleniyor. Bu mükemmelliği bozuyor" diyor. Bu tip olayların 10 yıl önce de yaşadığımız hatırlatan Yenen, "Ama üç beş yılda bir olurdu. Şimdi her turumuzda iki üç tane kapkaç olayı yaşıyoruz" diyor.

"3 kurşuluk birşeylik olayı turizmimizi

baltalara şaşırmayın" diyen Yenen'in görüşleri şöyle: "Turistler geçmişte rahatça dışarı çıkıp çıkamayacaklarını sorarlardı. Biz de 'Çıkın, hiçbir sorun yok' dedik. Şimdi havalalananda mikrofonu elimize ilk aldığımızda istemeyerek de olsa şöyle diyoruz: 'İstanbul, dünyanın en büyük şehirlerinden birisi. Her ne kadar diğer şehirlerdeki kadar suç oranı yüksek olmasa da dikkatli olmanızı istiyoruz. Pasaportunuzu ve değerli eşyalarınızı kasaya koyun.' Bu uyarılarımızı maalesef üç dört defa mutlaka tekrarlıyoruz. Bu kadar

çiddi bir boyuta geldi yani. Bu kadar saçma olaylar turizmimizi baltalayabilir." Öte yandan terör eylemlerinin sonrasında rehberler olarak tanıdıkları turistlere mail göndermeyi planladıklarını belirten Yenen, şöyle konuştu: "Birlerce turisti Türkiye'nin güzel yörelerine ait kartpostalları mail yoluyla göndereceğiz. Mesajımız barış, dostluk içerecek. Umarız bir katkısı olur. Biz turistlerimize veda ederken 'Güzel bir ülkeyiz ve umarız güzel duygularla ayrılıyorsunuz. Lütfen bunu yakınlarınıza, çevrenize de iletir misiniz?' diyoruz."

TYD Başkanı: Yabancı da elini taşın altına koymalı

Türkiye'nin ekonomik gelişmesini engelleyen sorunlardan birinin de yabancı yatırımların azlığına atıfta bulunarak TYD Başkanı Özgür Varol, Türkiye'yi yabancı yatırımların gelmesiyle birlikte büyük bir ivmeyle ilerletilebileceğini söyledi. Varol, "Yabancı yatırımların gelmesiyle birlikte Türkiye'nin ekonomik ivmesiyle birlikte büyük bir ivmeyle ilerletilebileceğini söyledi. Varol, "Yabancı yatırımların gelmesiyle birlikte Türkiye'nin ekonomik ivmesiyle birlikte büyük bir ivmeyle ilerletilebileceğini söyledi."

varol, yabancı yatırımların gelmesiyle birlikte Türkiye'nin ekonomik ivmesiyle birlikte büyük bir ivmeyle ilerletilebileceğini söyledi. Varol, "Yabancı yatırımların gelmesiyle birlikte Türkiye'nin ekonomik ivmesiyle birlikte büyük bir ivmeyle ilerletilebileceğini söyledi."

Bir de turizm sektöründe kurulacak yatırım kurumları, turizm sektörüne yabancı yatırımların gelmesini teşvik edilebilir. Böylece yabancı yatırımların gelmesiyle birlikte Türkiye'nin ekonomik ivmesiyle birlikte büyük bir ivmeyle ilerletilebileceğini söyledi. Varol, "Yabancı yatırımların gelmesiyle birlikte Türkiye'nin ekonomik ivmesiyle birlikte büyük bir ivmeyle ilerletilebileceğini söyledi."

TÜRSAB Başkanı: Seyahat özgürlüğü kısıtlanıyor

Türkiye'nin diğer ülkelere nazaran çok daha güvenli olduğunu düşündüğünü söyleyen TÜRSAB Başkanı Mustafa Ulaşın, "Biz yabancı turistlere güveniyoruz. Türkiye'nin güvenliliği artarak, turistlerin akınına devam ediyor. Bunun dışında kalkıyor" diyor.

Ulaşın, "Biz yabancı turistlere güveniyoruz. Türkiye'nin güvenliliği artarak, turistlerin akınına devam ediyor. Bunun dışında kalkıyor" diyor.

Ulaşın, "Biz yabancı turistlere güveniyoruz. Türkiye'nin güvenliliği artarak, turistlerin akınına devam ediyor. Bunun dışında kalkıyor" diyor.

TÜROB Başkanı: Terörün sınırları yok

Türkiye'nin terörün sınırları olmadığını söyleyen TÜROB Başkanı Mustafa Ulaşın, "Terörün sınırları yok" diyor. Ulaşın, "Terörün sınırları yok" diyor.

Ulaşın, "Terörün sınırları yok" diyor. Ulaşın, "Terörün sınırları yok" diyor.

Ulaşın, "Terörün sınırları yok" diyor. Ulaşın, "Terörün sınırları yok" diyor.

Bergama ve çevresine mitolojik bir yolculuk

Yrd. Doç. Dr. Yüksel Güngör

Kocaeli Üniversitesi, Derbent Turizm Meslek Yüksek Okulu, Öğretim Üyesi

Mysia bölgesi, İzmir'in kuzeyi ile Marmara denizi arasına yayılan Kuzey Batı Anadolu'dur. Bu topraklar Anadolu'da kültür diye adlandırdığımız insanlığın geçmişine ilişkin birikimlerin ilk filizlendiği, serpildiği yerlerin başında gelir. M.Ö. 2000'li yıllardan sonra Hitit'lerin bıraktığı yazılı belgelerden tanıdığımız Luvi'ler, bu bölgede derin izler bırakmıştır.

İlk çağlarda Ege Denizinin iki yakası olan Güney ve Batı Anadolu'da yoğun olarak yaşadıkları bilinen Luviler, Anadolu'nun ilk halklarından biridir. Luvi sözcüğünün bu insanların dilinde "Işık İnsanları" anlamına geldiği sanılıyor. Bölgenin önemli kentlerinden Pitane/Çandarlı Nekropol'ünde, antik mezarlıkta bulunmuş, kireç taşından yapılmış bu heykel, Mysia'nın en eski, en güzel biçimli yontuları arasındadır. "Kouros" adı verilmiş ve M.Ö. VI. yüzyıla tarihlenmiştir. Bergama Müzesinde sergilenen omuzuna şal atmış bu çıplak erkek atleti, Homeros'un dediği gibi "Her zaman birinci gelmek ve başkalarına örnek olmak için" koşmaktadır. Kalıcı yontuları yapılacak kadar kutsaldı antik çağda yarışmacılar.

Bergama Krallığının Kuruluşu

Bergama Krallığının yükselişi ile Anadolu'ya hakim olan Pergamon'lular uzun süre suskun kalmış Pitane'yi yönetimleri altına alırlar. Bu dönemde bu topraklarda bir yıldız yükselir; ozan ve düşünür Arkesilaos (M.Ö. 315-245). Arkesilaos, Platon'un Atina'da kurduğu ve ölümünden sonra yeni düşünceler üretememiş felsefe okulu Akademia'nın başına geçer. Helen dünyasında uzun süre tartışılacak "Hiçbir şeyin doğruluğu kesin değildir. Bir konu hakkında doğruluk derecesine göre karar vermek gerekir. Dialektik, tartışılan her sorunda karşılıklı görüşleri savunma sanatıdır" şeklindeki görüşleri ortaya atar.

Ozanlık yanı da güçlü olan Arkesilaos'un Bergama'ya ilişkin bir şiiri günümüze değin gelir. Doğduğu toprakların insanlarına şöyle seslenmektedir Arkesilaos:

*"Bergama yalnız asker gücüyle değil,
atları ile de ünlüdür,
Eğer bir ölümlü insan Tanrılar Tanrısı*

Zeus'un muradı

Dile getirebilseydi, diyeceği şu olurdu:

Bergama geleceğe

Daha büyük şan ve onurla girecektir."

Arkesilaos'un bu seslenişi, Eumenes I'in (263-241) yeğeni Attalos'un kazandığı olimpiyatlardaki "atlı araba" müsabakaları için söylenmişti. Bu dönemde Eumenes'in küçük prensliği, dünya medeniyet aleminde tanınan ve sayılan bir devlet olma yolundaydı. Eumenes'in ölümünden sonra yerine geçen Attalos I, (241-197) Galatların saldırısına maruz kalınca askerlerinin inancını yükseltmek için kurban kesip tanrılara sığınmayı uygun buldu. Bir kahin, avucuna ters yazılan Nike (zafer) kelimesini, savaştan önce kesilmesi gereken bir kurbanın ciğerine gizlice mühür gibi basarak askerlerin önünde okudu. Topluluktan "Zafer Kralındır" sözleri yükseldi. Savaş Tanrıçası Athena'nın zafer getireceğine, tanrıların başı Zeus'un düşmana yıldırımlar yağdıracağına ve diğer bütün tanrıların Bergama'yı koruyacağına inanıldı. Bu inançla Galatların bütün hücumları kırıldı.

Yılmaz ve yenilmez diye ün salan Galatlar savaş meydanından çekildi, böylece Kaikos Savaşı zaferle sonuçlandı (M.Ö.241).

Bergama'da zafer takları kuruluyor, her tarafta şenlikler yapılıyordu. Atina Akropolünde de zafer büyük törenle kutlanacaktı. Halk Attalos'a Soter (kurtarıcı) adını vererek onu yarı tanrı saydı. Attalos kral ilan edildi. Bu zafer bir halk efsanesine dönüştü. Amon, nasıl Büyük İskender'in oğlu sayıldıysa, Attalos da bir nehir tanrısının (Kaikos'un) oğlu sayıldı. Helen mitolojisinde kahramanlık sembolü olan boğa boynuzu ile tasvir edildi. Berlin Pergamon Müzesinde Zeus Sunağının dış duvarlarını süsleyen ve tanrılarla devlerin savaşını betimleyen "Gigantomakia" adlı kabartma, Kaikos Savaşını anlatır. Savaş sonunda elde edilen ganimet, Bergama'yı koruyan tanrıça Athena'nın Akropol tepesindeki tapınağının avlusuna konuldu ve buraya çapı üç metreden geniş olan altlık üstüne, Attalos'un şükran borcu olarak Athena'nın heykeli dikildi. Egemenlik alameti için de dört drahmilik sikkeler bastırıldı. Bu paranın bir

yüzüne elinde zafer çelengi ile tapınakta Athena figürü, diğer yüzüne Philetairos'un portresi kondu. Böylece Zafer Tanrıçası Athena Nike ile Attalos sülalesinden Bergama Devletinin kurucusu Philetairos takdis edilmiş olur.

Bergama'nın kuzeyinde, Madra Dağının ıssız yamaçlarından doğan, yakın zamana değin çağılıyla akıp Bakırçay çukuru na kavuşan bir derecik vardır. Bu su Kestel Deresidir. Bu küçük dere, tarihsel Bergama tepesiyle dik Hula yayırı arasındaki dar boğazdan aşağılara doğru binlerce yıl süzülür durdu. Bugün önu çağdaş yöntemlerle kapatılan dere artık Pergamos tepesinin kuzey eteklerine yaslanmış büyük su birikintisi, Kestel Gölüdür. Bergama tepesinin eteklerini batıdan saran; Selinos, doğudan kuşatan Kestel'dir. Bu iki kardeş akarsu Bergama'nın biraz ilerisinde, ova düzlüğünde birleşir, akıntılı Bakırçay'a karışır. Kestel ve Selinos, acıklı öykülerin ırmağı Bakırçay'ın çocuklarıdır. Geçmiş çok eskilere dayanan Mysia suları bol, yeşil bir ülkeydi. Mekanla bütünleşen sözcükler tarihin tanığıdır çoğu zaman. Bugün Anadolu'da Kestel adıyla anılan birçok yer vardır. Kestel, Ortaçağda Anadolu'da paralı askerlik yapan, anavatanları bugünkü İtalya olan Latinlerin yaydığı bir ad olabilir. Çünkü kökeni Latin dilinde "castellum" olan bu sözcük "hisar, kale" demektir. Bu ad genellikle korunaklı, tepe biçimindeki yerleşimlere verilmiştir. Tarihi Pergamon tepesine bugünkü Bergamalılar da "kale" demektedir.

Kestel Luvi dilinde "küçük kutlu akarsu" anlamına geldiği öne sürülen "kastala" sözcüğünden de türemiş olabilir. Kestel Türkçe ses uyumlu, söylenmesi kolay bir sözcüktür. Dere boylarına kurulmuş birçok beldenin adı Anadolu'da Kestel'dir. Bergama'nın Kesteli'de küçük bir akarsudur.

Selinos ise suları ılık bir deredir. Fıstık çamı ağaçları, Pinus Pinea'larla örtülü Kozak yaylasının Batı Madra yükseltilerinden doğar ve yorgun Bergama'yı granit kütlerle çevrili Kozak'ın dingin ortamına ulaştırır geçidin içinde akar. Çam ormanlarının arasındaki yüksek ve yalçın bir kayanın tepesine, Kapıkaya'ya dikilmiş, Anadolu'nun Ana Tanrıçası Kybele'nin tapınağının önünden geçip akar. Bugün Haylazlar Kaya'sı dediğimiz bir başka taş tapınakta saygı gören Ana Tanrıça Kybele'nin eteklerini ok-

Asklepieion Kutsal Alanı. Günümüzdeki geniş kapsamlı restorasyondan önce tiyatro.

şayıp Bergama'ya varır. Ilık sularını, Pergamon tepesinin ayırdığı volkanik Geyikli Dağlarından alsa gerek. Selinos, Geyikli eteklerinde kutsal Asklepieion'un kurulduğu dağlardır. Bergama'nın Asklepieion'u, Ege inancında sağlık tanrısına adanmış dünyanın ilk sağlık evlerinden biridir. Kapısında "Buraya ölüm giremez" yazardı.

Sağlık Tanrısı Asklepieion adına yapılan hastane

Homeros onun soylu bir kişi olduğunu yazmaktadır. Daha sonra Apollon'un oğlu olduğuna inanılmıştır. Asklepieion, simge olarak yanında bir yılan taşırdı. Mitolojiye göre Epione ile evlenir ve üç çocuğu olur. Bunlardan kızı Hygieia sağlığı koruma tanrıçasıdır. Nitekim günümüzde sağlığı koruma bilimine "Hijyen" denilmektedir. Oğlu Telesphore iyileştirme (nekahat) tanrısıdır. Diğer oğlunun adı Podalyere'dir. Podalyere hekim olmasa da inanca göre oğlu Hippocoon bir hekimdir ve Hippocrates'in atalarından biridir. Bunlardan ayrı olarak Apollon da iyileştirmeyi bilen bir tanrı idi. Genç kızların tanrıçası olan Diana çocukla-

rı, Aphrodite cinsel ilişki ile bulaşan (venereal) hastalıkları iyileştirirdi.

II. Eumenes devrinde Asklepieion yeni planlara göre genişletildi. Dört bir yandan gelen hastaların, dertlilerin ihtiyacına uygun bir duruma getirildi. Dünya Asklepieion'ları arasında ünü ve değeri açısından en başta yer aldı. Bütün bu özellikleriyle ünlenen Bergama Strabonda göre bunu II. Eumenes'e borçludur.

M.S. 166 yılında tüm Anadolu gibi, Bergama'yı da büyük veba salgını kırıp geçirmişti. C. Verius'un Part'larla yaptığı savaşlardan dönen askerleri, Anadolu'nun kuzeyinden geçerken bu salgın hastalığı da getirdiler. Zeus Sunağı taraçasında bulunan kitabede "Ey büyük Tanrı Zeus! Asklepieion ve bütün Tanrılarla birlikte, şehri harap eden salgını kov" denilmektedir.

İmparator Avrelus Antonius (211-218) Trakya'dan dönerken Gelibolu'da tehlikeli bir gemi kazası geçirince onu Bergama'daki Asklepieion'a getirdiler. Kısa sürede tedavi edildi İmparator. Şükran borcu

Pergamon'da imal edilmiş olan iki "Megara Kasesi". Kalıptan elde edilen Helenistik rölyef seramiği.

olarak mukaddes mahalle heykelini diktirdi. Akropole tiyatro taraçasında mermerden Dionisos Tapınağını yaptırdı. Heykelin başı Bergama Müzesinde, Latince kitabeli heykel altlığı da Asklepieion'dadır.

Milattan önce ikinci asırda olduğu gibi, milattan sonraki ikinci asırda da, Bergama Asklepieionu dünya Asklepieion'ları arasında çok yüksek bir şöhrete ulaştı. Ancak bu dönemden sonra eski özelliğini yitirecekti.

Bergama şehri ile ilgili efsaneler

Pergamon şehrinin kuruluşu ve adı hakkında pek çok efsane mevcuttur. Molossos ve Pielos'un kardeşi olan Pergamos, Neoptolemos Pirros ile Andramahi'nin küçük oğluydu. Küçük Asya'ya gelerek bir beylik kurmak için Tevtrania Kralı Arios ile savaşa girişti. Savaşta Arios'u öldürdü, şehre de kendi adını verdi. Bir başka efsane ise Anadolu'ya geçen Arios'u öldüren Aşil'in (Ahillevs) torunu Pergamos'un Selinos çayı kenarına (Pidasos Tepesinde) kendisinin yeni bir şehir kurduğunu ve adını verdiğini söyler.

Farklı bir anlatım Tevtrania Kralı kahraman Telefos'un oğlu Evripilos'u öne çıkarır. Babasının ölümünü fırsat bilen komşu beyler, Evripilos'un üzerine saldırınca O da Epir'de bulunan arkadaşı Pergamos'u yardıma çağırmıştır. Pergamos arkadaşı ile savaşa girer ve sonunda zafer kazanılır. Bunun üzerine Tevtrania Kralı, kahraman silah arkadaşı Pergamon için bir şehir kurar, şehrin adına Pergamos denilir. Efsanelerin ortak yanı, Pergamos adının Aşil'in torunu Pergamos'tan geldiğini anlatmalarıdır.

Bergama Kalesi ile ilgili efsanenin başlan-

gıcı ise Truva'ya kadar uzanır. Truva krallarından İlos'un yerine geçen oğlu Laomedon, Helen mitolojisinde önemli bir yer alır. Söylendiğine göre, bu kral M.Ö. 1270 yıllarında Truva surlarıyla birlikte Bergama Kalesini de yaptırmıştır. Ancak her iki kaleye birden para yetiştiremediği için Apollon ve Neptün mabetlerinin hazinelerine el koyar.

Neptün, tapınağın kutsallığı bozulduğundan kızmıştır, azgın bir deniz canavarını insan ve hayvanlar üzerine saldırtır. Bu büyük felaket karşısında bir kahine başvuran kral şu haberi alır: Kızın Hasion'e yi canavara yem verersen kurtulursun! Çaresizlik içinde kral, kızını bir taşa bağlatır ve canavara verir. Ancak Herakles görünerek "Bütün yarışlarda kazanmış kısırakları bana verin, sizi canavardan kurtarayım" der, canavarı öldürür. Kurtuluş üzerine şenlikler yapılır.

Işık insanların yaşadığı Mysia bölgesindeki Tevtrantos Dağının efsanesi de ilginçtir:

Bir gün Tevtrania Kralı Tevtras, avlanmak için ormana gider. Önüne çıkan büyük bir yaban domuzunu kovalar ve onu Artemis tapınağında vurur. Ay ve av tanrıçası Artemis bunu duyunca öfkelenir, domuzu diriltir, Tevtras'ı delirtir ve vücudunu Alfon denilen lekeler, yaralar içinde bırakır. Kralın anası Lisippi, Artemis'e bir boğa adak eder ve oğlunu iyi etmesi için yalvarır. Artemis, kadına acır, oğlunu eski sağlığına kavuşturur. Kral şükran borcu olarak, dağdaki küçük tapınağın yerine büyük bir Artemis Tapınağı yaptırır. Bu dağda cüzzam (lepr) lekelerini iyi eden bir nevi taşlar kaynar. Tevtrantos Dağının ve bunun eteğinde kurulmuş olan Tevtras Şehrinin şimdiki

Karahıdırlı Köyünün çevresinde olduğunu Dr. Rallis de "Bergama Tarihi" adlı eserinde belirtmektedir.

Tarihçiler Hausoulier ve Pontremoli ise Bergama ile Tevtrania Şehirlerini Roma tarihçilerinin birbirine karıştırdıklarını ve Bergama'dan daha eski olan Tevtras Şehrinin Kalarga Tepesinde kurulmuş olduğunu kaydederler.

Mysia bölgesi üzerinde kurulan Pergamon uygarlığının 200 bin kitaptan oluşan muhteşem kütüphanesi -bütün istilalara rağmen- Bergama'nın tarih içinde bir kültür merkezi olarak varlığını sürdürmesinde etkili olmuştur. Kütüphanenin, bir irfan kaynağı olduğunu Bergamalı hatip Apollodoros'dan öğreniyoruz. Işık insanların bilgi kaynağı olan bu kütüphane, M.Ö. 40 yılında Oktavianus ile Roma'yı paylaşan ve Anadolu tarafını alan Antonius tarafından Tarsus'ta etkisi altında kaldığı Mısır Kraliçesi Kleopatra'ya hediye edilmiştir. Kütüphanenin Roma Döneminde Bergama'dan bu şekilde taşınmasının ardından "Işık insanların" insanlığı aydınlatan meşalesi sönmüştür. Pubican'lar (mültezim) tarafından toplanan ve adeta halkı soyan ağır vergiler karşısında, Mithridates gibi kahramanların çıkamaması bu meşalenin söndüğünün bir göstergesidir.

Üçüncü asrın sonlarında artık Bergama, Tanrılar ve Tanrıçalar diyarı olmaktan çıktı. Yeni bir dinin inancı içine ve yeni bir imparatorluğun, Bizans'ın idaresi altına girdi.

KAYNAKLAR

Akurgal, Ekrem; Anadolu Kültür Tarihi, TÜBİTAK Bilim Kitapları, 1998, IV. Baskı, Ankara

Bayatlı, Osman; Bergama Tarihinde İlkçağ, Saka Matbaası, Fasikül-I, İstanbul, 1949.

Bayatlı, Osman; Bergama Tarihinde Krallık Devri, Anıl Basımevi, Fasikül-II, İstanbul, 1950.

Burket, Walter; İlkçağ Gizem Tapıları, (çev. Sina Şener), İmge Kitapevi, İstanbul, 1999.

Grimal, Pierre; Mitoloji Sözlüğü Yunan ve Roma, (çev. Sevgi Tamgüç) Sosyal Yayınları, İstanbul, 1997.

Homeros, İlyada (İlias)-Şehir İsimleri, Hazırlayan, Nezih Başgelen, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1982.

Taşkın, Sefa; Mysia ve Işık İnsanları, Sel Yayıncılık, İstanbul, 1997.

Umar, Bilge; Türkiye Halkının İlkçağ Tarihi, Ege Üniversitesi Yayını, 1982.

Umar, Bilge; Türkiye Halkının İlkçağ Tarihi II, Sergi Yayınevi, İzmir, 1984.

2003 Yılında Bakanlık İzniyle Yabancıların Yaptıkları Kazılar

SIRA NO	KAZININ ADI	KAZI BAŞKANI	KAZI YERİ
1	GORDİON	Prof. Dr. Kenneth G. SAMS	ANKARA - Polatlı
2	XANTHOS	Prof. Dr. Jacques Des COURTILS	ANTALYA - Kaş
3	LİMYRA	Doç. Dr. Thomas MARKSTEINER	ANTALYA - Finike
4	PRİENE	Prof. Dr. Wulf RAECK	AYDIN - Söke
5	MİLETOS	Prof. Dr. Volkmar Von GRAEVE	AYDIN - Didim
6	DİDYMA	Prof. Dr. Andreas FÜRTWANGLER	AYDIN - Didim
7	APHRODİSİAS	Prof. Dr. R. R. R. SMITH	AYDIN - Karacasu
8	SAGALASSOS	Prof. Dr. Marc WAELKENS	BURDUR - Ağlasun
9	İLIPINAR	Dr. Jacob ROODENBERG	BURSA - Orhangazi
10	TROİA	Prof. Dr. Manfred KORFMANN	ÇANAKKALE - Merkez
11	BOĞAZKÖY	Dr. Jürgen SEEHER	ÇORUM - Boğazkale
12	HİERAPOLİS	Prof. Dr. Francesco D'ANDRİA	DENİZLİ - Pamukkale
13	SOS HÖYÜK	Prof. Dr. Antonio G. SAGONA	ERZURUM - Pasinler
14	PESSİNUS	Prof. Dr. John DEVREKER	ESKİŞEHİR - Sivrihisar
15	KİNET HÖYÜK	Doç. Dr. Marie HENRIETTE-GATES	HATAY - Dört Yol
16	TELKURDU	Doç. Dr. Aslihan YENER	HATAY - Reyhanlı
17	ELAİUSSA SEBASTE	Prof. Dr. Equini SCHNEIDER	İÇEL - Erdemli
18	KYME	Prof. Dr. Sebastiana LAGONA	İZMİR - Aliağa
19	PABUÇ BURNU	Prof. Dr. George BASS	MUĞLA - Bodrum
20	PERGAMON	Dr. Wolfgang RADT	İZMİR - Bergama
21	EPHESOS	Prof. Dr. Fritz KRINZINGER	İZMİR - Selçuk
22	KALEHÖYÜK	Dr. Sachihiro OMURA	KIRŞEHİR - Kaman
23	ÇATALHÖYÜK	Prof. Dr. Ian HODDER	KONYA - Çumra
24	AİZANOİ	Dr. Klaus RHEİDT	KÜTAHYA - Çavdarhisar
25	ASLANTEPE	Prof. Dr. Marcella FRANGIPANE	MALATYA - Merkez
26	SARDİS	Prof. Dr. Crawford H. GREENEWALT	MANİSA - Salihli
27	LETOON	Didier LAROCHE	MUĞLA - Fethiye
28	İASOS	Dr. Fede BERTI	MUĞLA - Milas
29	PORSUK HÖYÜK	Prof. Odr. Olivier PELON	NİĞDE - Ulukışla
30	KUŞAKLI-BAŞÖREN	Prof. Dr. Andreas MÜLLER-KARPE	SİVAS - Başören
31	ÇADIR HÖYÜK	Dr. Ronald L. GORNY	YOZGAT - Sorgun
32	AMORİUM	Dr. Chris LIGHTFOOT	AFYON - Emirdağ
33	TİTRİŞ HÖYÜK	Dr. Guillermo ALGAZE	Ş.URFA - Bozüyük
34	YUMUKTEPE	Prof. Dr. Isabella CANEVA	İÇEL - Merkez
35	ALEXANDRİA TROAS	Prof. Dr. Hans WIEGARTZ	ÇANAKKALE - Ezine
36	TYANA	Prof. Dr. Guido ROSADA	NİĞDE - Bor
37	KERKENES DAĞ	Dr. Geoffrey SUMMERS	YOZGAT - Sorgun
38	LABRANDA	Prof. Dr. Pontus HELLSTRÖM	MUĞLA - Milas

Türkiye turizmi nereye gidiyor ?

Mustafa Sönmez

İktisatçı-yazar/ www.turizmdebusabah.com yorumcusu

11 Eylül, SARS, Irak işgali derken, Türkiye turizmi 2004'te İstanbul patlamalarının negatif etkilerinde yaşam savaşı verecek. Türkiye'nin "huzurlu, güvenli ülke imajı" için bir programa ihtiyacı var. Ama onun kadar önemli olan, Dünyanın seyahat iştahının da yeniden yerine gelmesi. 2004 ve izleyen yıl için Türkiye turizmi yürütülen dezenflasyon programı ile döviz kuru rüzgarını artık arkasında hissetmeyeceğini dikkate almalıdır.

Yeni yılda turizmin kaderini belirleyecek etkenler, sadece 2003 performansı ve ortaya çıkan etkenlerle anlaşılabilir. 2004 ve izleyen birkaç yılı öngörebilmek için Türkiye turizmine, Türkiye'de 2000 sonrası yaşanan gelişmelerin yanı sıra, dünya turizm trafiğinde yaşananlar optiğinden bakmak gerekli.

2000, Türkiye'nin IMF destekli bir dezenflasyon programına başladığı ve yüzde 60'lar bandına oturmuş enflasyonu yüzde 5'lere çekme hedefini ön planda tutan devasa bir istikrar programının başlangıcı yılıdır. 2000 sonunda yaşanan finans krizini takiben 2001 Şubat'ında yaşanan ikinci çok ile kırılmaya uğrayan bu programın, döviz kurunda yarattığı yüksek tırmanış, Türkiye ekonomisinde önemli tahribatlar yaratmakla birlikte, ihracatın yanı sıra turizm sektörüne ciddi bir ivme kazandırdı. Dolayısıyla, 2000 sonrası Türkiye turizminin performansında bu kur patlaması önemli bir rol oynadı diyebiliriz.

2000 sonrası Türkiye turizmine önce dolaylı sonra doğrudan etki eden diğer bir faktör 11 Eylül, Irak işgali, SARS ve İstanbul patlamaları zinciridir. Önce 11 Eylül kabusu, ardından Irak ve SARS felaketleri ile dünya neredeyse içine kapandı. Özellikle Kuzey Amerika ve Asya-Pasifik'e uçuşlarda önemli azalmalar yaşandı. Havacılık sektörü büyük altüst oluş yaşadı. İnsanlar evlerine kapandı. Bu kapanış, tabii ki, Türkiye gibi turizme ve seyahate açıklıktan yarar gören ülkeleri kara kara düşündürdü. Kapasite kullanımı azaldıkça can havliyle fi-

yatlar kırıldı, bir tür yoksullaştırıcı turizme boyun eğildi.

2003 sonuna doğru, " SARS tehlikesi geçti, Irak ile ilgili hadiseler Irak'ta bloklandı, can güvenliğinden kaynaklanan içe kapanma, yolcu trafiğinde düşme trendi sona erdi mi?" diye sorarken, Kasım'da İstanbul patlamaları yaşandı. Oysa bu trajediden çok kısa süre önce, Havacıların Küresel Başkanı, IATA Genel Direktörü Giovanni Bisignani, sektörü umutlandıran istatistikleri açıklıyor, Şubat'tan, yani Irak ve SARS felaketlerinden bu yana ilk kez uluslararası yolcu trafiğinde bir çıkış trendi yakalandığını bildiriyordu. Ancak bu iyi haber, Kasım 2003 İstanbul patlamaları ile gölgelendi...

11 Eylül ile birlikte dünya turizm trafiğinde yaşanan duraklama, dolaylı da olsa Türkiye turizmini de etkiledi. Bu etki daha çok 2002 yılında hissedildi. 2003 yılında Irak işgalinin yansımalarını yaşadı Türkiye turizmi. 2004'te ise Kasım 2003'te yaşanan İstanbul patlamalarının negatif etkilerinde yaşam savaşı verecek.

Bu bahiste, Türkiye'nin "huzurlu, güvenli ülke imajı" için bir programa ihtiyacı var. Ama onun kadar önemli olan, Dünyanın seyahat iştahının da yeniden yerine gelmesi.

2004 ve izleyen yıl için Türkiye turizminin dikkate alması gereken bir etken ise, döviz kuru rüzgarını artık arkasında hissetmeyeceğidir. Çünkü yürütülen dezenflasyon programı 2004 ve 2005 yıllarında,

döviz kurunu bastırarak tek haneli enflasyon hedefine ulaşma prensibi üstüne inşa edilmiştir.

Gelelim sayıların da desteğiyle bu önermelerin açılımına..

Turizm gelirleri

DİE, Merkez Bankası ve Bakanlığın işbirliğinde yapılan gelir ve ziyaretçi anketlerinden 2003 yılı gelen yabancı turist ve turizm gelirin 9 aylık sonuçlarını, önceki iki yılın 9 aylık sonuçlarıyla karşılaştırınca şu tür sonuçlara ulaşıyoruz:

- *Birincisi, gelen yabancı turist sayısı düzenli olarak arttı. Gelen yabancı sayısı 2001'in 9 ayında 9 milyon 59 bin iken, izleyen yılın aynı döneminde 9 milyon 989 bin . Yani yüzde 10 artış. 2003'ün ilk 9 ayında ise 10 milyon 356 bin giriş görülüyor. Yani 2002'ye göre yüzde 3.7, 2001'e göre de yüzde 14 artış.*

- *Gelen turist sayısındaki artışa karşılık turizm geliri aynı ölçüde artmamış görünüyor. 2001'de 6 milyar 986 milyon dolar olan turizm geliri, 2002'de 7 milyar 576 milyon dolar olmuş. 2003'ün turizm geliri ise 7 milyar 230 milyon dolar.*

- *2001'den 2003'e mutlak rakam olarak düzenli bir artış var ama geliri, gelen turist sayısına böldüğümüzde, 2001'deki kişi başına gelirin yakalanamadığı ortaya çıkıyor. Yine 9 aylık dönemler itibarıyla kişi başına turizm harcaması 2001'de 771 dolar iken 2002'de 724 dolara düşmüş. 2003'te ise ancak 732 dolar olmuş.*

Bu yıl, önceki yıla göre küçük bir düzelme var ama 2001'in ortalama turizm harcamasının yüzde 5 altında bir sonuçla karşı karşıyayız.

- *Turizmin en canlı ayları itibarıyla baktığımızda son üç yıla, şu fotoğrafı görüyoruz: Bu yılın Haziran ayı ortalama turist harcaması 667 dolar ile son üç yılın en düşüğü. Örneğin, 2001'de 813 dolar olan turist başına harcama, bu yıl 667 dolara düşmüş. Temmuz'da ise durum düzelmiş. Son üç*

yılın en iyi Temmuz'u bu yıl yaşamış: Turist başına 796 dolar. Ortalama turizm harcamasında son üç yılın da en iyi Ağustos ve Eylül'ü bu yıl yaşamış. Buna rağmen, 9 ayın ortalamaları, 2001'deki ortalama harcamanın kişi başına 40 dolar altında.

• **Önemli bir eğilim de paket tur harcamalarının artmakta oluşu. 2002'de yabancıların harcamalarında yüzde 28.8 olan paket tur harcamaları, bu yıl yüzde 33'e çıkmış. Her şey dahil sistemi rağbet gördükçe, paket tur harcamalarının da payı artacak. Buna paralel olarak kişi başına harcamanın azalma eğilimine girmesi bir tesadüf değil. Paket turun payı arttıkça ortalama fiyatlar düşüyor.**

Anlaşılabileceği üzere, Türkiye 2001'den başlayarak döviz kurunun yarattığı rüzgarın etkisiyle "yoksullaştırıcı turizm" deneyimi yaşamıştır.

Kültür turizmi ve İstanbul

TUREB Başkanı Şerif Yenen, turizmdebu-sabah.com sitesinde yer alan bir yazısında haklı olarak, bunca fırsatlarımıza, zengin potansiyelimize karşın, kültür turizmimizin nasıl bozuk para gibi harcadığından yakınıyordu. Yakınmakta haklıydı elbette. Herkes de bilir ki, turizm çeşitleri içinde katma değeri en yüksek olanlardan biri kültür turizmidir. Ülkelerin kültürel varlıklarını merak eden turist sınıfı, tuzu kuru olanlardır. Üstelik bu turizm çeşidi öyle kalenderdir ki, hiç mevsim filan dinlemez, meraklısı yaz-kış misafir olur. Tam da 12 ay turizm hedefine uygun bir turizm tipi.

Kitle turizmi salgınının nasıl başlayıp geliştiğini ve Türkiye'nin nasıl bu tür turizme mekan yapıp yoksullaştırıldığını adım adım yaşadık. Hepimizin malumu şu ki, Türkiye'nin hangi turizm çeşidinde uzmanlaşılacağına ya da, ağırlık verileceğine, bu ülkeyi pazarlayanlar karar veriyor. Özellikle bu ülkeyi yönetenler, turizm bakanlıklarını binde 7'lik bütçe payları ile avuttuklarından (buna kültür de dahildir), bizde sadece kum, güneş, deniz değil, tarih kültür de var diyen bir otorite de ortaya çıkmayınca, dışarıdan tur operatörü egemenlerince biçilen gömleğe rıza göstermekten başka kimse birşey yapmıyor. Türkiye turizminin baş girişimcilerinden Vural Öger'in bile, kitle turizmi için, "Bize bu tür

turizm talebi geliyor, biz de yatırımlarımızı buna göre yönlendiriyoruz", dediğini hatırlıyorum.

Anlayış bu oldukça ve bu edilgenliğe boyun eğildikçe, kültür turizmi satmak da güçleşiyor ve bu "yoksullaşma", başta bir kültür turizmi merkezi olan İstanbul'u ve turizm rehberliği müessesesini etkiliyor. İstanbul, turizm trafiğinden her geçen yıl biraz daha pay kaybediyor.

Örneğin, Türkiye hava meydanlarında yılda ortalama 34 milyona ulaşan yolcu trafiğinin dörtte üçü dış hat ile ilgili. Bunların çoğunu da yurdumuzu ziyarete gelen yabancı turistler gerçekleştiriyor. Tabii ki, bunların uçtuğu havaalanları da ağırlıklı olarak İstanbul, Ege ve Antalya. 2002'de gerçekleşen toplam 25 bine yakın dış hat yolcu trafiğinin yüzde 40'a yakını Antalya'ya, yüzde 34'ü İstanbul'a, yüzde 20'si de Ege'deki üç havaalanına ait. Dış hatta Antalya'nın, her geçen yıl İstanbul'u biraz daha geçtiğine tanık oluyoruz.

Atatürk, 2001'de 8.8 milyon yolcu trafiğini yaşarken 2002 trafiği 8.5 milyona düşmüş. İstanbul turizmindeki erozyona dur denilmezse, hem o güzelim hava meydanına ve oraya yapılan yatırımlara, hem de tümüyle İstanbul'a yazık olacak.

Son terör olayları ile İstanbul'un kan kaybının artacağını söylemek kehanet değil. İstanbul başta olmak üzere kültür turizmi ağırlıklı merkezlerin, ucuzcu kitle turizmine karşı korunması ve geliştirilmesi gerekiyor. Bu misyon, son patlamalardan sonra daha çok önem kazandı. Şimdi, İstanbul için daha yüksek ses çıkarmak gerekiyor.

Ankara'daki siyasiler ve bürokrasi için İstanbul, bir "iç mesele"...

Kalabalık nüfusu, çarpık yapılaşması ve içinden çıkılamayan hormonal büyümesi ile nasıl başedileceğini bilmeyen yönetimler, İstanbul'u örseleyip duruyorlar. Ankara, İstanbul'u, bir "iç mesele" kadar, para getirecek bir "turizm merkezi" olarak da görme vizyonuna bir türlü kavuşamadı maalesef.

Büyükşehir Belediyesi'nin "İstanbul'da turizm" diye bir nosyonu yok. Sabah akşam kenti bir şantiye haline getirerek, adeta turizm olmaması için ellerinden

geleni yapıyorlar.

İstanbul girişimcisinin en büyük örgütü İstanbul Ticaret Odası'nın, İstanbul ve İstanbul turizmine nasıl baktığını anlamamız için, yayımladığı dergilere bir göz atmanız yeter. Bunca bütçe, bunca olanağa rağmen bir büyük kültür kenti ancak bu kadar kötü takdim edilir.

Ya İstanbul'un turizmcileri? Onlar ne yapıyor dersiniz, İstanbul için İstanbul'un kültür turizmi potansiyeli için?

İstanbul ve asayiş

Gazeteci-yazar Ruşen Çakır, 21 Kasım tarihli Vatan'daki yazısında şöyle diyor; "El Kaide yalnızca Türkiye'nin dış politikasını hedef alsaydı, muhtemelen Ankara'yı seçerdi. Ama İstanbul'a vurarak, sadece Türkiye'nin değil, büyük ölçüde de İslam dünyasının kültür ve medeniyetini ve bütün bunların tarih boyunca yarattığı değerleri hedef aldı." İstanbul'un böyle bir sembolik anlamı olduğu söylenebilir. Ama bunun üstüne başka şeyleri de söylemek gerekli.

Birincisi, bu terörün mesajı sadece "içeriye" değil, dışarıya da. Bunun için de "dışarıya" Türkiye deyince İstanbul'u bilir, tanır. İstanbul, New York kadar olmasa da kendi bölgesinin küresel kenti olmaya aday bir metropol. İstanbul'u bombalamak amaca daha uygun. Ama belki bunlardan daha önemlisi, İstanbul'un bu tür eylemleri planlamak ve uygulamak için uygun bir mekansal ve demografik özelliğe sahip olması. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün istatistikleri, Türkiye'de terör ve diğer asayiş vakalarının İstanbul'da yoğunlaştığını ortaya koyuyor. www.egm.gov.tr'den birkaç rakam vereyim. İstanbul 11 milyona yakın nüfusuyla ülke nüfusunda yüzde 15 paya sahip. Buna karşılık 2000'de gerçekleşen 2175 öldürme vakasının yüzde 48'i İstanbul'da gerçekleşmiş. Bu oran, izleyen yıllarda yüzde 24'e düşmüş olsa da, hala yüksek.

Türkiye genelinde gasp ve soygun vakaları 2002'de 3 bine yaklaşmış. Bunun içinde İstanbul'un payı üçte bire yakın. Yine 2002'de hırsızlık vakaları 105 bine yaklaşmış ve İstanbul'un payı yüzde 30. Yaralama olayları 2002'de 22 bine yaklaşmış ve bunun yüzde 21'i İstanbul'da.

Görüleceği gibi, İstanbul, nüfustaki payına göre suçluluğun yüksek olduğu bir metropol. Nüfusa göre, öldürme, gasp, soygun, hırsızlık, yaralama, fuhuş hep İstanbul'da daha çok yaşanmış, yaşanıyor.

Bu sonuçta Emniyet güçlerinin yetersizliğinden, düşük performansından söz edilebilir. Ama bu sonuçta İstanbul'un kent dokusunun ve kaotik yapısının önemi gözardı edilmemeli. İstanbul, imarlı kesim ile gecekondunun, başka bir deyişle formal yapılarla informal yapıların içiçe örüldüğü bir metropol. Yüksek duvarlı siteler ile gecekondular yanyana yaşıyorlar. Emniyet açısından kontrolü kolay imarlı kesimden labirent varoşlara karışarak yok olmak olası.

11 milyonluk nüfusun ihtiyaçları ile hiçbir zaman baş edememiş altyapı, yol düzeneği ile İstanbul'da suçlu kovalamak hiç kolay değil. Suçlu için İstanbul trafiğinde işini bitirip kayıplara karışmak çoğu kez hiç zor değil.

Artan nüfusla hiçbir zaman baş edememiş, göç hızını yavaşlatamamış, tersine göçü hiç başaramamış tüm yönetimlerin bu sonuçta tabii ki vebali var.

Doku böyle olunca, hırsız, uğursuz, terörist de İstanbul'u mekan olarak tercih ediyor.

Ülke/İstanbul imajı

Kasım 2003 patlamaları, Türkiye'nin geleceği, dolayısıyla turizmi için de önemli bir kilometre taşıdır ve acilen "ülke imajı"nı, özellikle de İstanbul imajını, soğukkanlılıkla ele alıp restore etme zamanıdır. Bu nasıl olacak? Bir kere hatırlayalım ki, patlamalar kış sezonunun başlangıcına rastladı. Dolayısıyla yaz rezervasyonları için daha çok erken. Türkiye, Körfez savaşı, Güneydoğu olayları, Apo'nun yakalanması dönemlerinde de benzer durumlarla karşılaşmıştı. Buradan çıkarılacak dersler var. Birincisi, Türkiye'nin ismini terörle tartışılır olmaktan çıkarmak, Türkiye'nin başka vesilelerle konuşulmasını sağlamak. Türkiye'nin AB normlarına uygun reformları sürdürmesi bu anlamda da çok gerekli. Her geçen gün daha demokratik, daha uygar bir toplum olma niyeti ve pratiği gözler önüne serilmeli, duyurulmalı ve Türkiye, bu pratiği ile konuşulmalı.

Nedeni ne olursa olsun Türkiye'yi, İstanbul'u terörle ilişkilendiren herhangi bir tartışmaya asla girmemek gerek.

Terörle hatırlanmadan sıyrılmak, sihirli bir sopanın dokunması ile olmaz tabii ki. Zamana ihtiyaç var. Sadece hükümetin gayreti ile de olmaz, tüm dünya medyasını koordine edebilecek bir güç gerek. Biliyoruz ki, çağımız imaj çağı ve çok hızlı tüketim var, gündem çok hızlı değişiyor, değiştiriliyor. Toplumsal hafıza ve kitle hafızası dünya medyası tarafından çok hızlı silinip yenisinden dolduruluyor. Çok sinsî planlar yoksa, Türkiye ve terör konusu da kısa bir süre sonra gündemden düşecektir. İnatlaşıp, terör sorunsalı içinde tartışmak yerine, sabredip beklemeli.

Çeşitli ülkelerden vatandaşlarına yapılan; "Türkiye'ye, İstanbul'a gitmeyin" uyarılarının da üstüne gitmeye gerek yok. Bu tür olaylarda, tüm dünyada Dış İşleri Bakanlıkları, bürokrasiler benzer tavır alırlar, çünkü sorumluluk almak istemezler. İşin kolayı; "Tehlike var, gitmeyin" dir ve onu yaparlar. Nitekim, bizimkiler de yapıyor.

Özetlemek gerekirse, Türkiye'nin dünya ekonomisi içinde üstlendiği iş bölümü gereği, ihracat ile birlikte gelecek vaadedilen sektörü turizm, ekonomideki genel gidişatın yanı sıra, dünya asayiş parametresinin belirleyiciliğinde şekillenmektedir.

Sahip olduğu önemli potansiyele karşın, ülke milli gelirinde henüz yüzde 10'luk bir payı bile yakalayamayan Türkiye turizm sektörü, özünde, dış dinamiklerin belirleyiciliğinde, dünya turizm iş bölümünde söz sahibi global turizm sanayicilerinin güdümündedir. Giderek, Avrupa ve eski SSCB'nin orta sınıfına dönük kitle turizminde uzmanlaştırılan Türkiye turizminin, sahip olduğu başta kültür, kongre, kruvaziyer, termal gibi katma değeri yüksek turizm çeşitleri köreltilmektedir. Türkiye'nin "Güney"i, ucuzcu kitle turizminde uzmanlaştırılırken, diğer bölgeleri atıl ve kurak bırakılmakta, bölgesel dengesizliğe önemli bir çözüm olabilecek turizm sektöründen bu yönüyle de yararlanılamamaktadır.

Dileyelim ki 2004, aksi yönde politikaların geliştirilip "akıntıya karşı" çıktığı, bu önemli zenginliğimizin istismarına dur denildiği bir dönemin başlangıç yılı olsun..

TUREB Sertifikalı Eğitim Programları

Meslekte uzmanlaşma, turizm anlayışının değiştiği, tüketici taleplerinin ve ürünlerinin çeşitlendiği bir dönemde turist rehberliği mesleği için kaçınılmaz hale geldi. Mevcut rehberlik eğitimi bu ihtiyacı karşılayamıyor, karşılaması da mümkün görünmüyor. Çünkü değişen zamanın gereksinimlerine uygun bir eğitim ancak sürekli olduğunda başarıya ulaşır.

Bu ihtiyaca cevap vermesi gereken kurumlar ise rehberlerin kendi meslek kuruluşlarıdır. Meslek kuruluşlarının bu ihtiyaca yanıt vermemesi, başka kişi, kurum ve kuruluşların rehberlik mesleğinin alanına girmesine yol açacaktır. Bu ise rehberlik mesleğinin yavaş yavaş yok olması demektir. Bu nedenle TUREB olarak bu ihtiyaca acilen sahip çıkılması ve çalışmalarımıza başlamamız gerekiyordu.

10-11 Ağustos 2003 tarihlerinde TUREB'in düzenlediği ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Genel Müdürü Dr. Abdurrahman Çelik başta olmak üzere Bakanlık yetkilileri, üniversite öğretim üyeleri ve TUREB'e bağlı meslek kuruluşlarının temsilcilerinin Çeşme Meslek Yüksek Okulu'nda bir araya geldiği atölye alıştırtmasının gündemlerinden biri de meslekte uzmanlaşma konusu idi. Başkanlığını Balıkesir Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet Hacıoğlu'nun yaptığı toplantıda, rehberlikte uzmanlaşmaya geçilmesi ve uzmanlaşma eğitiminin meslek kuruluşları tarafından planlanıp yürütülmesi konusunda anlaşmaya varıldı.

TUREB olarak ilk etapta düzenleyeceğimiz sertifikasyon programlarını ise şu şekilde belirledik:

- *Doğa yürüyüşü ve rehberliği programı*
- *Çocuklara yönelik rehberlik programı*
- *İstanbul yürüyüş turları*
- *İnanç turizmi*
- *Mavi yolculuk*
- *Yurtdışı (outgoing) rehberlik programı*
- *Bölgesel programlar: Mardin, GAP, Frigya ve Gelibolu gibi.*
- *Bunların dışında, Panionion-Priene Tören Yolu, Meryem Ana Hac Yolu ve Büyük İskender'in Anadolu'daki Rotası gibi tur güzergahlarına yönelik uzmanlaşma programları.*

Ayrıca bütün rehberlerin sahip olması gereken ilk yardım bilgisi için de bir İlk Yardım Programı'nın yapılması hedeflenmektedir.

Bunların içinde Doğa Yürüyüşü Rehberliği'nin çalışmaları, TUREB bünyesinde kurulan bir çalışma grubu tarafından bir süreden beri sürdürülmektedir. Bu alana öncelik vermemizin nedeni, doğa yürüyüşü için seçilen alanların genellikle öğren yerlerinin ya da en azından tarihi ve kültürel olarak zengin bölgelerin içinden geçiyor olmasıdır. Bu kapsamda 24-28 Şubat tarihlerinde Kaş'ta "Eko Turizm Rehberliği" semineri düzenlenecektir. Teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecek seminere ilişkin ayrıntılar ve duyuru kısa zamanda yapılacaktır. Yine bu kapsamda gerçekleştirilen bir diğer faaliyet de, bir yürüyüş bölgesi olan Kapadokya'daki Çat Vadisi yürüyüş parkurunun işaretlendirilmesine yönelik Belediye ile sürdürülen ortak çalışmadır.

Çocuklara yönelik rehberlik eğitimi ise, geçen yıl İstanbul'da başlatılan Çocuk ve Müze Projesi'nin yaygınlaştırılarak sürdürülmesi ile gerçekleştirilecektir. Bu konuda şimdilik biri İzmir'de diğeri İstanbul'da olmak üzere iki ilde proje gözden geçirilerek yeniden başlatılmıştır. İzmir'deki ilk toplantı 10 Ocak'ta İZRO'da gerçekleştirildi. Bu proje ile amaç, çocukların müzelere olan ilgisinin artırılması, müzelere ulaşamayan dar gelirli çocukların müzelerle buluşturulması ve ayrı bir uzmanlık gerektiren çocuklara yönelik rehberlik konusunda meslektaşlarımızın uzmanlaştırılmasıdır.

Bölgesel programlar kapsamında, öncelikle geçen yıl uygulamalı olarak yapılan Çanakkale Savaşları - Anzak Sertifika Programı'nın tekrarlanması planlanıyor.

Öncelikli olarak yapılması planlanan bir diğer sertifikasyon programı ise Yurtdışı Rehberliği Sertifikasyon Programı. Farklı destinasyonlara yönelik olarak hazırlanacak bu programlarda, rehberlerin bu destinasyonları daha iyi tanımaları ve yurtdışı turlarda sıklıkla karşılaştıkları sorunlarla baş edebilmelerini sağlamak amaçlanmaktadır. Bu çerçevede İstanbul'da, Turgay Tuna tarafından 17 Ocak tarihinde Mısır Eğitim Semineri ve İRO Yönetim Kurulu üyesi ve yurtdışı turlarda deneyimli İtalyanca rehber Sedat Bornovalı tarafından 3-4 Ocak tarihlerinde İtalya eğitim seminerleri pilot uygulama olarak gerçekleştirildi.

2003 Yılı Hizmet İçi Eğitim Seminerleri başarıyla tamamlandı

2001 yılında Profesyonel Turist Rehberleri Yönetmeliği'ne eklenen bir madde ile yürürlüğe giren Hizmet İçi Eğitim Seminerleri'nin üçüncüsü 28 Aralık'ta yapılan son seminerlerle tamamlandı.

TUREB mensubu meslek kuruluşları tarafından İstanbul, İzmir, Ankara, Nevşehir ve Antalya'da düzenlenen seminerlere toplam yaklaşık 15.773 kişi katıldı. Bu rakama, zorunlu olan üç seminerin yanı sıra, uygun olan salonlarda fazladan seminer alanlar da dahildir.

Türkiye çapında katılımcıların seminer konularına göre dağılımı ise şöyle oldu:

Seminer Konusu	Katılan sayısı
Anadolu Mitolojisi	2676
Güzel Konuşma Sanatı ve Beden Dili	1089
Rehberlikte Mesleki Etik, Yöntem ve Teknikler	1768
Osmanlı Sivil Mimarisi	1123
Hitit Tarihi	1144
Türkiye'nin Jeomorfolojik Yapısı ve Özellikleri	576
Türk Boğazları	1504
Turizm'de Güvenlik	979
Türkiye'de İnanç Turizmi ve Dinler	972
Uluslararası Tanıtım	913
Türkiye'nin Fauna ve Florası	618
Türkiye AB İlişkileri	1114
Türkiye'ye Yönelik Yıkıcı ve Bölücü Faaliyetler	997
Gelibolu Yarımadası Milli Parkı	300
TOPLAM	15.773

Mizahı kullanıp grupta "arkadaş" olabilirsiniz

Mizah, sunumunuzu zenginleştirmek için kullanacağınız araçlardan biridir. Katı bilgileri yumuşatmakla işe başlar, ilginç öykülerle sunumu sürdürebilirsiniz. Bilmeceler, anekdotlar, insan odaklı öyküler, kelime oyunları, yerel deyimler, takımlar, sözcük oyunları hepsi bu kapsamdadır.

Dinleyenleri olayın içine sürükleyen, canlı, iyi düzenlenmiş bir sunum başarılıdır. Kuşkusuz bu aynı zamanda bir gösterebilir. Ancak başarı kazanmak için stand-up'çı olmak gerekmez. Amaç öncelikle "arkadaş" olabilmektir, çünkü bilgi aktarımını, paylaşımını böylece çok daha iyi gerçekleştirebiliriz.

Mizah;

- *Dinleyicileri rahatlatır ve katılımlarını sağlar. Böylece onları kendi tarafımıza çekebiliriz.*
- *Öğrenmeyi güçlendirir.*
- *Grubun kaynaşmasını sağlar. Sürekli bilgi aktarımının ağır havasından sıyrılmak kolaylaşır.*
- *Şakadan daha evrenseldir. Hemen hepimizin yaşamındaki benzerlikleri gündeme getirir. Zaten ancak ortak deneyimlere gönderme yapıyorsa başarılıdır.*
- *Stres gidericidir. Eğlence sektörünün bir parçası olsa da yolculuk yine de stresli bir iştir.*

İlk karşılaşmanın taşıdığı önem açıktır. Fazla gayret harcamaya gerek kalmadan hava durumu, kıyafet, sıcaklık vb. konularda yapacağınız küçük bir espri ilk izlenimin olumlu olmasını sağlar. Özel yaşamınızdaki sorunlara, geçmişmiş olduğunuz kötü geceye karşın sürücü ile gülerak selamlaşma, grubu geniş bir gülümseme ile karşılama zorunludur. İlk adımı siz attığınızda, aynı biçimde karşılık almanız kolaylaşır. Kötü hava koşulları, gecikme vb. nedenlerle tedirginliğinizin fark edilmesine izin vermeyin.

Yolculuk sırasında yeni konuklara karşı girişken davranın. Kendinizi tanıtırken, adınız, saçınız, boyunuz, kilonuz vb. ile ilgi-

Paylaşılan deneyim hem turist rehberi, hem de grup açısından keyifli olmalıdır. (Fotoğraf: Turist rehberi Adnan Özerler)

li olarak yapacağınız espriler havayı ısıtır. Konuya gerçekten ilgi duyduğunuzu fark ettiren, enerjik bir anlatım, sunuma canlılık katacak ve dinleyenlerin katılımını sağlayacaktır. Sesiniz de neşeli olmalıdır.

Zamanlama önemlidir. Sunum sırasında mizah ve şakalar uygun bir biçimde kullanılmalıdır. Sıkıcı bir an, trafik sıkışıklığı gibi zor zamanlarda olumlu bir hava yaratabilirsiniz.

Günlük yaşamınızı da konuklarla paylaşmalısınız. Unutmayın ki onlar manzarayı seyretmenin yanı sıra yerel yaşamı da çok merak ediyorlar. Örneğin, yerel yemeklerden, doktor ve dişçi ücretlerinden, estetik cerrahiden, gece yaşamından, düşüncülerden söz edebilirsiniz. Yaşadığınız ilginç bir deneyimi aktarabilirsiniz.

Her zaman duruma uygun bir espri bulmaya gayret edin. Bunun için yanınızda güneş gözlüğü, şapka, bayrak, iğne vb. yardımcı şeyler bulundurun. Asla aşağılamadan duruma uygun birini kullanarak konuklarınızla aranızdaki buzları kırabilirsiniz. O güne ilişkin ulusal ve uluslararası haberleri izlemeye çalışın. Böylece güne herkesi ilgilendiren bir konuyu paylaşarak başlayabilirsiniz.

Onlarla paylaşacağınız tarihi, teknik bilgileri ve istatistikleri sıkılmadan dinlemelerini sağlamalısınız. Bunu kolaylaştırmak için grubunuzla karşılıklı bilgi alışverişine önem verin. Sorular sorun. Böylece her zaman sizi dinleyen birileri olacaktır. Konu-

surken politik bir demeç verir gibi davranmayın. Din, politika, çevre kirliliği, ırkçılık gibi konularda polemığe girmeyin. Uluslararası haberlere ilişkin yorum yapmayı hükümete bırakın.

Kendi tarzınızı nasıl yaratabilirsiniz?

Her şeyden önce kendi doğal tarzınızı bulmalısınız. Grup, sizi gerçek kişiliğinizle tanıdığını düşünüp bundan hoşlanmalıdır. Sizi neyin gülümsettiğini, neyin güldürdüğünü düşünün. Buna göre bir strateji oluşturun, davranış biçimleri yaratmanız daha kolay olacaktır. Fıkralar ve mizah öyküleri dosyası tutarak işe başlayabilirsiniz. Yeni öğrendiklerinizi unutmamak için en kısa sürede yazın. Bunları başkalarına öğlebildiğinize anlatarak pratik yapın. Bir fıkrayı ne zaman ve niçin anlatacağınızı, bir espriyi niçin yaptığınızı bilmelisiniz. Mizah, kullanacağınız tek araç değildir. Ancak veri yüklemesi yapmak yerine, dinleyenlerin hafızasında yer edebilecek ayrıntılar, deneyime dayalı bir yaklaşım hem işinizi kolaylaştıracak, hem de yaptığınız işten daha çok keyif almanızı sağlayacaktır.

Grubunuz size teşekkür ettiğinde kendinizi daha iyi hissedersiniz. Bazıları size bir fıkrayı veya kendi başlarından geçen bir olayı anlatır. Siz de bunu gelecek gruplarla paylaşabilirsiniz. Tur sonunda seyahat edenler de en az sizin kadar mutlu olmalıdır. Böylece boşacağınızın ve ayaklarınızın ağrısını unutursunuz.

(Kaynak: WFTGA Handbook for Guides, Workshop)

Ortadoğu Uygarlık Mirası-2, Muazzez İlmiye Çığ, Kaynak Yay., İst., 2003, 285s., ISBN: 975-343-382-4, 10.000.000 TL

Eski Önasya Toplumlarında Suç Kavramı ve Ceza, Belkis Dinçol, TEBE Yay., İst., 2003, 53 s., ISBN: 975-807-071-1, 3.000.000 TL

Anadolu'da Demir Çağı Kentleri, Sevgi Aktüre, Tarih Vakfı Yurt Yay., İst., 2003, 294s., ISBN: 975-333-174-6, 14.500.000 TL

Hititler Devrinde Anadolu-II, Ahmet Ünal, Ark. ve Sanat Yay., İst., 2003, 230 s., ISBN: 975-6561-39-4, 20.000.000 TL

Ana Tanrıça Kybele'nin ve Kral Midas'ın Ülkesi Phrygia, Hasan Tahsin Uçankuş, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 2002, 624 s., ISBN: 975-17-2975-0, 23.200.000 TL

Urartu: Savaş ve Estetik, Oktay Belli, YKY, İst., 2003, 279 s., ISBN: 975-08-0671-9, 60.000.000 TL

The Lydians and Sardis, Hasan Dedeoğlu, A Turizm Yay., İst., 2003, 118s., ISBN: 975-7199-99-0, 50.000.000 TL

Eski Yunan Çömlekçiliği, Kaan İren, TEBE Yay., İst., 2003, 70 s., ISBN: 975-807-060-6, 4.000.000 TL

Antik Yunan'dan Yaşayan Sözler, Derleyenler: E. Erten, E. Karayel, V. Taşçı, Ark. ve Sanat Yay., İst., 2003, 200 s., ISBN: 975-6561-41-6, 10.000.000 TL

Tip, Tarih, Mitoloji, Kemalettin Özden, Ayraç Yay., Ankara, 2003, 253 s., ISBN: 975-8087-63-0, 10.000.000 TL

Tarihte Cinsellik, Reay Tannahill, Dost Yay., Ankara, 2003, 422 s., ISBN: 975-298-091-0, 19.000.000 TL

Roma Dini, Çiğdem Dürüşken, TEBE Yay., İst., 2003, 46 s., ISBN: 975-807-073-8, 3.000.000 TL

İstanbul'un Frenk ve Levanten Mahalleleri: Pera-Galata ve Banliyöler, Bertrand Bareilles, Güncel Yay., İst., 2003, 255 s., ISBN: 975-862-15-56, 11.500.000 TL

Antikçağ Anadolu Şiiri Antolojisi, Erdal Alova, K Kitaplığı, İst., 2003, 172 s., ISBN: 975-296-038-3, 14.500.000 TL

Yergiler - Saturae, Iuvenalis, Çev: Çiğdem Dürüşken, K Kitaplığı, İst., 2003, 16 s., ISBN: 975296-037-5, 20.000.000 TL

Antik ve Ortaçağda Yemek Kültürü - Sanat, Kültür ve Mutfak, Phyllis Pray Bober, Kitap Yay., İst., 2003, 500 s., ISBN: 975-8704-34-6, 25.000.000 TL

Avrupa Mutfağının Kısa Tarihi - Çatal Kültürü, Giovanni Rebora, Kitap Yay., İst., 2003, 170 s., ISBN: 975-8704-48-6, 11.000.000 TL

Kala-Afiyet, Bozcaada'nın 500 Yıllık Türk-Rum Mutfağından Seçmeler, Ümit Hamlacıbaşı, Troya Yay., İst., 2003, 86 s., ISBN: 975-9227-50-9, 7.500.000 TL

Göktürk - Bizans İlişkileri, H. Palaz Erdemir, Ark. ve Sanat Yay., İst., 2003, 91 s., ISBN: 975-6561-21-1, 7.500.000 TL

İslam Dünyası ve Yabancı Diyarlar, André Miquel, Kitap Yay., İst., 2003, 94 s., ISBN: 975-8704-38-9, 7.500.000 TL

Kağıda İşlenen Uygarlık, Jonathan M. Bloom, Kitap Yay., İst., 2003, 336 s., ISBN: 975-8704-28-1, 25.000.000 TL

Ateş Etmek-Tarihte Fırlatma Teknolojileri, Alfred W. Crosby, Kitap Yay., İst., 2003, 198 s., ISBN: 975-8704-50-8, 13.000.000 TL

Karamanlı Ortodoks Türkler, Yonca Anzerlioğlu, Phoenix Yay., Ankara, 2003, 376 s., ISBN: 975-6565-55-6, 20.000.000 TL

Memalik-i Osmaniye'den Avrupa Birliği'ne, Çağlar Keyder, İletişim Yay., İst., 2003, 246 s., ISBN: 975-05-0181-0, 12.000.000 TL

Nüfus Mübadelesi, M. Ali Gökaçtı, İletişim Yay., İst., 2003, 344 s., ISBN: 975-05-0178-0, 13.700.000 TL

Türkiye Selçuklularında Meslekler, Erdoğan Merçil, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 2000, 244 s., ISBN: 975-16-1324-8, 10.000.000 TL

Konstantinopolis-İstanbul, Alexander Van Millingen, Alkım Yay., İst., 2003, 258 s., ISBN: 975-6363-08-8, 15.000.000 TL

Tarih Boyunca Mut, Mehmet Kurt, Murat Kitabevi, Ankara, 2003, 191 s., ISBN: 975-7734-09-8, 8.500.000 TL

Safranbolu, Mürvet Yaşar, Melisa Matbaacılık, İst., 2003, 118 s., ISBN: 975-266-736-7, 12.000.000 TL

Ksanthos ve Letoon Rehberi, Jacques Des Courtils, Ege Yay., İst., 2003, 176 s., ISBN: 975-807-056-8, 20.000.000 TL

Nysa ve Akharaka, Vedat İdil, Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, İst., 1999, 127 s., ISBN: 975-6934-04-2, 10.000.000 TL

Kapıdağ Yarımadası ve Çevresindeki Adalar, Reşit Mazhar Ertüzün, Ozan Sanatevi Yay., İst., 1999, 302 s., ISBN: 975-9688204, 10.000.000 TL

Knidos-Mavide Uyuyan Güzel, Oktay Sönmez, Livane Matbaacılık, İst., 2001, 430 s., 11.000.000 TL

Kutsal Anadolu Toprakları, Lord Kinross, Nokta Yay., İst., 2003, 230 s., 11.000.000 TL

İslam Bizans İlişkileri, Casim Avcı, Klasik Yay., İst., 2003, 310 s., ISBN: 975-8740075, 15.000.000 TL

Devletin Silahlanması: Ortadoğu'da ve Orta Asya'da Zorunlu Askerlik (1775-1925), Derleyen: Erik Jan Zürcher, Bilgi Ünivers.Yay., İst., 2003, 212 s., ISBN: 975-6857544, 12.500.000 TL

Mezopotamya Mitolojisi Sözlüğü, J. Black-Anthony Green, Aram Yay., İst., 2003, 241 s., ISBN: 975-8242806, 13.000.000 TL

Doğu ile Batı Arasında Osmanlı Kenti: Halep, İzmir ve İstanbul, Edhem Eldem, Daniel Goffman, Bruce Masters, Tarih Vakfı Yurt Yay., İst., 2003, 268 s., ISBN: 975-3331722, 12.500.000 TL

Hazırlayan: **Avni Erdem**

Sakıp Sabancı Müzesi

"Medici'lerden Savoylar'a Floransa Saraylarında Osmanlı Görkemi"

adlı sergi, Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi'nde açıldı. Sergi, İtalya'nın 400 yıl boyunca ekonomik, siyasi ve kültürel tarihinde önemli bir yer tutmuş olan Medici ailesinin topladığı, Osmanlı kültürüne ait eserlerden oluşuyor. 21 Mart 2004 tarihine kadar gezilebilecek olan sergide 14 ila 19. yüzyıllara ait 120 eser bulunuyor. Bilgi için Tel: 0212 277 22 00

Antik Bazaar

Antik Bazaar, değerli kitaplar, antika ve eski eşyalar, efemera, koleksiyon parçalarını kapsayan sergisine tüm rehberleri davet ediyor.

Tarih: Her her ayın üçüncü hafta sonu, Cumartesi ve Pazar günleri
Saat: 10:00-19:00 arası
Adres: Rüştü Üzel Meslek Lisesi, Teşvikiye Cad. Nişantaşı
<http://www.aidaonline.net>

Topkapı Sarayı Müzesi

Topkapı Sarayı Müzesi'nde Jean Baptiste Vanmour ve Nakkaş Levni Sergisi

Osmanlı tarihi açısından önemli belge niteliği taşıyan Ressam Jean Baptiste Vanmour'un tabloları ve yine bir Lale Devri tanığı olan Nakkaş Levni'nin minyatürleri Topkapı Sarayı Müzesi'nin Eski Minyatörler Salonu'nda sergileniyor. Büyük çoğunluğu Rjkmuseum'da bulunan Vanmour'un tabloları, boya yüzeylerinde oluşmuş üç yüz yıllık patinanın en ileri yöntemlerle temizlenmesiyle yenilendi. Proje Koçbank tarafından desteklendi. Sergi 15 Nisan'a kadar sürecek.

Lizbon Seyahat Fuarı

Lizbon, Portekiz
<http://btl.fil.pt/SAPPortal>

25-27 Ocak 2004

20. Danube Seyahat Fuarı

Viyana, Avusturya
<http://www.danube-river.org/>

28 Ocak-01 Şubat 2004

FITUR 2004 – Uluslararası Turizm Fuarı
Madrid, İspanya
<http://www.fitur.ifema.es/>

29-30 Ocak 2004

TOURCOM
Turizmde İletişim Konulu İlk Uluslararası Konferans
Madrid, İspanya

31 Ocak-2 Şubat 2004

Hindistan Seyahat Fuarı (ITM)
Ahmedabad, Gujarat, Hindistan
www.indiatravelmart.com

3-4 Şubat 2004

Seyahat ve Teknoloji Fuarı
Olympia, London, United Kingdom
david.chapple@centaur.co.uk

5-8 Şubat 2004

WTI 2004 – Hindistan Dünya Ticaret Fuarı
Mumbai, India
<http://www.worldtravelindia.com/>

10-13 Şubat 2004

Hofex 2003 – 10. Asya Uluslararası Otel Ekipmanları ve Konaklama Teknolojisi, Yiyecek, İçecek Fuarı
Hong Kong, China
www.hofex.com/hofex/index.html

11-15 Şubat 2004

REISEN HAMBURG 2004 - Uluslararası Turizm Fuarı
Hamburg, Germany
<http://www.reisenhamburg.de/>

14-16 Şubat 2004

Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı
New Delhi, India
<http://www.fairfest.com/>

14-17 Şubat 2004

BIT – Uluslararası Turizm Fuarı
Milan, Italy
<http://www.bit.expocets.it/>

18-22 Şubat 2004

Dış Turizm Fuarı ve IATOS Kongresi
Chicago, Illinois, USA
<http://www.iatos.com/>
<http://www.outsidetravelexpo.com/>

19-22 Şubat 2004

MTE 2004-4. Uluslararası Akdeniz Turizm Fuarı

20-22 Şubat 2004

Seyahat ve Turizm Fuarı
Bangalore, Hindistan
<http://www.fairfest.com/>

26-29 Şubat 2004

EMITT ISTANBUL 2004 – 8. Doğu Akdeniz Uluslararası Seyahat ve Turizm Fuarı

Tüyap/Beylikdüzü/İstanbul
TÜYAP Beylikdüzü Fuar alanında yine TUROB- Türkiye Otelciler Birliği, TYD- Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği ortaklığı ve TUYAP işbirliği ile gerçekleştirilecek.

İstanbul Uluslararası Gastronomi Festivali

Tüyap/Beylikdüzü/İstanbul

HOTEQ 2004 –16. Otel&Restoran Ekipmanları Fuarı
Tüyap/Beylikdüzü/İstanbul

27-29 Şubat 2004

New York Times Seyahat Show'u
New York, ABD
<http://www.nytimes.com/travelshow>

28 Şubat-1 Mart 2004

Seyahat ve Turizm Fuarı
Chennai, Hindistan
<http://www.fairfest.com/>

12-16 Mart 2004

ITB Berlin
Dünyanın en önemli turizm fuar ve borsalarından "International Tourism Exchange ITB Berlin", 12-16 Mart 2004 tarihleri arasında düzenleniyor. Her yıl yaklaşık 180 ülkenin ve 9 bin kurum ve kuruluşun katıldığı fuarda, bu yıl, önceki yıllarda olduğu gibi çeşitli akademik ve sektörel toplantı ve konferanslar düzenlenecek.
Berlin, Almanya
<http://www.itb-berlin.com>

13 Mart 2004

PATWA Uluslararası Ödül Töreni ve PATWA Uluslararası Semineri

Pasifik Bölgesi Gezi Yazarları Birliği (PATWA) organize ediyor.
Berlin, Almanya
Safariindia@satyam.net.in

14 Mart 2004

Seyahatte İkinci Kriz Yönetimi Semineri

Uluslararası Kongre Merkezi, Berlin, Almanya
<http://www.meetingworld.co.uk/>

15 Mart 2004

7. Yıllık Seyahat ve İş Gezileri Forumu

Uluslararası Kongre Merkezi, Berlin, Almanya
<http://www.meetingworld.co.uk/>

20-22 Mart 2004

Hindistan Seyahat Fuarı (ITM)

Chandigarh, Hindistan
<http://www.indiatravelmart.com/>

21-27 Mart 2004

Nevruz Etkinlikleri

Konya

24-27 Mart 2004

MITT 2004- Moskova Uluslararası Seyahat ve Turizm Fuarı

Moskova, Rusya
<http://www.ite-exhibitions.com/travel>

25 Mart 2004

3. Moskova Golf ve Lüks Seyahat Toplantısı

Moskova, Rusya
<http://www.moscowworkshop.com/>

25-28 Mart 2004

İsveç Uluslararası Seyahat, Turizm ve Ticaret Fuarı

Göteborg, İsveç
<http://www.turfair.com/>

29-30 Mart 2004

eTourism: ICT'deki Gelişmeler ve Turizmin Geleceğine Bakış

University of Surrey, İngiltere
<http://www.som.surrey.ac.uk/som/etourism/3rdeTourismFutures.pdf>

İsmet Öztürk'ten 42 günlük Anadolu turu

8 Eylül-20 Ekim 2003 tarihleri arasında rehber İsmet Öztürk, 66 yaşında, banka emeklisi ve hobi olarak fotoğrafçılıkla uğraşan, Amerikalı bir konuğa tüm Anadolu'yu ve Kıbrıs Türk kesimini gezdirdi. Öztürk, gezi izlenimlerinin turist tarafından Amerika'da çok katılımlı bir festivalde, dia eşliğinde, Türk bayraklı bir tişörtle anlatılacağını, bunun ülkemiz adına önemli bir tanıtım olduğunu belirtiyor.

Tur öncesinde, tur operatörü Nebil Bey ile 42 günlük turun tüm detayları düzenlenmiş, 2 günün de yolda geçmesine karar verilmiş. Gezi, 8 Eylül 2003 günü İsmet Öztürk'ün konuk Ricardo'yu havaalanında karşılaması ile başlıyor. O gün İstanbul'da biraz gezdikten sonra, 9 Eylül sabahı Safranbolu'ya hareket ediyorlar. Yolculukları Amasra, Sivas, Kangal, Divriği, Erzincan, Zigana, Sümela Manastırı, Ayasofya Kilisesi, Çamlıhemşin, Ayder, Artvin, Yusufeli, Şavşat, Ardahan, Kars, Ani, Digor, Tuzluca, Iğdır, Doğu Beyazıt, İshak Paşa Sarayı, Gürbulak, Üzençi Köyü, Muradiye Şelalesi, Van, Çavuştepe, Hoşap Kalesi, Yüksekova, Hakkari, Akdamar Adası, Yelkenli (Reşadiye), Serinbayır, Adilcevaz, Ahlat, Tatvan, Hasankeyf, Midyat, Mardin, Diyarbakır, Siverek, Nemrut, Atatürk Barajı, Harran, Urfa, Antakya, Kızkalesi, Taşucu, Kıbrıs, Girne, Lefkoşa, Gazimagosa, Taşucu Niğde Aladağlar, Kapadokya, Uçhisar, Avanos, Yeraltı Şehri, Soğanlı, Konya, Eğirdir, Antalya, Side, Aspendos, Kemer, Kumluca, Kaş, Fethiye, Pamukkale, Afrodisyas, Selçuk, Şirince, Ayvalık, Assos, Truva, Gelibolu, Bursa güzergahında sürüyor. Bursa'dan 18 Ekim 2003 günü ayrılarak İstanbul'a geliyorlar. İki günü İstanbul'u gezerek geçiriyorlar, 20 Ekim sabahı Ricardo'yu havaalanında uğurlayan Öztürk, hemen Kapadokya'ya dönüyor.

Yolculuk sırasında Öztürk, uğradıkları yerlerdeki önemli doğal ve tarihi, kültürel zenginlikleri konuğuna tanıtıyor. Yöre halkının ve Öztürk'ün daha önce edindiği dostların konukseverliği ile Ricardo, ülkemizden daha önce karşılaşmadığı duygusal deneyimlerle ayrılıyor.

İsmet Öztürk'ün sözleriyle, tur sırasında

yaşanan ilginç olaylardan birkaç örneği buraya aldık:

"Ayder yaylasından Yukarı Kavron'a çıkarken önce araçla Galeri Düzü denilen yere çıktık, oradan da Yukarı Kavron'a yürürken yolda yağmura yakalandık. İşin ilginç yanı, Ricardo Amerika'dan gelirken yanında bir yağmurluk bile getirmemiş. Ayağında tenis ayakkabıları var. Aman Allahım, ne yağmur, Aşağı Kavron'da İsa Dayı'nın evine sığındık. İsa dayıyı yıllardan beri tanırım, ama evde kimse yok. Yağmur biraz azalınca geri dönüğe geçip, yola devam ettik. Aracı bıraktığımız yer aşağı yukarı 7 km'lik bir yolda. Orada yöre insanlarından birinin çadır kahvesi var. Her türlü yemek vb. bulunur. Biz çay içtik... Ve Rize'nin ilçesi Pazar'ın Muhtarlar Derneği'nin gezisi varmış, onlarla eğlendik, birlikte fotoğraf çekirdik. Ricardo'yu kucakladılar, güreş tutmak için, ama ufak tefek bir adam, oradan gülüşmeler, kahkahalar arasında ayrıldık."

"25 Eylül... Sabah yine yollardayız. Akdamar adası için mola ve tekrar devam... yine kontroller, kısa molalar ve yolda eski adı Reşadiye, şimdiki adı Yelkenli olan, Van gölünün kıyısındaki en güzel kasabayı ziyaret, köy kahvesinde çay, sohbet. Burada göl harika görünür, sanki tualden çıkmış yağlıboya tablo gibi, masmavi bir renk, çevre yemyeşil. Renk uyumu harika ve sararmaya yüz tutmuş yapraklar. Yolda Tatvan'a 20 km kala birden durdum. O da ne? Binlerce koyun, keçi ağaçların altında, tam öğle vakti, kadınlar kızlar koyun ve keçi sağıyorlar... kaçır mı? İşte fotoğraf. Ricardo şaşırdı, gittim izin aldım. Çobanlar çok sevindiler, ne kadar fotoğraf çektik bilemiyorum. Ve Ricardo da hayatında ilk kez keçi sağdı burada, bunu hiç unutmadı turun sonuna kadar. Bırakırlar mı bizi, öğle yemeğine davet edildik. Hem de ne yemek... nohut ve pirinç pilavı, cacık, otlu peynir, salata, ayran... harika idi. İşte Anadolu, işte insan. Ağlamaklı oldu, bunu bilmem dünyanın hangi ülkesinde görebilirdi. Bunu da hep söyledim..."

Bu programı daha ayrıntılı olarak öğrenmek isteyenler için, İsmet Öztürk'ün bu konuda küçük bir el kitapçığı hazırlamayı düşündüğünü de belirtelim.

Rehber Kataloğu formunu doldurdunuz mu?

TUREB, içinde rehberleri tanıtıcı bilgilerin yer alacağı, acentalara gönderilecek bir rehber kataloğunun hazırlığı içinde. Katılmayı düşünmeyen rehberlerin de olduğu göz önüne alınarak, katalogta yalnızca isteyenler yer alacak. Katılım ücreti olarak sembolik bir ücret, 10 milyon TL belirlendi. Acentalara gönderilecek olan katalogun geniş kapsamlı olmasını sağlamak için katılım süresi 30 Nisan 2004'e kadar uzatıldı. Formu henüz doldurmamış, ancak katalogta yer almak isteyen meslektaşlarımız vize işlemleri sırasında fotoğraflarını bırakıp formu doldurabilirler. Ayrıca formu doldurduğu halde fotoğraf bırakmamış olan arkadaşlar da var. Onların da en kısa sürede fotoğraflarını bırakmaları gerekiyor.

Seminerler esnasında form doldurup ödemesini yapan ancak makbuzunu henüz almamış katılımcıların da ödemeyi yaptıkları meslek kuruluşundan makbuzları almaları önemle rica olunur.

Yeni taban yevmiyeler belirlendi

1 Ocak 2004 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 2004 yılının ilk altı ayında uygulanacak ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca da acentalar tarafından NET olarak ödemesi uygun görülen rehberlik taban yevmiyeleri belirlendi. Bu ücretlere uyulması yönetmelik gereği zorunludur. Hem acentaların hem de rehber meslektaşların konuya özen göstermelerini önemle anımsatırız.

Doğu Anadolu Turu	200.000.000 TL (114 Euro)
Batı Anadolu Turu	145.000.000 TL (83 Euro)
Tam Gün Şehir Turu	90.000.000 TL (51 Euro)
Yarım Gün ve Gece Turu	55.000.000 TL (31 Euro)
Transfer	45.000.000 TL (26 Euro)

Ayrıntılı bilgi için:

www.tureb.org.tr/tura_cikarken.asp?id=42

Ayasofya Müzesi biletleri değiştiriliyor

Meslektaşlarımız Lalehan Karadeniz ve İnci Türkoğlu'nun uyarıları üzerine Aya-

2004 yılı vize işlemleri

Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliği'ne göre vize işlemleri her sene 1 Ocak - 30 Nisan ayları arasında yapılmaktadır. Vize için son gün 30 Nisan'dır.

Vize işlemleri için aşağıda belirtilen belgelerin bağlı olduğunuz İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne götürülmesi/gönderilmesi gerekmektedir:

- Sabıka kaydı (1 Ocak-30 Nisan arasına tarihli olması gerekmektedir)
- Bir önceki yıldan katılmış olduğunuz seminerleri gösterir belge (bir önceki yılda nerede katılmış iseniz belge o ilden temin edilecektir)
- Vize yaptıracağınız yılın seminerlerine kayıt yaptırdığınızı gösterir belge

Vize işlemleri için son gün 30 Nisan'dır.

Vize işlemlerinizi, süresi içinde ve eksiksiz evrakla, sizin adınıza bir yakınınız, arkadaşınız yapabilir.

Sabıka kaydının tarihi önemlidir, 1 Ocak-30 Nisan arasına tarihli olmalıdır.

Belgeler, zamanında ve eksiksiz olarak bağlı olduğunuz İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne verilmelidir.

Bakanlık, 2004 yılında yapılacak olan Hizmet İçi Eğitim Seminerleri'nin konularını, zamanını, ücretini ve hangi illerde düzenleneceğini tespit edip bildirmediğinden 2004 yılı vize işlemleri henüz başlamamıştır. Vize işlemlerinin başlama tarihi web sitemizden duyurulacaktır. Ancak web sitesine bakma olanağı olmayan meslektaşlarımızın bağlı buldukları meslek kuruluşlarını arayarak bilgi almaları rica olunur.

sofya Müzesi giriş biletleri üzerinde "Santa Sofia Museum" yazısının "Ayasofya/Hagia Sophia" olarak değiştirilmesi için Müze Müdürlüğü'ne yazdığımız yazıya olumlu yanıt geldi. Yeni basılacak biletlerde artık Ayasofya Müzesi/Hagia Sophia ismi kullanılacak.

Yenileri düzenleninceye kadar eski kimlik kartları ve geçici belgeler geçerli

Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan alınan yazıda "Bakanlıkların birleştirildiği 29 Nisan 2003 tarihinden bu yana Bakanlığın yeniden yapılandırılmasına ilişkin çalışmaların sürdüğü, bu kapsamda da rehberlerin mağduriyetlerinin önlenmesi ve vize işlemlerinin aksamaması için, 31 Aralık 2003'e kadar geçerli olduğu bildirilen kimlik kartlarının Bakanlıkça yeni kimlik kartları düzenleninceye kadar geçerli olacağı" belirtilmektedir.

TUREB logosunu yeniliyoruz

TUREB'i kurumsallaştırma çalışmalarımız kapsamında TUREB'e yeni bir logo ve amblem arayışı içindeyiz. Bu konuda dü-

şünce ve önerilerinizi duymak isteriz.

Kaygı ve tercihlerimiz şöyle:

1. Amblem ayrıca rozet olarak kullanılabilir türden olmalı.

2. Rehberlerin kültüre eğilimi, eğitim düzeyinin yüksek oluşu ambleme yansıtılabilir mi?

3. Bu çerçevede bronz dönemi "güneş kursu" gibi bir amblem düşünülmeli miyiz? Yoksa bu amblem çok kullanıldığı için eskidi mi?

TUREB slogan önerilerinizi bekliyoruz

Turist rehberliğini hem doğru, hem de çarpıcı biçimde tanımlayabilecek sloganlar bulmak istiyoruz. Bunları yayınlarmızda, ürünlerimizde veya web sitemizde kullanabiliriz.

Önerilerinizi bizlerle paylaşır mısınız? Kullanabileceğimiz önerileri getiren arkadaşların TUREB VCD arşivinden edinmelerini sağlayabilir veya kültürel etkinliklerimizden olanaklar tanyabiliriz.

4. Çiçek, kuş türünden anlamlı bir amblem de seçebiliriz. Ancak yaptığımız işle ilgili olmasında yarar var. Bu nasıl sağlanabilir?

5. Çiçek olarak aklımıza karanfil geliyor. Örneğin İznik çinilerindeki karanfil çizimlerini düşünün, aynı zamanda bunun geleneksel el sanatları bağlamında önemi var. Düşünce ve önerilerinizi bekliyoruz.

REVAK'ta son durum

Değerli Rehber Arkadaşlar ve REVAK (Türist Rehberleri Vakfı) Mütevelliileri,

Sizlere REVAK'ta son durumu kısaca anlatmak istiyoruz.

REVAK adına, REVAK'ın mevcut yasal belgelerini inceleyen uzmanlar, 1996-2002 yıllarına ilişkin aşağıdaki raporu hazırlamışlardır. Bu raporun ışığında, REVAK'ın bulunduğu nokta tüm rehber arkadaşların bilgisine sunulmaktadır.

Bildiğiniz gibi 29/03/2003'te REVAK Mütevelli Heyeti toplanmış ve yeni Başkan ile Yönetim ve Denetim Kurullarını seçmiştir.

Seçimin ardından, Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne başvurulduğunda, yeni yönetim kuruluna, 1997, 1999, 2001 ve 2002 yıllarında Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne ödenmesi gereken teftiş ve denetleme paylarının ödenmemiş olduğu bildirilmişti. Ödenmeyen teftiş ve denetleme payları şöyledir:

1997	23.500.000
1999	597.500.000
2001	496.000.000
2002	52.000.000
Toplam	1.169.500.000

Vakıflar Bölge Müdürlüğü, ödenmemiş teftiş ve denetleme payları cezalarının sürekli artmakta olduğunu ve bunların eski yönetimlerin yükümlülüğü (sorumluluğu) altında olduğunu bildirince, teftiş ve denetleme paylarının ana paralarını ödemek istediğimizde, cezaları da ödememiz gerektiği, ödeme tamamlandıktan sonra, ceza tutarlarının eski yönetim kurullarının üyelerine rücu edilmesi gerektiği anlaşıldı. Sonunda REVAK olarak, yukarıda belirtilen ana parayı cezaları ile birlikte, Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne ödedik.

Teftiş ve denetleme payları	1.169.500.000 TL
Teftiş ve denetleme payları Gecikme Cezaları	1.976.500.000 TL
Toplam	3.146.000.000.-TL

Teftiş ve denetleme payları gecikme cezaları sorumlulukları oranında, eski yönetim kurulu üyelerinden alınmak üzere girişimlere başlanmıştır.

Gerek teftiş ve denetleme payları gerekse bunların gecikme cezalarının ödenmesinde, mütevelliilerden veya gönüllü rehber arkadaşlardan para istenmemiş, yukarıda yazılı tutar TUREB üyesi kuruluşların yaptığı çalışmalar ve desteklerle çözülmüştür.

Değerli meslektaşlar, yeni bir vakıf kurmak; kaynakları gerçekten yok olma sürecine girmiş bir vakfı diriltmeye çalışmaktan çok daha zordur. Daha önce yaşanan olumsuz bir deneyimin ardından meslektaşlarda ne yazık ki yeni bir vakıf kurmak için gerekli coşku ve inanç yoktur. Bu yüzden REVAK'ın yeni yönetiminde görev alan bizler, hiç tereddüt etmeden vakfımızı kurtarmaya giriştik. Bu süreç oldukça uzun sürdü, aradan geçen zamana rağmen şimdi bile her şeyin tam olarak çözüldüğü söylenemez.

REVAK, gene mütevelliilere yük olmadan yeni kaynaklar yaratmak üzeredir. Bu konudaki girişimlerde gelişme oldukça mütevelliilere ve rehber arkadaşlara duyurulacaktır. REVAK, vakıf senedinde öngörülen amaçlara yönelik olarak varlığını sürdürmektedir.

REVAK'ın kuruluş amaçları web sitemizde aşağıdaki adreste yer almaktadır:

<http://www.tureb.org.tr/revak.asp?id=80>

REVAŞ'a İlişkin Birkaç Söz:

Yönetimi aldığımız günden bu yana REVAŞ'a ilişkin olarak yapılanları şu şekilde özetleyebiliriz:

Öncelikle, REVAK Yönetim Kurulu olarak REVAŞ'ın Yönetim Kurulu Başkanı ve üyelerine REVAŞ Genel Kurulu'nun toplanması için ihtarname çekildi. Ancak genel kurulun toplanmaması üzerine, İstanbul 5. Ticaret Asliye Mahkemesi'nde REVAŞ'ın genel kurulunu toplaması ve şirket hesaplarının incelenerek şirketin kötü duruma düşmesinde sorumluluğu olan yöneticilere

rin tespiti ve bu sorumlular hakkında hukuki işlem başlatılması için REVAK'a yetki verilmesi talebi ile dava açıldı.

REVAŞ Yönetim Kurulu adına Şeyda Arpalı davaya cevabında, şirket yönetim kurulunun şirketin iflasına ilişkin açtığı bir davanın halen sürmekte olduğunu ve şirketin kötü duruma düşmesinin sebebinin sermaye artırımına katılmayan REVAK olduğunu ifade etti. (Burada ilginç olan şu ki, o tarihteki REVAK Yönetim Kurulu Başkanı ile REVAŞ Yönetim Kurulu Başkanı aynı kişidir ve eski yönetimdir.) İflas davasına ilişkin dosya, REVAK Hukuk Müşaviri tarafından şu anda halen incelenmektedir.

Bir sonraki adımda, REVAŞ Yönetim Kurulu'na REVAK isim ve logosunun kullanım hakkına ilişkin sözleşmenin feshedildiğini ve REVAŞ yayınlarında bu isim ve logonun kullanılmaması gerektiğini bildiren bir ihtarname çekildi. Aynı şekilde REVAŞ'ın bu yayınlarının basımını üstlenen Çali Grafik A.Ş.'ye REVAŞ yayınlarında REVAK adının ve logosunun kullanılmayacağına ilişkin ihtarname çekildi. Tüm bunlara rağmen şu anda piyasada basılıp satılan REVAŞ yayınlarının şimdiki REVAK yönetimiyle ilgisi yoktur, kim tarafından yürütüldüğü bilinmemektedir.

REVAŞ'ın büyük ortağı olarak, REVAK adına, REVAŞ Ortaklar Genel Kurulunu toplama girişimimizi daha önce duyurmuştuk. Bir yandan Hukuk Müşavirimiz konuyla ilgili girişimlerimizi sürdürürken öte yandan REVAŞ ortaklarından meslektaşımız Sn. Mecit Boğday da konuyla ilgili şirketin rehber ortaklarına çağrı yapmıştır. REVAŞ'la ilgili gelişmeler oldukça sizlere duyuracağız.

BURADA DİKKAT EDİLMESİ VE KARIŞTIRILMAMASI GEREKEN NOKTA, REVAK (TÜRİST REHBERLERİ VAKFI) İLE REVAK'IN ORTAĞI OLDUĞU REVAŞ (REHBER BASIM YAYIM A.Ş) AYRI TÜZEL KİŞİLER OLDUĞUDUR. REVAK VE TASFİYE SÜRECİNDEKİ REVAŞ'IN YÖNETİCİLERİ AYRI KİŞİLERDİR.

Söyleyeceklerimiz şimdilik bu kadar.

REVAK Yönetim Kurulu olarak tüm rehber arkadaşlarımızın yeni yılını kutlar, dünya ve ülkemizde barış ve huzur, kendilerine de esenlik, mutluluk ve başarılar dileriz.

REVAK Özel Raporu

Rapor Tarihi: 15/12/2003

Rapor Sayısı: 2003/24

Konu

Bu özel rapor, Turist Rehberleri Vakfı'nın görevde bulunan yönetim kurulu üyelerinin isteği doğrultusunda, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001 ve 2002 yılları için, vakfın mali durumu ve bahsi geçen yıllardaki yönetim kurulunun mesuliyetleri açısından, defter kayıtları, belgeleri ve mali tabloları incelenip, değerlendirilerek hazırlanmıştır.

Açıklamalar

1) Mali Tablo Değerlendirmeleri;

a) 1996 yılı; Kuruluş sermayesi 6.000.000.000.- (altımilyar) TL'dir. Bu yıl içerisinde bahsi geçen nakit sermaye bankalarda değerlendirilerek 217.000.000.- (ikiyüzonyedimilyon) TL faiz geliri elde edilmiştir. Yıl içerisindeki 103.000.000.- (yüzüçmilyon) TL'lik masraflar faiz gelirinden tenzil edildikten sonra 114.000.000.- (yüzondörtmilyon) TL gelir fazlası elde edilerek mali yıl tamamlanmıştır.

b) 1997 yılı ; Kayıtlı sermaye 360.000.000.- (üçyüzaltmışmilyon) artırılmış, REVAŞ A.Ş. kurulmuş 10.000.000.000.- (onmilyar) TL ile bu kuruluşa iştirak taahhüdü verilmiş ve bu yıl sonunda 5.400.000.000.- (beşmilyardörtmilyon) TL şirkete katılım payı borcu kalmıştır. Yıl içerisinde, 491.000.000.- (dörtüzdoksanbirmilyon) TL koşulsuz bağış toplanmış, eldeki nakit para bankalarda değerlendirilerek 3.227.000.000.- (üçmilyarikiyüzirmiyedimilyon) TL faiz geliri elde edilmiş, 607.000.000.- (altıyüzedimilyon) TL masraf yapılarak, mali yıl 3.110.000.000.- (üçmilyaryüzonmilyon) TL gelir fazlası ile kapatılmıştır.

c) 1998 yılı ; Kayıtlı sermaye aynı kalmış, iştirak taahhüdü yerine getirilerek borç sıfırlanmıştır. Yıl içerisinde, 27.912.000.000.- (yirmiyedimilyardokuzyüzonikimilyon)

TL koşulsuz bağış geliri elde edilmiş, eldeki nakit para bankalarda faiz ve menkul kıymetlerde değerlendirilerek 4.837.000.000.-

(dörtmilyarsekizyüz otuzyedimilyon) TL faiz ve menkul satış geliri elde edilmiş, yıl içerisindeki masraflar tenzil edildikten sonra mali yıl 31.026.000.000.- (otuzbir milyaryirmialtımilyon) TL gelir fazlası ile kapatılmıştır.

d) 1999 yılı ; Kayıtlı sermaye 6.670.000.000.-

(altımilyaraltıyüz yetmişmilyon) TL'ye çıkarken aktif toplamı 48.237.000.000.- (kırksekmilyarikiyüzotuzyedimilyon) TL'ye ulaşmıştır. (Aktiflerin içerisinde 37.000.000.000.- (otuzyedimilyar) TL'lik emtia ve 10.000.000.000.- (onmilyar) TL'lik iştirak kalemleri ana kalem olarak görülmektedir.) Yurt içi satışlar ve koşulsuz bağışlar adı altında 10.089.000.000.-

(onmilyarseksendokuzmilyon) TL faaliyet geliri, iştiraklerden temettü geliri, faiz geliri, menkul kıymet satış kar'ı adı altında 4.334.000.000.- (dörtmilyarüçyüzotuzdörtmilyon) TL gelir elde edilirken, amaca yönelik gider olarak 4.309.000.000.-

(dörtmilyarüçyüz dokuzmilyon) TL, satılan kitapların maliyeti olarak ise, 8.665.000.000.-

(sekizmilyaraltıyüzaltmışbeşmilyon) TL masraf kaydı yapılmıştır. Mali yıl 1.449.000.000.-

(birmilyardörtüçyüz kırkdokuzmilyon) TL gelir fazlası ile kapatılmıştır.

e) 2000 yılı ; Sermaye aynı kalmış, aktifte bir önceki yıla göre 11.000.000.000.- (onbirmilyar) TL'lik kayıp meydana gelmiş, bu kayıplar 34.000.000.000.- (otuzdörtmilyar) TL ile stoklardaki azalmaya karşılık, 10.000.000.000.- (onmilyar) TL ile iştiraklerde ve 13.000.000.000.- (onüçmilyar) TL hisse senetlerindeki artışların farkından kaynaklanmıştır. Hisse senedi alımları aşağıdaki gibidir; Gül Başlangıç'tan (9 ad Revaş Hissesi) 2.656.000.000.- (ikimilyaraltıyüzelli altımilyon) Revaş II. Tertip (sermaye artırım) 11.150.000.000.-

(onbirmilyaryüzellimilyon) Gelir tablosunda, 36.000.000.- (otuzaltımilyon) TL koşulsuz bağış, 212.000.000.- (ikiyüzonikimilyon) TL menkul kıymet satış kar'ı geliri elde edildiği, buna karşılık 6.228.000.000.- (altımilyarikiyüzirmisekizmilyon) TL masraf yapıldığı ve mali yılın 5.960.000.000.- (beşmilyardokuzyüzaltmışmilyon) TL gider fazlası ile tamamlandığı görülmektedir.

f) 2001 yılı ; Sermaye aynı kalmış, aktif toplamı 42.000.000.000.- (kırkikimilyar) TL'ye yükselmiştir. 3.000.000.000.- (üçmilyar) TL hisse senetlerinde azalış meydana gelirken 8.206.000.000.- (sekizmilyarikiyüzaltımilyon) TL iştiraklerden alacaklarda artış görülmüştür. Gelir tablosunda 198.000.000.- (yüzdoksansekiz- milyon) TL koşulsuz bağış geliri, 9.442.000.000.- (dokuzmilyardörtüçyüz kırkiki- milyon) TL menkul kıymet satış kar'ı geliri, 555.000.000.- (beşyüzelli beşmilyon) TL iştiraklerden temettü geliri elde edildiği, faaliyet giderleri düşüldükten sonra mali yılın 6.188.000.000.- (altımilyaryü zsekensekizmilyon) TL gelir fazlası ile kapatıldığı görülmüştür.

g) 2002 yılı ; Sermaye yine aynı kalmış, aktif toplamı önceki yıla göre 3.000.000.000.- (üçmilyar) TL azalmış, önceki sene 8.206.000.000.- (sekizmilyar- ikiyüzaltımilyon) TL olan iştiraklerden olan alacakların 8.334.000.000.- (sekizmilyarüçyüzotuzdörtmilyon) TL'ye çıktığı fakat, herhangi bir tahsilat yapılmadığı görülmüştür. Önceki yıl, 3.658.000.000.- (üçmilyaraltıyüzellisekiz- milyon) TL olan kitap stoklarının belirsiz bir şekilde (ne gelir tablosunun herhangi bir kaleminde, ne de bilançoda kaydına rastlanmamıştır.) ortadan yok olmuştur. 2002 yılına ait defter ve belgeler tarafımıza teslim edilmediğinden detay araştırma yapılamamıştır. Gelir tablosunda, 1.027.000.000.- (birmilyaryirmiyedi- milyon) TL koşulsuz bağış ve diğer satışlar adı altında gelir kaydı yapılmış, masraflar düşüldükten

sonra mali yıl 4.988.000.000.-
(dörtmilyardokuzyüzseksensekizmilyon)
TL gider fazlası ile kapatılmıştır.

Sonuç

Vakfın aktifi olan 39.000.000.000.-
(otuzdokuzmilyar) TL'yi meydana
getiren unsurlar aşağıdaki gibidir;

10.156.000.000.-
(onmilyaryüzellialtmilyon) TL hisse
senetleri

8.334.000.000.-
(sekizmilyarüçyüzotuzdörtmilyon) TL
iştiraklerden alacaklar

20.000.000.000.- (yirmimilyar) TL
iştirakler

600.000.000.- (altıyüzmilyon) TL diğer
kalemler

Aktif toplamının tamamına yakını
yukarıda görüldüğü gibi REVAŞ AŞ'den
olduğundan vakfın aktif toplamı
gerçekte sıfırdır.

2) Sorumluluk Değerlendirmeleri

Vakfın, T.Ahmet Şensılay başkanlığında
31/10/1996 tarihinden 06/02/
2003 tarihine kadar yaptığı toplantı
tutanakları incelenmiş olup, olağanüstü
herhangi bir karara rastlanmamıştır.
Kararlar genelde, REVAŞ A.Ş.'nin
durumunun görüşülmesi, yapılacak
yardımların belirlenmesi ve bağış
toplantılarının yapılması için yapılacak
çalışmaların açıklanması çerçevesindedir.

REVAK yeni yönetim kurulunun önemli notu:

Raporda, bizzat REVAŞ (Rehber Basım
Yayımları A.Ş.) Yönetim Kurulu'nca
iflasi istenen REVAŞ alacakları
arasında REVAŞ'ın kuruluşundan
başlayarak, sözleşme ile REVAŞ'a
devredilmiş bulunan "Logo Kullanma
Hakkı"ndan doğan yıllık 1.000 USD
görünmemektedir. Kaba bir hesapla 6
yıl x 1.000 USD = 6.000 USD'ye tekabül
etmektedir.

Hititlerde müzik

Hititlerde, halkın katılmadığı, kutsal alan-
larda yapılan törenlerde tanrıları hoşnut
etmek, ilahi bir ortam yaratmak için mü-
zikten geniş ölçüde yararlanılırdı. Törenin
katılımcıları, kral ailesi ve önemli kişiler
olurdu. Lir ya da başka çalgılar, şarkılar
törenin farklı bölümlerine eşlik eder, sıvı
veya katı kurban sunma ve tanrıların kral
ve kraliçe tarafından sırayla içilmesi (tan-
rıyı içmek, tanrıyla özdeşleşmek anlamını
taşır) gündeme gelirdi. Bayramlarda, kra-
lın tören gereği farklı mekanlara gidiş ge-
lişleri ya da tanrı heykelciklerinin dinsel
nedenlerle bir yerden başka bir yere götü-
rülmesi müzik eşliğinde olurdu. Dinsel alan
dışında da şarkılar belgelenir. "Tanrı Zaba-
ba'nın şarkısı" adlı bir savaş şarkısından
söz edilmekte, "Neşa giysileri, bağla beni
bağlı" nakaratlı bir şarkının sözleri bulun-
maktadır. Hitit metinlerinde müzik eğitimi
ile ilgili herhangi bir bilgi verilmemekle be-
raber, devlet kültüründe görev yapan mü-
zisyenlerin, Mezopotamya'da olduğu gibi
tapınak okullarından yetiştiklerini söyle-
yebiliriz. Hitit dinsel törenlerinde şarkılar,
başta lir olmak üzere çoğunlukla enstrü-
manlar eşliğinde, koro veya solo olarak,
Hititçe ve zaman zaman da Hatice, Luvi-
ce gibi farklı Anadolu dillerinde söyleniyor-

du. Şarkı ve müzik eşliğinde çeşitli sahne
oyunları da yapılmaktaydı. Bayram me-
tinlerinde zaman zaman danslar çalgılara
ve şarkılara eklenir, kadın ve erkekler ayrı
ayrı dans ederlerdi.

(Belkis Dinçol, Toplumsal Tarih, Kasım
2003)

Tavla ve Satranç

Pers İmparatorunun Baş Veziri Büzur Me-
hir tarafından 1400 yıl önce tasarlanan
tavla oyunu, dünyanın en popüler oyunla-
rından biri. Tavla zaman kavramından yola
çıkılarak tasarlanmıştır. Şöyle ki;

Senenin birliği olarak tavla bir tanedir.

*Tavlanın içindeki karşılıklı 6'şar hane 12
ayı temsil eder.*

*15 açık ve 15 koyu renkli pul, ayın 15
gece ve 15 gündüzünü simgeler.*

Karşılıklı 12'şer hane günün 24 saatidir.

Rivayet edilir ki, eski zamanlarda Hint
İmparatoru, satranç oyununu Pers İmpa-
ratoru'na, yanında bir mektup ile hediye
olarak gönderir. Mektubunda, oyunla ilgili
hiçbir açıklama yapmayarak şöyle bir me-
saj yazar:

Pers İmparatoru'na...

Kim daha çok düşünüyor,

Kim daha iyi biliyor,

Kim daha ileriye görüyorsa

O kazanır.

İşte hayat budur...

Pers İmparatoru dönemin en alim vezi-
ri olan Büzur Mehir ile bu mesajı paylaşır,
ondan oyunu çözmesini ve kendisinin de
karşılık olarak Hint İmparatoru'na hediye
edilmek üzere başka bir oyun icat etme-
sini ister. Vezir, haftalarca çalıştıktan son-
ra, gönderilen satrancın her taş hareketi-
ni ve oyunu çözer, daha sonra da on günde
tavlayı icad eder ve İmparator'a sunar.
Hint İmparatoru'na tavla oyunuyla bir-
likte gönderilmek üzere şöyle bir me-
saj hazırlanır:

Hint İmparatoru'na...

Evet, kim daha çok düşünüyor,

Kim daha iyi biliyor,

Kim daha ileriye görüyorsa

O kazanır.

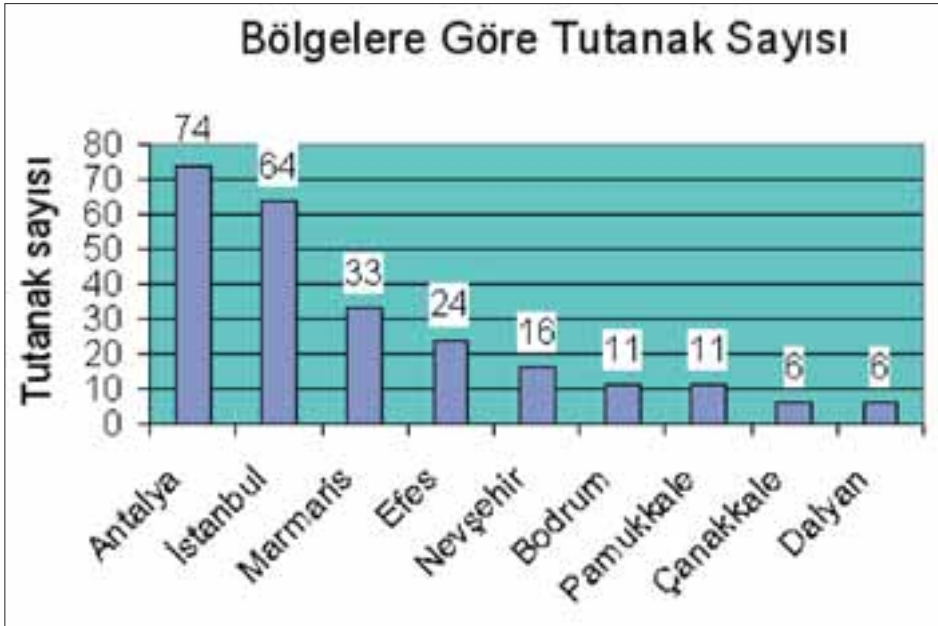
Ama biraz da şanstır.

İşte hayat budur...

Şafak Şallı

2003 yılı denetimlerinin bilançosu

2003 yılında toplam 245 tutanak düzenlenmiştir. Düzenlenen bu tutanakların bölgelere, maddelere ve aylara göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

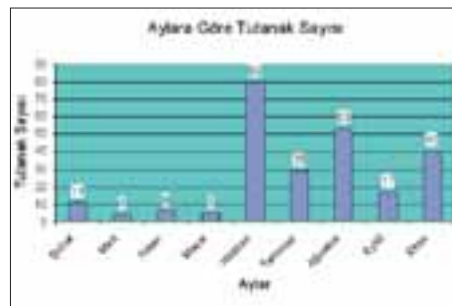
Bölgelere göre tutanak adedi

2003 yılında tutanakların % 30.2'si Antalya'da düzenlendi. Antalya'yı % 26 ile İstanbul, % 13.5 ile Marmaris, % 9.8 ile Efes, % 6.5 ile Nevşehir, % 4.5 ile Pamukkale, % 4.5 ile Bodrum, % 2.5 ile Çanakkale, % 2.5 ile Dalyan izlemektedir.

Yönetmelik maddelerine göre tutanak adedi

Tutanakları % 81.2'si kaçak rehberlik faaliyetini kapsayan 38. Maddeden düzenlendi. 2002 yılında bu oran % 67.4'tü. Yönetmeliğin disiplin cezalarını tespit eden 48. Maddesinin a bendine göre düzenlenen tutanaklar toplam tutanakların % 14.7'ini; görev sırasında rehberlik kimlik kartını üzerinde bulundurmayan ya da görünür bir şekilde üzerinde taşımayan rehberler hakkında düzenlenen tutanaklar ise toplam tutanakların % 4.1'ini oluşturdu. 2002 yılında bu oranlar sırasıyla % 18.7 ve % 13.9'du.

Aylara göre tutanak adedi

2003 yılındaki tutanakların % 32.7'si Haziran ayında düzenlendi. Bunu % 21.6 ile Ağustos, % 16.3 ile Ekim, % 11.8 ile Temmuz, % 6.9 ile Eylül, % 4.5 ile Şubat, % 2.5 ile Nisan, % 2.1 ile Mayıs ve % 1.6 ile Mart ayı izledi.

Kaçak rehberler için hapis cezası kapıda

TUREB, Türk turizminin önemli bir sorunu olan kaçak rehberliğin engellenmesi yönündeki çalışmalarından, yargı düzeyinde de sonuç alıyor. 2002 yılındaki denetimlerde haklarında tutanak düzenlenen 90 kaçak rehber, TUREB'in girişimiyle açılan davalar da ceza aldı. Haklarında ilk kez tutanak düzenlenen kişilerin hapis cezası bir kereye mahsus olmak üzere paraya çevrildi, ancak bu kişiler için 2003 yılında da düzenlenmiş tutanaklar bulunduğundan önümüzdeki günlerde bazı kaçak rehberler için hapis cezası kapıda.

Selçuk, Ortaca, Bodrum ve Denizli Sulh Ceza Mahkemeleri kaçak rehberlik yapan kişiler hakkında TCK'nın 526/1. maddesi gereğince 3 ay hapis ve para cezaları öngördü. 647 Sayılı Yasa'nın 4. maddesi gereği haklarında ilk kez tutanak düzenlenen kişilerin hapis cezası paraya çevrildi. Ancak TUREB yetkilileri cezaları paraya çevrilen kişiler hakkında 2003 yılında da düzenlenmiş tutanaklar bulunduğu ve bu kez hapis cezasının paraya çevrilmeyeceğine dikkat çekiyorlar.

1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nun 10. maddesine göre; seyahat acentaları düzenleyecekleri turlarda Bakanlıkça verilen tercüman-rehber belgesine haiz en az bir tercüman rehber çalıştırmak zorunda. Bu zorunluluk Seyahat Acentaları Yönetmeliği'nin 31. maddesinde de yer alıyor. TUREB, Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliği'nin 45. maddesi gereğince, Bakanlık yetkililerinin katıldığı rehber denetimlerinde hazır bulunuyor ve gerekli yasal işlemlerin başlatılmasına katkıda bulunuyor.

2003 yılında da TUREB'in katıldığı denetimlerde kaçak rehber oldukları gerekçesiyle 350 kişi ve bu rehberleri çalıştıran çok sayıda acenta hakkında tutanak düzenlendi. 2003 yılı denetim sonuçlarına ilişkin yasal süreçler işlenmektedir. 1618 sayılı kanunun 8. bölü-

mü 3 ihtar alan acentanın işletme belgesinin iptalini öngörüyor ve bugüne kadar kaçak rehber çalıştırdıkları için 3 kez ihtar alan, yani kapatılması gereken acenta sayısı 14. Profesyonel turist rehberleri Türk turizmi için büyük önem taşımakta. Çünkü profesyonel rehberler, ülkede turizmin saygınlığını korumayı, çevreye, doğal yaşama, anıtlara, yerel gelenek ve duyarlılığa saygılı yaklaşımı garanti ediyorlar, tur tüketicilerine ilettikleri bilgiler meslek birlikleri aracılığıyla her yıl güncelleniyor. Ayrıca, acenta ve tüketici arasındaki konumları nedeniyle, yalnızca verdikleri bilgiler açısından değil, tur boyunca karşılaşılabilecek herhangi bir soruna üretilecek çözümler açısından da tüketici haklarının korunmasını sağlıyorlar.

TUREB Denetim Raporu

İstanbul

21-27 Ekim 2003 tarihlerinde Ayasofya Müzesi, Topkapı ve Dolmabahçe Sarayları ile Sultanahmet'te yapılan denetimler sonucunda toplam 34 kişi hakkında tutanak düzenlenmiştir. Bu tutanakların 28'i rehberlik kimlik kartı olmaksızın kaçak olarak rehberlik yapanlar hakkında, 2'si rehberlik kimlik kartını yanında bulundurmadan rehberlik yapanlar hakkında, 3'ü rehberlik kimlik kartında 2003 yılı vizesi olmaksızın rehberlik yapanlar hakkında, 1'i ise denetimler sırasında yetkililerin çalışmasını engelleyici davranışta bulunmaktan dolayı tutulmuştur.

Nevşehir

28-30 Ekim 2003 tarihlerinde Nevşehir'de yapılan denetimlerde toplam 6 kişi hakkında tutanak düzenlenmiştir. Bu tutanaklardan 3'ü rehberlik kimlik kartı olmaksızın kaçak olarak rehberlik yapanlar hakkında, 1'i kokartında belirtilen bölge dışında rehberlik yapan bir rehber hakkında, biri rehberlik kimlik kartında 2003 yılı vizesi olmaksızın çalışan bir rehber ve 1'i ise kimlik kartını yanında bulundurmaksızın çalışan bir rehber hakkında tutulmuştur.

Kaçak Rehberlik Faaliyetleri İhbar Telefonları

TUREB	
TUREB Rehber Denetleme Komisyonu	
İlker TEK - Denetmen	0536 429 18 69
Selma ÇOBAN - Genel Sekreter	0212 292 05 20
İRO-İstanbul Turist Rehberleri Odası	
Çiğdem Özdemir - Genel Sekreter	0212 292 05 20
İZRO-İzmir Turist Rehberleri Odası	
Sibel PASQUALİ - Sekreter	0232 464 56 42
T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı	
Rehberlik Dairesi	
Cemalettin CANITEZ - Denetleme Şb.Md.	0312 212 83 00
İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	
Emel Kamar - İl Müdür Yrd.	0212 258 70 32
Mehmet AKKAYA - Eğitim Şb.	0212 258 70 32
İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Sultanahmet Ofisi	
Nebi Yaşa TAN Dan.Md.	0212 518 18 02
İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Beyazıt Ofisi	
Nazif Yılmaz - Dan.Md.	0212 522 49 02
Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	
Doğan ACAR - Müdür	0312 310 04 46
Gazi GENÇÇINAR - Eğitim Şb.	0312 310 04 02
İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	
Sevinç GÜR İl Müdür V.	0232 483 80 43
Saadet AY - Eğitim Şb.	0232 483 63 71
İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Selçuk Ofisi	
Mehmet FALAKALI - Dan.Md.	0232 892 69 45
İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Bergama Ofisi	
Mustafa CEBECİ - Dan.Md.	0232 631 28 51
Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	
Mesut AKÇA - İl Müdür V.	0242 343 27 61
Hesna ÖZGÜR - Eğitim Şb.	0242 343 27 60
Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	
Erdem UYANIK - Müdür V.	0252 214 12 61
Ünal CEYLAN - Eğitim Şb.	0252 214 12 61
Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Bodrum Ofisi	
Cemil BAYRAKTAR - Dan.Md.	0252 316 10 91
Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Marmaris Ofisi	
Cemalettin GÜRPINAR - Dan.Md.V.	0252 412 10 35
Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Dalyan Ofisi	
Ayten AYDIN - Enf.Memur	0252 284 42 35
Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	
Hüseyin SULHAN - Mehmet BİÇİCİ - Md.V	0384 213 36 59
Yasemin TAŞ - Eğitim Şb.	0384 212 95 73
Çanakkale İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	
N.Bora AYDOĞAN - Müdür	0286 217 82 05
Necdet GÜÇLÜ - Eğitim Şb.	0286 217 82 05
Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	
Mehmet KORKMAZ - Müdür	0258 264 39 71
Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Pamukkale Ofisi	
İsmail ÖZTEKİN - Dan.Md.V.	0258 272 20 77
Aydın İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	
Özgen KARACA - Müdür V.	0256 225 00 99
Aydın İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Kuşadası Ofisi	
Yılmaz CEBECİ - Dan.Md.	0256 614 11 03 - 0256 614 62 95

ŞUBAT 2004

10 Şubat Salı

Eskiden İstanbul

Dialı Konferans

Siyah-beyaz

50 ila 150 yıllık görüntüler ve yorumlar.

Konuşmacı: Rehber Adnan Özerler

Saat: 18.00

12 Şubat Perşembe

Khalkedon'lu Aziz Euphemia ve Sultanahmet'teki Kilisesi

Dialı Konferans

Konuşmacı: Engin Akyürek

Saat: 18.00

14 Şubat 2004 Cumartesi

"Hebdoman'dan Bakırköy'e" Eğitim Gezisi

Rehber: Turgay Tuna

Program: Saat 09:30'da Ayasofya Müzesi önünden hareket.

Milyon Anıtı-Porta Aureum-Kazlıçeşme-Bakırköy-Tribunalis Duvarları-Türkiye Jokey Klubü Müzesi-Fildamı Açık hava Sarnıcı-Kofa-II. Bizans Sarnıcı-Fotoğraf Makinaları Müzesi-Zuhurat Baba Türbesi-Bizans Hipojesi-Baruthane-i Hümayun'dan kalanlar.

Saat: 17:00 civarında gezinin bitişi ve Sultanahmet üzerinden Taksim'e dönüş.

Öğle yemeği serbest

Son kayıt tarihi: 9 Şubat 2004 Pazartesi

Saat: 17.00

Ücret: 20.000.000 TL

16 Şubat Pazartesi

Şarap Konferansı

Kavaklıdere Şarapları tadımı ile şarap hakkında her şey.

Konu: Şarabın ABC'si

Konuşmacı: Burak Demirel-Önolog

(Kavaklıdere Şarapları)

Saat: 18.00

17 Şubat Salı

İnanç Turizminin Hukuki Boyutu

Konuşmacı: Yrd. Doç. Emre Öktem

Saat: 18.00

19 Şubat Perşembe

Kesişen Bakışlar

Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü ve Fransız Kültür Merkezi ile işbirliği içinde düzenlenen 2. konferansa;

Konu: Kapadokya Bulguları

Konuşmacı: Nicole Thierry, Ecole Pratique des Hautes Etudes (Sorbonne, Paris)

İRO üyesi Aydın Öndül "Best of the Best"

Grand Circle acentasının yaptığı değerlendirmeye göre İRO üyesi Aydın Öndül "Best of the Best" kulübünün yeni üyesi oldu. ARO üyesi Fikret Perdedi de En İyi Program Yöneticisi (Program Director Excellence Award) ödülünü aldı.

Grand Circle'ın 24 Aralık'ta yapılan Grand Circle Rehber Toplantısı'nda 2003 yılını değerlendirildi ve 2004 yılında Amerikalı turistlere nasıl daha iyi hizmet sunulabileceği tartışıldı.

Etkinlikler

OCAK 2004

Yurtdışı Turları: Mısır

Mısır'a Kurban Bayramı'nda grup götürecek rehberlere yönelik bilgiler Turgay Tuna tarafından aktarıldı. (17 Ocak 2004)

Şarabın ABC'si (27 Ocak 2004)

Konuşmacı: Burak Demirel, Önolog (Kavaklıdere Şarapları)

Kel Tepelerden Karadeniz Sahillerine: Trabzon, Rize Vadi ve Yaylaları"

Dialı Konferans

Sunan: Rehber Uğur Ayyıldız

(28 Ocak 2004)

Saat: 19.00

Yer: Fransız Kültür Merkezi Konferans Salonu-İstiklal Cad. No: 8 Taksim
Not: Simultane çeviri yapılacaktır.

19-22 Şubat

MTE Fuarı

CNR Fuar Alanı'nda (Yeşilköy) yapılacak olan 4. Akdeniz Turizm Fuarı'na (MTE) Birliğimiz stand açarak katılacaktır.

21 Şubat

Dünya Rehberler Günü Etkinlikleri

Yılın en önemli günü.
TUREB sayfalarında yer alan etkinliklerimizi lütfen NOT alın.

24 Şubat Salı

Küreselleşme ve Yeni Dünya Düzeni Konferansı

Konuşmacı: Rehber Tendü Meriç
Saat: 18.00
Geçmişten geleceğe-bilgi çağının yarattığı yeni güç ve egemenlik tipini çözümleyen bir düşünme denemesi. Çıkış noktası, 2003 yılı Ağustos ayında ülkemizde gerçekleştirilen Dünya Felsefe Kongresi'nin ana sorunsalı olan "dünya sorunları karşısında felsefenin duruşu"dur. Bilindiği gibi bu konferansta hızla yayılmakta olan küresel egemenliğin teşhis edilmesi, ekonomide sosyal ve kültürel hayatta oluşmakta olan yeni ulus-üstü ve ulus-ötesi dünya düzeninin irdelenmesi, bu düzenin kaçınılmaz olarak yarattığı yeni insan tipinin deşifre edilmesi amaçlanmıştır.

26 Şubat Perşembe

Örneyerleri ve Müzelerimize İlişkin Yeni Bilgiler ve Yorumsal Açıklamalar

Konferans
Konuşmacı: Rehber Necmettin Ersoy
Saat: 18:00

28 Şubat Cumartesi

EMITT Fuarı Paneli

Konu: Batı Uygarlığının Kökeni ve Anadolu
Konuşmacılar: Prof. Dr. Önder Bilgi (Yönetici),
Prof. Dr. Mehmet Özdoğan,
Gül Pulhan, Prof. Dr. Fahri Işık,
Prof. Dr. Uğur Tanyeli
Saat: 14.00
Yer: TÜYAP Beylikdüzü Fuar Alanı
Not: Beşiktaş İskelesi yanı
Saat: 12.00'de,
Taksim The Marmara önünden

Saat: 12.30'da katılımcılar için servis kaldırılacaktır. Panele katılacakların ve servis kullanacakların isimlerini yazdırmaları önemle rica olunur.
Tel: 0212 292 05 20,
Faks: 0212 292 08 55
iro@tureb.org.tr

MART 2004

2 Mart Salı

Eski Bir Rehberin Gözüyle Değişen Finansal Piyasa Dinamikleri

Konferans
Konuşmacı: Rehber Murat Taşçıoğlu-
Portföy Yöneticisi (Tacirler Menkul Kıymetler)
Saat: 18.00

4 Mart Perşembe

TUREB Mardin-Urfa Eğitim Gezisi Diaları

Dia Gösterisi
Sunanlar: Yasemin Sağıroğlu,
Erol Gökçek
Saat: 19.00

9 Mart Salı

Odysseus'un Yolculuğu (Mitoloji/ Psikoloji II)

Dialı Konferans
Konuşmacı: Rehber Dilek Yarcan
(Boğaziçi Üniv.)
Saat: 19.00

11 Mart Perşembe

Antik Dönemde Mühendislik ve Teknoloji

Dialı Konferans
Konuşmacı: Rehber Galip Büyükyıldırım
(Yeditepe Üniv.)
Saat: 18.00

15 Mart Pazartesi

Şarap Konferansı

Kavaklıdere Şarapları tadımı ile şarap hakkında her şey.
Konu: Şarabın ABC'si
Konuşmacı: Burak Demirel-Önolog
(Kavaklıdere Şarapları)
Saat: 18.00

17 Mart Çarşamba

1956-1968 Türkiye Milli Talebe Federasyonu Amatör Öğrenci Rehber Grubu Anılar Demeti

Söyleşi
Konuşmacı: Rehber Nahit Oralbi
Saat: 18:00

19 Mart Cuma

Topkapı Sarayının Dış Bahçeleri Bizans ve Osmanlı Anıtları

Dialı Konferans
Konuşmacı: Hayri Fehmi Yılmaz
Saat: 18.00

23 Mart Salı

Yurtdışındaki Eski Eserlerimiz

Dialı Konferans
Konuşmacı: Mehmet İhsan Tunay
Saat: 18.00

25 Mart Perşembe

Trakya'nın Az Bilinen Köşeleri

Dialı Konferans
Konuşmacı: Rehber Bilgin Turnalı
Saat: 18:00

26 Mart Cuma

Son Buluntuların Işığında İstanbul Geç Antik Dönem Arkeolojisi

Dialı Konferans
Konuşmacı: Rehber Arkeolog Feridun Özgümüş
Saat: 18.00

27 Mart Cumartesi

"Fatih Bölgesindeki Bizans Yerleşmeleri" Yürüyüş Turu

Rehber Arkeolog Feridun Özgümüş
Program: Saat 09:00'da Zeyrekhaneye
Cafe'de (Zeyrek Camii'nin önünde) buluşma. Pantkrator-Pantepopte (Eski İmaret Camii)-Ayakapı Şapeli-Sinan Paşa Mescidi-Gül Cami-Patrikhane-Öğle Yemeği (serbest)- Blekherna Sarayı Kalıntıları-Anemas Zindanları-Tekfur Sarayı.
Son Kayıt Tarihi: 22 Mart Pazartesi, saat: 17:00
Ücret: 20.000.000 TL
(Ücrete rehberlik hizmeti, çay ikramı dahil, yemek hariçtir)
Kontenjan: En az 20, en fazla 50 kişi

31 Mart Çarşamba

Kesişen Bakışlar

Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü ve Fransız Kültür Merkezi ile işbirliği içinde düzenlenen 3. konferansta;
Konu: Konstantinopolis İkonaları
Konuşmacı: Nano Chadzidakis, Yanya Üniversitesi Sanat Tarihi Profesörü
Saat: 19.00
Yer: Fransız Kültür Merkezi
Konferans Salonu
İstiklal Cad. No: 8 Taksim
Not: Simultane çeviri yapılacaktır.

NİSAN 2004

3 Nisan Cumartesi

"Boğaz'ın Anadolu Yakası" Eğitim Gezisi Rehber: Bilgin Turalı

Program: Saat: 07:00 Taksim AKM önü,
Saat: 07:30 Fenerbahçe Stadi / Migros önünden hareket.

Yuşa Hazretleri Makamı (anlamı, kişiliği, mezarın niteliği, Argonautlar seferi ve Dioskurlar ile ilgisi), gizemli Yoros Kalesi'ne çıkış, Anadolu Kavağı'nda serbest öğle yemeği (yer gösterilecektir), Akbaba, Dereseği, Karakulak Ahmet Ağa'nın mezarı, Karakulak suyu, Alibahadır yolu ile Öğümce köyü yakınında modern ve uluslararası Cam Ocağı ziyareti, Riva gezisi ve Riva Kalesi. Son Kayıt Tarihi: 27 Mart Cuma, saat:17:00 Ücret: 15.000.000 TL (Ücrete rehberlik hizmeti, ulaşım, Yoros Kalesi'ne çıkışta taksi ücreti dahil, yemek hariçtir)

8 Nisan Perşembe

Kapadokya'daki Arkeolojik Çalışmalar ve Sonuçları

Dialı Konferans

Konuşmacı: Murat E. Gülyaz-Arkeolog (Nevşehir Müzesi)

Ayrıca konferans esnasında Anahita Seyahat Acentası'ndan Metin Gökşen de "Kapadokya Yeraltı Yerleşimleri" hakkında bilgi verecektir.

8-11 Nisan

Kastamonu Eğitim Gezisi

Ayrıntılar web sitesinde ve internet platformunda duyurulacaktır.

16-17 -18 Nisan

Turizm Haftası-Halikarnas Balıkçısı'nı Anma Etkinlikleri

Etkinlik programı ayrıntıları daha sonra duyurulacaktır.

29 Nisan Perşembe

Eski Haliç Öyküleri ve Byzantion'un Kökenindeki Thrak Damgası

Dialı Konferans

Konuşmacı: Rehber Bilgin Turalı Yeri belirtilmeyen etkinlikler İRO Yasemin Cebenoyan Salonu'nda yapılacaktır. Salonlar sınırlı sayıda dinleyici alabildiğinden etkinlikler öncesinde mutlaka rezervasyon yaptırmak gereklidir. Rezervasyon için İRO'ya (Tel: 0212 292 05 20, e-posta: iro@tureb.org.tr) ulaşılabilir, ya da internet sitemizden www.tureb.org.tr bilgi alabilirsiniz.

İZRO

İZRO'da görev değişikliği

İzro Yönetim Kurulu 7 Ocak'ta yaptığı toplantıda yeniden görev dağılımı yaptı. Yapılan seçimle belirlenen görev dağılımında Başkan Yalçın Ulukaya, Başkan Vekilleri Hüsnü Ovacık ve Ayça Kesici, Üyeler Dünder Ozar, Macit Şaşzade, Şenay Ateşcier, Yıldırım Özturhan oldular.

Costa Victoria gemisi İzmir'de

2 bin 500 yolcu kapasiteli İtalyan yolcu gemisi Costa Victoria'nın İzmir Limanı'na gelişi nedeniyle İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği, Valilik, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nde toplantılar düzenlendi. 12-13 Kasım'da yapılan toplantılara İZRO'yu temsilen Başkan Dünder Ozar, Başkan Vekili Yalçın Ulukaya ve Yönetim Kurulu Üyesi Ayça Kesici Hanssen katıldılar. Bölgede kruvazier turizminin gelişiminin ivme kazanması bekleniyor. 15 Kasım 2003 tarihinde, İZRO Yönetim Kurulu üyesi Şenay Ateşcier ile farklı dillerden İZRO üyesi rehberler limanda stand kurup, gelen turistlere rehberlik hizmeti verdiler, turizme katkı oluşturmak amacıyla broşür dağıttılar.

Kuşadası'nda yaşayan rehberlerle tanışma

Kuşadası'nda yaşayan rehberlerimizle buluşmak ve sorunlarını paylaşmak için 19 Aralık'ta Kısmet Otel'de bir kokteyl düzenlendi. İZRO, bu kokteyle İzmir'den katılmak isteyenler için otobüs kiraladı.

Sürekli internet bağlantısı

İZRO Lokali'ne alınan sürekli internet bağlantılı bilgisayar, hafta içi 08:30-18:00 saatleri arasında tüm üyelerimizin hizmetindedir.

Bir Şiirdir Anadolu ve Aydınlanma

İZRO Yönetim Kurulu üyeleri Ayça Kesici Hanssen ve Şenay Ateşcier'in düzenlediği "Bir Şiirdir Anadolu ve Aydınlanma" konulu şiir dinletisi, İZRO üyesi rehber-yazar Ra-

kela Raşel Asal'ın 3 yeni kitabı için imza günü ve yeni yıl rehberler kokteyli 16 Aralık'ta Konak Best Western Oteli Çatısı'nda yapıldı. Şairler Cenker Atilla, Sergun Özelli, Hüseyin Yurttaş, Yalçın Ulukaya kendi şiirlerini okudular.

Özel Konferans

İZRO 15 Aralık 2003 tarihinde Prof. Dr. Ömer Özyiğit ve Prof. Dr. Erol Manisalı'nın konuşmacı oldukları bir konferans düzenledi. Konferans konuları "Tarihsel Yapının Mimari Geleneğin Korunmasının Önemi ve Foça Kazıları" ile "Günümüzde Soğuk Savaş Sonrası Kapitalizmin İkinci Yüzü"ydü.

Çeşme Altinyunus Toplantısı

Çeşme Altinyunus Tatil Köyü'nde 17 Kasım 2003 Pazartesi günü İzmir Valisi Yusuf Ziya Göksu başkanlığında düzenlenen toplantıya İzmir Rehberler Odası'nı temsilen-Başkan Dünder Ozar katıldı.

Yürüyüş parkurları hazırlanacak

İzmir ve Efes Çevresinde yürüyüş parkurları hazırlanması, bunun için sponsor bulunması, izinlerin alınarak yol panolarının yerleştirilmesi konusunda İZRO Başkan Yardımcısı Hüsnü Ovacık çalışmalara başladı.

Geleneksel Rehber Perşembe Toplantıları

İZRO'nun Geleneksel Rehber Perşembe Toplantıları kış ayları boyunca, bir süre için Alsancak Gazi Kadınlar Sokağı'nda bulunan "Neyzen" adlı mekanda yapılıyor. Tüm rehber dostlarımıza duyurulur.

Müşteşar Yardımcısı ve İl Kültür ve Turizm Müdürü Vekili'nden ziyaret

17 Aralık'ta Kültür ve Turizm Bakanlığı Müşteşar Yardımcısı İsmail Kökbulut ve İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürü Vekili Sevinç Gür Odamızı ziyaret etti, İZRO Yönetim Kurulu ile görüşerek çalışmalar hakkında bilgi aldı.

Bergama Eğitim Gezileri

13-20 ve 21 Aralık 2003 tarihlerinde İZRO Yönetim Kurulu üyesi Şenay Ateşcier'in katıldığı ve arkeolog Cenker Atilla rehberliğinde düzenlenen eğitim gezisine ilgi yoğundu. Eğitim gezisi Bergama, Kızıl Avlu, Akropol, Orta Şehir, Aşağı Şehir, Müze, Asklepeion ve Amfityatro'yu kapsıyordu.

Çocuk ve Müze Eğitim Programı

İZRO Yönetim Kurulu Başkan Vekili Hüsnü Ovacık yönetiminde, 24 rehberin katılımı ile 10 Ocak'ta gerçekleştirilen eğitim programına İRO Yönetim Kurulu Yedek Üyesi ve REVAK Saymanı Avni Erdem de katıldı.

İZRO Danışma Kurulu

10 Aralık 2003 İZRO Danışma Kurulu toplantısı, Güven Beker, Alya Attar, Nesim Sigura, Berta Soydan, Bora Aydemir, Tansu Uygun, Gülümsün Gümüş, Mehmet Aydın, Faruk Özer, Seyhan Hızal, Ahmet Uğur, Hikmet Karcıoğlu, Şenay Ateşcier, Hüsnü Ovacık, Ayça Kesici Hanssen'in katılımıyla gerçekleşti. İZRO Yönetim Kurulu'nun, kaçak rehberlik denetimleri ile çalışma ve projeleri ile ilgili bilgi verdiği toplantıda;

• Kaçak rehberliğin önlenmesi için çalışmaların çok yönlü olarak devam ettiği, TÜRSAB'ın bu konuda cephe almış olduğu, Bakanlıkla işbirliği yapmakta çok zorlanıldığı, yıllardır turizmin içinde isim yapmış firmaların bile kaçak rehber çalıştırdıkları, bu firmaları "düşman" olarak görmektense, ortak bir çözüm aramak, ama bunu yaparken haklarımızı korumak gerektiği konusunda görüş birliğine varıldı.

• İZRO Yönetim Kurulu'nun önümüzde-

ki kiş ve bahar ayları için çevre gezileri ve konferanslar, Kuşadası'nda rehberlerin buluşmasını gerçekleştirmek için hazırlık yaptığı, İZRO kitaplığının alt yapısının tamamlandığı, kitaplığın zenginleşmesi için yayınevleri ile görüşüldüğü, kitap alımı için üyelere öneri beklendiği aktarıldı.

• TUREB bünyesinde planlanan rehber uzmanlık seminer çalışmalarının devam ettiği duyuruldu:

"Ekoturizm rehberliği" seminerinin 24-28 Şubat 2004'de Kaş'ta, "İzmir rehberliği" seminer ve gezilerinin Ocak-Mart 2004'de, "Çanakkale semineri"nin Mart 2004'de yapılması planlanıyor.

• Zorunlu Hizmet İçi Eğitim Seminerleri'nin içeriği üzerinde eleştiriler yapıldı. Bakanlık tarafından belirlenen konulardaki konferansların içeriği hakkında rehberlerden görüş alınması, konuşmacının rehberlerin talep ettiği noktalarda daha geniş bilgi vermek üzere hazırlanması istendi. Ayrıca, konferans içeriğinin önceden rehberlere yazılı olarak bildirilmesinin yararlı olacağı belirtildi.

Önümüzdeki yıl için Anadolu Mitolojisi (tekrar), Hitit Mitolojisi, Türk Mitolojisi, Mevlana Felsefesi, Türk Edebiyatı, Türk El Sanatları ve Türkiye'de Devam Eden Arkeolojik Çalışmalar konuları önerildi.

Danışma Kurulu gelecek toplantının gündemini "yurtdışı rehberliği" olarak belirledi.

İZRO Etkinlikleri

11 Ocak 2003

Prof. Dr. Recep Meriç ile Metropolis Eğitim Gezisi

17 Ocak 2003

Aiollis Bölgesini tanıma gezileri

Prof. Dr. Ersin Doğer ile Menemen ve Tenmos

21 Ocak 2004

1922 Büyük Yangın Öncesi İzmir Kent Dokusu Semtler ve Binalar

Konferans

Konuşmacı: Prof. Dr. Çınar Atay

25 Ocak 2004

Efes ve Belevi anıt mezarı ve tümülüsü, son kazılar ve restorasyonlardaki son gelişmeler

Arkeolog Cengiz İçten

27 Ocak

Doğal ve kültürel korumanın zaman ve mekanda anlamı

Konferans

Konuşmacı: Ahmet Tuncay Karaçorlu, Şehir Plancılar Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

KURED

KURED Genel Kurulu yapıldı

Kuşadası Rehberler Derneği'nin 3 Ocak 2004 tarihinde yapılan Genel Kurulu'nda yeni Yönetim Kurulu şu şekilde oluştu:

Başkan: Ergül Kocamaz

Başkan Yardımcısı: Ramazan Acar

Sayman: Ahmet Cihan

Üyeler: İ. Levent Gürçavdı, A. Aclan Hekimoğlu, M. İhsan Kelhafız ve İlkur Öç

Genel Kurulu'da; Kuşadası'nda çalışan ya da çalışmaya gelen tüm rehber arkadaşlara gerektiğinde yardımcı olunması, ihtiyaç duyulan eksikliklerin süratle tamamlanması, daha uygun bir dernek-lokal binası bulunması, mesleki konularda kapsamlı bir kütüphane oluşturulması, 21 Şubat etkinlikleri kapsamında çeşitli turlar ve rehberler gecesi düzenlenmesi, dernek lokalinin meslektaşların gereksinimleri için hafta içi 12.00-16.00 saatleri arasında açık tutulması yönünde kararlar alındı. Aynı çatı altında olan tüm arkadaşlarımızı derneğimize bekliyor, derneğimizin aktiviteleri konusunda ilginç ve etkili önerilerinizi bekliyoruz.

KURED Yönetim Kurulu

ARED Genel Kurulu yapıldı

ARED'in VI. Olağan Genel Kurulu, 9 Kasım 2003 Pazar günü Ankara Hilton Otelinde yapıldı. Genel Kurul'a Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, Başbakan Yardımcısı Doç. Dr. Abdülhatif Şener, Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu, Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı Prof.Dr. Mustafa İsen, TUREB Başkanı Şerif Yenen, Ankara İl Turizm Müdürü Doğan Acar, İZRO Yönetim Kurulu, KARED Başkanı Bilal Coşkun birer mesaj göndererek başarı dileklerinde bulundular. Gündem gereği yapılan görüşmeler sonucunda TUREB Yürütme Kurulu çalışmalarının tümüne bundan sonra da devam edilmesi için Yönetim Kurulu'na yetki verilmesi, dernek yıllık aidatlarının 75 milyon liraya çıkarılması oybirliği ile kabul edildi.

Yapılan seçimlerde, Yönetim Kuruluna 18, Denetleme Kuruluna 6, Disiplin Kuruluna 6 aday çıktı. Görev dağılımı sonucunda Yönetim Kurulu; Başkan Recep Özbay, 2. Başkan Murat Tiryaki, Genel Sekreter Recep Kurt, Sayman Üye Özgür Tuzluoğlu, Üye Murat Özsoy, Üye Cihangir Tanriku lu, Üye Dilan Adıgüzel, Üye Arzu Tan, Üye Derya Kapkın, Üye Tefvik Ekiz, Üye Mehmet Havuş olarak belirlendi.

Denetleme Kurulu'nda Sibel Güven Başkan, Hasan Kara ve Mehmet İmece Üye olarak görev yapacaklar. Disiplin Kurulu

ise Başkan Suavi Ahipaşaoğlu, Üyeler M. Kemal Yılmaz ve İ. Sehavet Öz'den oluştu

Turizm Raporu hazırlandı

3. İktisat Kongresi'ne sunulacak Turizm Raporunun hazırlanması için TOBB'da yapılan çalışmalara ARED Başkan Vekili Recep Özbay katıldı. Raporun Recep Özbay tarafından hazırlanan turist rehberlerine ilişkin bölümünde özetle şu görüşlere yer veriliyor:

"Başarılı bir rehberlik hizmeti, profesyonel turist rehberlerinin mesleki haklarının yasal düzenlemelerle garanti altına alınması ile gerçekleştirilebilir. Mesleğin eğitiminden başlayacak yeni düzenlemeler, meslek birliklerinin görüşleri doğrultusunda mesleğin denetimini, özlük haklarını içermeli, Turist Rehberleri Birliği Yasası zaman geçirilmeksizin çıkarılmalıdır. Turist rehberliği eğitiminin sadece üniversitelerin 4 yıllık lisans düzeyindeki programlarında yürütülmesi ve turist rehberliğinde uzmanlaşma eğitimine geçilmesi, bu eğitimlerin sektör tarafından yürütülmesi kısa vadede düzenlemeye ihtiyaç duyan konulardır.

Ülkemiz turizminin sağlıklı bir yapı içinde gelişebilmesi için halen Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın elinde bulunan yetkilerin ilgili sektör unsurlarına devredilmesi gerekir. Kendini fazlaca denetlemeyen ve sorgulamayan bir yapının sağlıklı sonuçlar alma-

sı olası değildir. Yıllardır sadece seyahat acentalarına tanınan yasal mesleki yetkilerin diğer unsurlara tanınmaması eşitsizlik yaratmaktadır. Bu eşitsizliği giderme ve AB mevzuatına uyum çalışmaları çerçevesinde, sektör unsurlarının işlevsel olmaları sağlanmalıdır. Siyaset üstü bir konumu olan ülke turizmimizin gereksinim duyduğu yasal düzenlemelerin bir an önce devreye sokulması ile ülkemiz, turizmde ikinci bir hamle evresine girebilecektir.

Genel Kurmay Başkanlığı bilgilendirildi

Genel Kurmay Başkanlığı'nın talebi üzerine, 17 Ekim 2003 günü rehberlik mesleğinin genel görüntüsü, rehberliğin ülkemiz güvenliği ve tanıtımı açısından önemi, rehberlik eğitiminin durumu, mesleki denetlemeler ve Rehberlik Meslek Yasası'nın önemi konularında Binbaşı Ahmet Hacıoğlu'na TUREB Başkan Vekili Recep Özbay tarafından bilgi verildi.

Hizmetiçi Eğitim Seminerleri tamamlandı

Ankara'da yapılan 2003 yılı Hizmetiçi Eğitim seminerleri 28 Aralık 2003 Pazar günü son seminer bitiminden sonra verilen bir kokteyl ile sonuçlandı. Seminerlerin tümü, Ankara Üniversitesi'nin Avrupa Topluluğu Araştırma ve Uygulama Merkezi konferans salonunda gerçekleştirildi. Merkezin başta Müdürü Y. Doç. Dr. Nail Alkan ve Genel Sekreteri Mete Yılmaz ve diğer tüm personelinin bu iki ay içinde bizlere olan ilgisi ve katkıları bir misafirperverlik örneğiydi. İki ay içinde 780 meslektaşımızın katıldığı seminerler genel olarak beğeni ile karşılandı. Her bir meslektaşımızın en az 3'er kez seminerlere katıldığını düşünürsek, yaklaşık 2500 kişi bu iki ay içinde bir eğitim ortamında birlikte oldu.

Seminer aralarında verilen çay-kahve ve ikramlar eşliğinde bir arada bulunmanın avantajıyla mesleğimizin güncel konu ve sorunlarını konuşma fırsatı bulduk.

Deneyimlerimizin bu konuda giderek geliştiğini ve bu kapsamlı eğitim etkinliğinin bundan sonraki yıllarda daha da başarılı bir biçimde yürütüleceğinin izlenimini aldık.

ARED 2004 Bahar Etkinlikleri

AKREDER

21 Şubat 2004 Cumartesi

Dünya Rehberler Günü

Saat 11.00 : Anıtkabir Ziyareti
(Saat 10.30'da Arslanlı Yol'un başında buluşuyoruz.)

Saat 19.30 : "Rehberler Gecesi"

Ücret: 25.000.000 TL

Geleneksel yemek ve hizmet plaketi dağıtımı (meslekte 20 yılını dolduranlar) (Rezervasyon ve bilgi için derneği arayınız.)

14 Mart 2004 Pazar

Beypazarı Eğitim Gezisi

Ücret : 25.000.000 TL (günübirlik, öğle yemeği dahil)

21 Mart 2004 Pazar

Gavur Kalesi Eğitim Gezisi

Ücret : 25.000.000 TL (günübirlik, öğle yemeği dahil)

3-4 Nisan 2004

İstanbul Eğitim Gezisi

Ücret: Daha sonra belirlenecektir.

Hizmetler: Ulaşım, Konaklama (1 gece YP), Rehberlik

17-18 Nisan 2004

Ankara / Hattuşa / Gordion / Pessinus Eğitim Gezisi

Ücret: Daha sonra belirlenecektir.

Hizmetler: Ulaşım, Konaklama (1 gece YP), Rehberlik

(Bu eğitim gezisi Ankara dışındaki meslektaşlarımız için planlanmıştır.)

25 Nisan 2004 Pazar

Midas Şehri ve Frig Vadisi Eğitim Gezisi

Ücret: 30.000.000 TL (günübirlik, öğle yemeği dahil)

1-2 Mayıs 2004

Amasya / Tokat Eğitim Gezisi

Ücret: Daha sonra belirlenecektir.

Hizmetler: Ulaşım, Konaklama (1 gece YP), Rehberlik

15-16 Mayıs 2004

Çanakkale Eğitim Gezisi

Ücret: Daha sonra belirlenecektir.

Hizmetler: Ulaşım, Konaklama (1 gece YP), Rehberlik

"Çocuk ve Müze" Projesi

TUREB bünyesinde başlatılan "Çocuk ve Müze" projesini Ankara'da da başlatıyoruz. Amaç, ilköğretimde olan çocuklara müze ve tarihi-kültürel değerleri sevdirmek benimsenmektir.

Ankara'da öncelikle Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde uygulanacak olan proje için, ilköğretim düzeyinde olan çocuklara hizmet verebilecek, onlarla birlikte olmaktan hoşlanacak meslektaşlarımızı bu konuda yönlendirmek istiyoruz. Gönüllü katılım ve ücretsiz olan bu etkinlik kapsamında birkaç günlük bir programla ilgilenen üyelerimizi bir eğitimden geçireceğiz. Yaklaşık 20 üyemizin kayıt olmasından sonra bu projeyi başlatacağız. Kayıt yaptıracak olan üyelerimize daha sonra bir duyuru ile detaylı bilgi verilecektir.

Son başvuru tarihi: 27 Şubat 2004

Ebru Sanatı Kursu

Ebru sanatçısı olan üyemiz **Fevzi Tunali** tarafından ilgi duyan üyelerimize yönelik bir ebru sanatı kursu vermeyi planlıyoruz. 30 saat süreli bu kursu 23 Şubat 2004 tarihinde başlatmayı düşünüyoruz. Kayıt ve bilgi için derneği arayınız. Kurs süresi : 23 Şubat - 16 Nisan 2004 (Haftada iki gün 2 saat, toplam 30 saat) Katılımcı sayısı: Azami 10 kişi Ücret: 285.000.000 TL (Temel malzemeler dahil)

MARED

MARED Genel Kurulu yapıldı

21 Ocak 2004 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul'da yeni Yönetim Kurulu şu şekilde oluştu:

Başkan: Erol Gökmenci

Başkan Yardımcısı: Yusuf Ziya Yelkenci

Genel Sekreter: Tamer Ay

Muhasep Üye: Tevfik Serkan Molvalı

Asil Üye: Yaman Çal

AKREDER misyonunu başarıyla tamamladı

TUREB'i oluşturan meslek kuruluşlarımızdan biri olan AKREDER, kurulduğu Aralık 1999 yılından bu yana başarıyla sürdürdüğü faaliyetlerine 18 Ocak 2004 Pazar günü yaptığı Olağanüstü Genel Kurulu ile son verdi. AKREDER'in kendini feshetme nedeni, ARO'nun (Antalya Rehberler Odası) AKREDER'in girişimleriyle artık kurulmuş olması.

Dernek statüsünün mesleki haklarımızı korumak ve geliştirmek konusunda daha az yeterli olması, Yönetmeliğimizde meslek kuruluşu olarak 507 sayılı Yasaya tabi olarak kurulan Esnaf Odalarının tanınması gibi nedenlerle TUREB bünyesindeki AKREDER tarafından özellikle son bir yıldan bu yana yoğun olarak sürdürülen Antalya Rehberler Odası (ARO) kuruluş çalışmaları 25 Aralık 2003 tarihinde resmen tamamlanmıştı. ARO, 17 Ocak Cumartesi günü yapılan 1. Olağan Genel Kurul ile kendi organlarını oluşturarak çalışmalarına başladı.

ART TV üyelerimizle röportaj yaptı

20 Ekim 2003 Pazartesi günü derneğimize gelen ART TV muhabirleri, turizm sezonu ve "her şey dahil" sistemi hakkında Dernek merkezimizde bulunan üyelerimiz Mehmet Bildik, Ahmet Açı ve Suhat Akpınar ile röportaj yaptılar.

Yönetim Kurulumuz Antalya Valiliğini ziyaret etti

5 Kasım 2003 Çarşamba günü Antalya Valisi ile İl Kültür ve Turizm Müdürü'nü ziyaret eden Yönetim Kurulu Üyelerimiz, seminerler ve İl Müdürlüğü ile yaşanan sorunlar hakkında görüşme yaptılar.

AKREDER'den acentalara ziyaret

AKREDER Yönetim Kurulu, rehberlerin acentalarla yaşadıkları sorunları görüşmek ve çözüm yollarını tartışmak üzere Antalya'da faaliyet gösteren acentaları ziyaret ettiler.

Turist rehberinizin lisansı var mı ?

Turist rehberinizin lisansı var mı?

Yasalara göre, her turda lisanslı rehber bulundurulması zorunludur

Haklarınızı öğrenmek için Lütfen broşür isteyiniz.

TUREB
Turist Rehberleri Birliği

Yasalara* göre her turda **lisanslı rehber bulundurulması zorunludur**

* 1618 Sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu, 10. Madde ve Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliği, 38. Madde

Tüm lisanslı rehberler görevliyken resmi kokart takarlar.

Bilgi ve danışma

(212) 292 05 20
www.tureb.org.tr